

WSTĘP

W 2018 roku głównym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu gostyńskiego było promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz bezpieczeństwem zdrowotnym wody, podejmowanie działań zapobiegających powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego.

Realizując ustawowe obowiązki Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu objął nadzorem 1639 obiektów.

Prowadząc działalność w zakresie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego współpracowano z Powiatowym Lekarzem Weterynarii, Komendantem Powiatowym Państwowej Straży Pożarnej, Policji, Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego, przedstawicielami Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Ochrony Środowiska, Państwowej Inspekcji Pracy, przedstawicielami samorządów oraz innych instytucji z terenu powiatu gostyńskiego.

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŹNYCH

1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

W 2018 roku w powiecie gostyńskim nie zgłoszono zachorowań na choroby zakaźne, które mogłyby stanowić istotne zagrożenie dla zdrowia publicznego. Nie odnotowano również ognisk zbiorowych zatruc pokarmowych. Sytuację epidemiologiczną można uznać za stabilną, wzrost zapadalności w porównaniu do roku 2017 obserwowano jedynie w przypadku kilku jednostek chorobowych.

Sz szczególnie niekorzystną tendencję odnotowano w przypadku zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B. Wskaźnik zapadalności na tą chorobę był najwyższy od kilku lat.

Pomyślnie przedstawiała się natomiast sytuacja epidemiologiczna dotycząca zachorowań na choroby przenoszone drogą pokarmową - niższą zapadalność obserwowano zarówno w przypadku zatruc pokarmowych, jak i w przypadku zakażeń jelitowych.

W 2018 roku w powiecie gostyńskim nie zgłoszono zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A. Sytuację można uznać za bardzo korzystną, ze względu na fakt, iż w Polsce w 2017 roku obserwowano gwałtowny wzrost liczby zakażeń HAV, nadal stanowiący istotny problem epidemiologiczny w wielu regionach kraju.

Wśród jednostek chorobowych, które nie były rejestrowane w powiecie gostyńskim od wielu lat, a pojawiły się w 2018 roku, wymienić można odrę, co z pewnością stanowi odzwierciedlenie wzrostowego trendu zapadalności w Polsce.

Dane epidemiologiczne dotyczące zachorowań na wybrane choroby zakaźne przedstawiono w tabeli nr 1.

Tabela 1. Dane epidemiologiczne dotyczące występowania wybranych chorób zakaźnych w powiecie gostyńskim w latach 2014 - 2018

Jednostka chorobowa	2014	2015	2016	2017	2018
1. Dur brzuszny	-	-	-	-	-
2. Dury rzekome A, B i C	-	-	-	-	-
3. Salmonelozy - ogółem:	22	3	14	13	3
4. w tym: zatrucia pokarmowe	20	3	14	13	3
5. zakażenia pozajelitowe	2	-	-	-	-
6. Bakteryjne zatrucia pokarmowe inne - ogółem:	-	-	-	-	-
7. w tym: zatrucia toksyną botulinową	-	-	-	-	-
8. Bakteryjne zakażenia jelitowe - ogółem	28	25	8	11	10
9. Wirusowe zakażenia jelitowe - ogółem:	47	69	24	95	52
10. w tym: rotawirusowe	42	62	14	80	23
11. Biegunki u dzieci do lat 2	95	114	85	130	118
12. Wirusowe zapalenie wątroby typu A	1	-	-	4	-
13. Wirusowe zapalenie wątroby typu B	5	7	5	1	11
14. Wirusowe zapalenie wątroby typu C	5	6	2	8	6
15. Tężec	-	-	-	-	-
16. Krztusiec	25	4	11	3	7
17. Odra	-	-	-	-	1
18. Różyczka	16	2	1	-	-
19. Ospa wietrzna	370	467	478	206	258
20. Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)	6	4	2	-	3
21. Płonica (szkarlatyna)	106	33	28	6	7
22. Ostre porażenia wiotkie u dzieci do lat 14	-	-	-	-	-
23. Zapalenie opon mózgowo - rdzeniowych i/lub mózgu - ogółem	1	1	2	7	3
24. Inwazyjna choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i>	-	-	-	-	-
25. Inwazyjna choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i>	-	2	5	1	1
26. Inwazyjna choroba wywołana przez <i>Neisseria meningitidis</i>	1	-	-	1	1

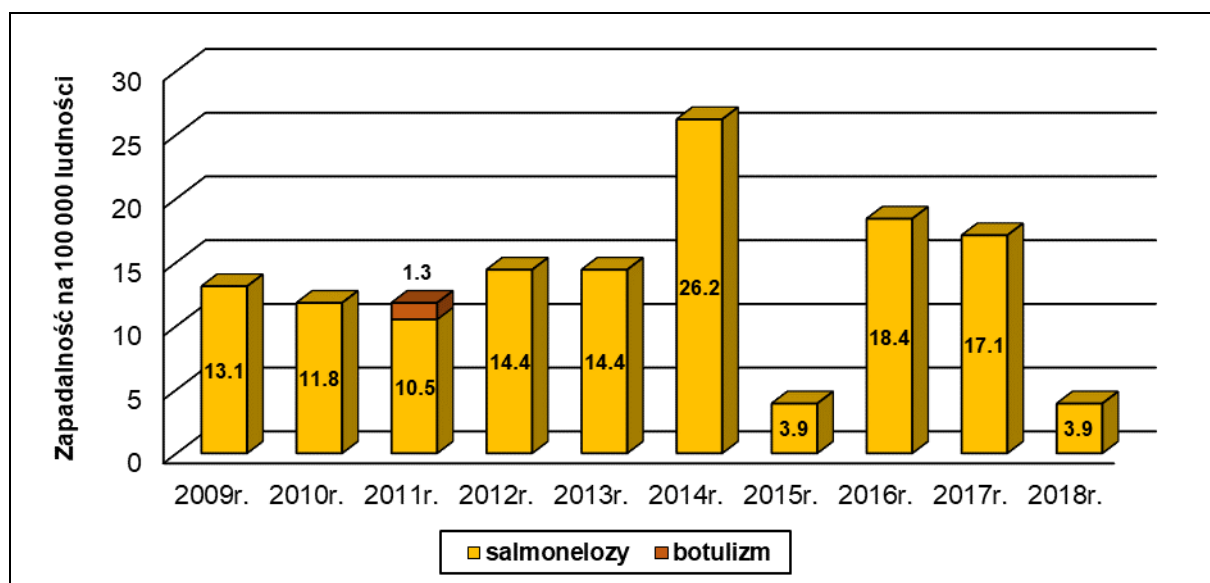
Jednostka chorobowa	2014	2015	2016	2017	2018
27. Grypa	458	1725	940	1072	1404
28. Włośnica	-	-	-	-	-
29. Borelioza z Lyme	2	-	2	6	4
30. Pokąsania przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę - profilaktyka wścieklizny	4	1	7	4	4
31. Kiła - ogółem	-	4	1	2	2
32. Rzeżączka	-	-	-	-	-
33. Ziarnica weneryczna wywołana przez Chlamydie	-	-	-	-	-
34. Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie	1	-	-	-	1

1. 1. Zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe

Wskaźnik zapadalności na *zatrucia pokarmowe* w 2018 roku był ponad 4 - krotnie niższy w porównaniu do roku 2017 (wykres 1).

Ogółem zarejestrowano 3 przypadki zatruc pokarmowych - wszystkie wywołane zostały przez pałeczki z rodzaju *Salmonella* (wsp. zap. - 3,95) i wystąpiły u dzieci w wieku 2 i 3 lat.

Wykres 1. Zapadalność na zatrucia pokarmowe w powiecie gostyńskim w latach 2009 - 2018

W toku prowadzonych dochodzeń epidemiologicznych nie udało się ustalić nośników zakażeń. W okresie poprzedzającym wystąpienie objawów chorobowych, dzieci spożywały potrawy sporządzone na bazie jaj kurzych oraz potrawy z mięsa drobiowego czy wieprzowego, jednak zgodnie z wyjaśnieniami rodziców były one przygotowywane z zachowaniem właściwej obróbki termicznej oraz należytej higieny rąk.

Wśród możliwych źródeł zakażenia wymienić można między innymi spożywanie niemytych owoców czy warzyw, a w jednym przypadku kontakt ze zwierzętami gospodarskimi (kurami).

Wszystkie przypadki zatruc pokarmowych wywołanych przez pałeczki z rodzaju *Salmonella* potwierdzone zostały badaniami laboratoryjnymi - zachorowania zdiagnozowane zostały w I kwartale oraz w III kwartale 2018 roku.

W 2018 roku utrzymała się korzystna sytuacja epidemiologiczna dotycząca zachorowań na **botulizm** - ostatni przypadek zatrucia toksyną botulinową w powiecie gostyńskim odnotowano w 2011 roku (wsp. zap. - 1,31).

Od wielu lat na terenie powiatu gostyńskiego nie wystąpił również ani jeden przypadek **zatrucia pokarmowego enterotoksyną gronkowcową**.

W porównaniu do roku 2017 zauważalny był spadek liczby **zakażeń jelitowych**. Ogółem w 2018 roku zarejestrowano 62 zachorowania (wsp. zap. - 81,54), z czego 16% stanowiły zakażenia o etiologii bakteryjnej, natomiast 84% - zakażenia o etiologii wirusowej (wykres 2).

Czynnikiem etiologicznym wszystkich przypadków bakteryjnych zakażeń jelitowych były laseczki *Clostridium difficile*.

Wśród zakażeń jelitowych o etiologii wirusowej dominowały zakażenia wywołane przez adenowirusy (29 zachorowań - 56%), w odróżnieniu od lat poprzednich, w których przeważały zakażenia rotawirusowe.

Dokonując analizy występowania zakażeń jelitowych w poszczególnych grupach wiekowych zauważyć można, iż zakażenia *Clostridium difficile* dotyczyły głównie osób dorosłych w wieku od 58 do 88 lat (tylko jeden przypadek odnotowano u osoby w wieku 17 lat). Z kolei zakażenia o etiologii wirusowej potwierdzono wyłącznie u dzieci, z których najstarsze ukończyło 8 lat.

Najwięcej zachorowań zarejestrowano w IV kwartale 2018 roku.

Zapadalność na *biegunki u dzieci do lat 2* w powiecie gostyńskim w 2018 roku była niższa o 14% w porównaniu do roku 2017.

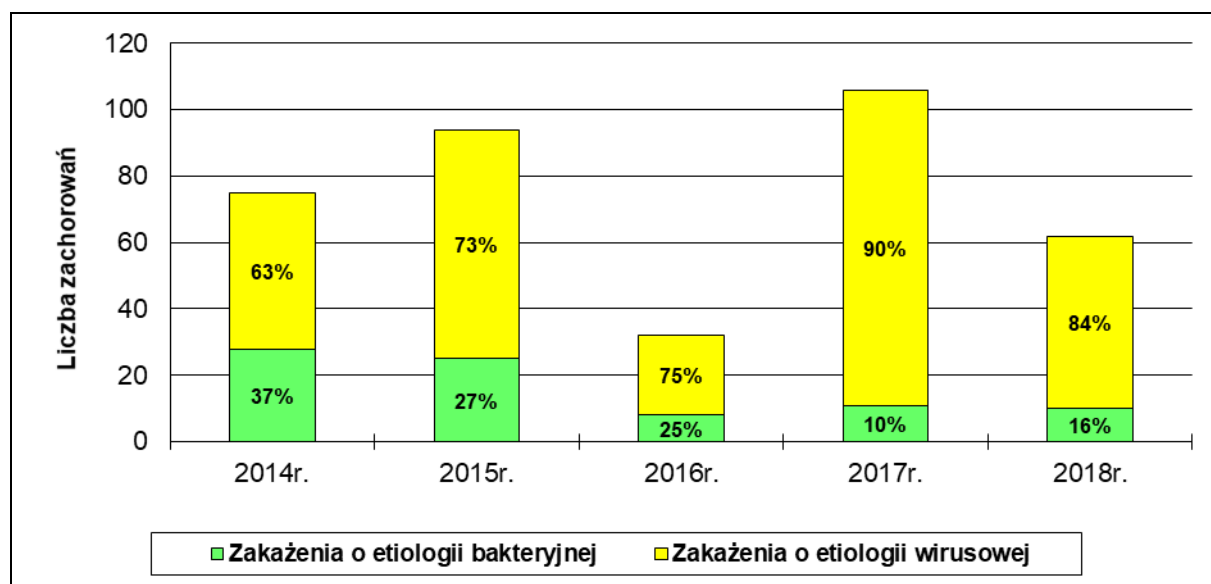
Ogółem zgłoszono 118 biegunek (wsp. zap. - 6340,68), w tym 39 przypadków hospitalizowanych i 79 leczonych ambulatoryjnie.

U wszystkich dzieci hospitalizowanych wykonano badania laboratoryjne w celu ustalenia czynnika etiologicznego biegunki: w 24 przypadkach stwierdzono obecność adenowirusów, w 14 przypadkach - obecność rotawirusów, natomiast w 1 przypadku otrzymano ujemny wynik badania.

Wśród dzieci leczonych ambulatoryjnie badań laboratoryjnych nie wykonywano.

Najwięcej zachorowań zarejestrowano w I i IV kwartale 2018 roku.

Wykres 2. Zakażenia jelitowe w powiecie gostyńskim w latach 2014 - 2018

Podobnie jak w latach poprzednich, w 2018 roku w powiecie gostyńskim nie zgłoszono przypadków zachorowań na *dur brzuszny, dury rzekome, czerwonkę bakteryjną* oraz *jersiniozę*, nie zarejestrowano również *zatruc grzybami* czy *zatruc innymi toksycznymi substancjami spożytymi jako pokarm*.

1. 2. Gruźlica

W 2018 roku zarejestrowano 6 przypadków **gruźlicy płuc** (wsp. zap. - 7,89), w tym:

- 2 przypadki gruźlicy płuc potwierdzone bakteriologicznie (BK+),
- 4 przypadki gruźlicy płuc bakteriologicznie ujemne (BK-).

Prątkującą postać gruźlicy płuc rozpoznano u 78 - letniej kobiety mieszkającej w mieście oraz u 47 - letniego mężczyzny mieszkającego na wsi.

W związku ze zgłoszonymi zachorowaniami nadzorem lekarskim objętych zostało 10 osób pozostających w kontakcie z chorymi.

Pozostałe przypadki gruźlicy płuc (BK-) wystąpiły u mężczyzn w przedziale wieku od 32 do 68 lat - trojga mieszkańców wsi oraz 1 mieszkańca miasta.

Sytuacja epidemiologiczna dotycząca zachorowań na gruźlicę płuc uległa pogorszeniu w porównaniu do roku 2017, w którym zarejestrowano 1 przypadek prątkującej gruźlicy płuc (wsp. zap. - 1,31), (tabela 2).

W 2018 roku zgłoszono 1 przypadek **gruźlicy pozapłucnej** (wsp. zap. - 1,32) - gruźlicę ucha rozpoznano u 47 - letniego mężczyzny mieszkającego na wsi, przy czym w opisywanym przypadku stwierdzono współwystępowanie gruźlicy pozapłucnej z gruźlicą płuc.

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie zapadalności na gruźlicę pozapłucną nie uległa zmianie w porównaniu do roku 2017 (tabela 2).

Tabela 2. Liczba zachorowań na gruźlicę w powiecie gostyńskim w latach 2009 - 2018

Lata	Postać kliniczna	Gruźlica płucna		Gruźlica pozapłucna		Ogółem
		BK+	BK-	BK+	BK-	
2009		5	3	1	2	11
2010		3	1	-	1	5
2011		1	-	-	-	1
2012		-	-	-	-	-
2013		1	1	-	-	2
2014		7	3	-	-	10
2015		1	2	-	-	3
2016		3	1	-	-	4
2017		1	-	1	-	2
2018		2	4	1	-	7

1. 3. Wirusowe zapalenia wątroby

Wirusowe zapalenie wątroby typu A

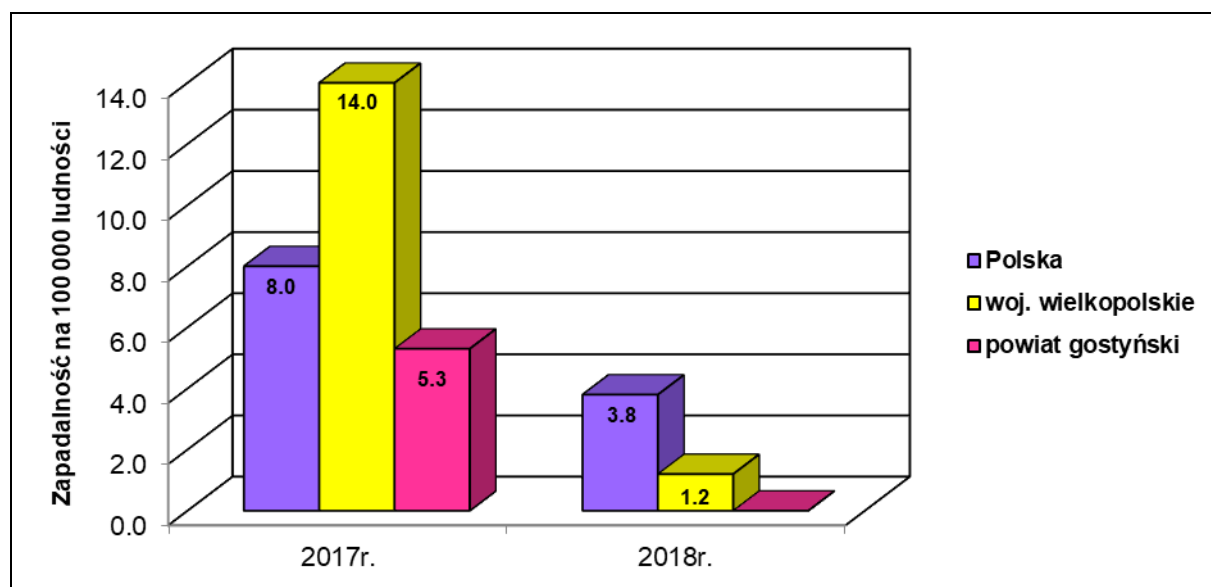
W 2018 roku w powiecie gostyńskim unormowała się sytuacja epidemiologiczna dotycząca zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A.

Podobnie jak w latach 2015 - 2016 nie zgłoszono ani jednego przypadku zachorowania.

W 2017 roku obserwowano tendencję wzrostową zapadalności na WZW typu A, która z pewnością związana była z niekorzystną sytuacją epidemiologiczną w Polsce oraz w województwie wielkopolskim; ogółem w poprzednim roku zarejestrowano 4 przypadki WZW typu A (wsp. zap. - 5,26).

Sytuację epidemiologiczną dotyczącą zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A w latach 2017 - 2018 przedstawiono na wykresie 3.

Wykres 4. Zapadalność na wirusowe zapalenie wątroby typu A w latach 2017 - 2018

Wirusowe zapalenie wątroby typu B

Wskaźnik zapadalności na wirusowe zapalenie wątroby typu B w 2018 roku osiągnął najwyższą wartość od kilku lat (wykres 4).

Ogółem zarejestrowano 11 przypadków zakażeń wirusem HBV (wsp. zap. - 14,47), w tym 1 przypadek ostrego WZW typu B.

U 63 - letniego mężczyzny chorego na ostre wirusowe zapalenie wątroby typu B w ciągu 6 miesięcy przed wystąpieniem objawów choroby wykonywano różne zabiegi medyczne, między innymi transfuzję, iniekcje oraz leczenie stomatologiczne. Ze względu

na fakt, iż zabiegi te wykonywane były w różnych placówkach opieki zdrowotnej, nie udało się ustalić ewentualnego miejsca/źródła zakażenia.

Pozostałe przypadki wirusowego zapalenia wątroby typu B wystąpiły u 7 mężczyzn i 3 kobiet w wieku od 30 do 68 lat. Zakażenia nie były związane z narażeniem zawodowym.

Dziewięcioro chorych nie zostało w przeszłości zaszczepionych przeciw WZW typu B, w 1 przypadku nie udało się ustalić danych na temat ewentualnego szczepienia.

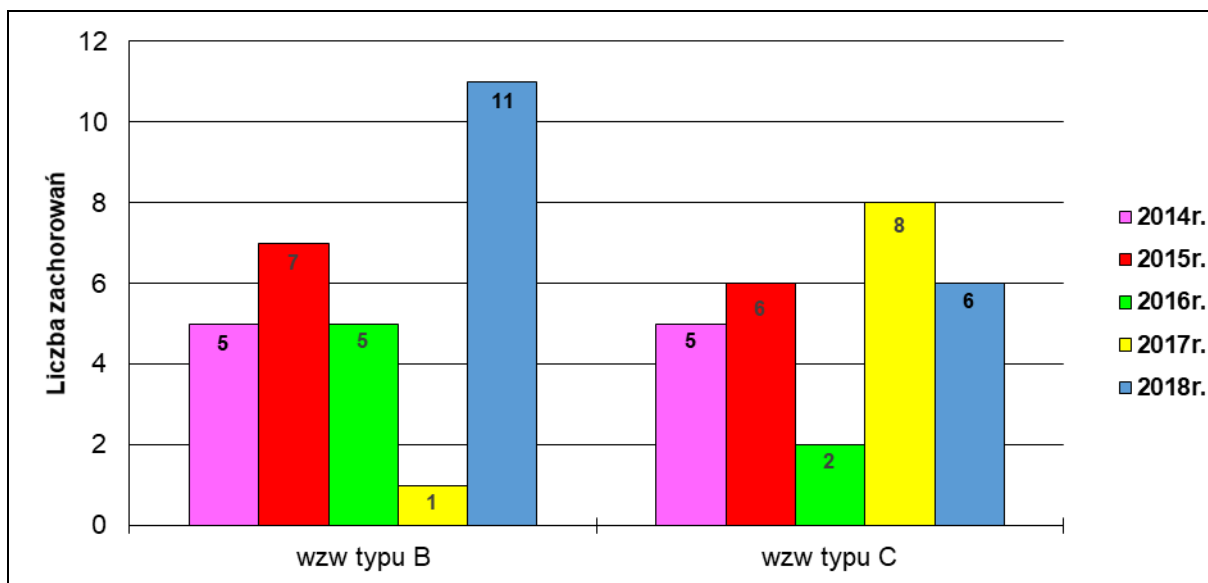
Wirusowe zapalenie wątroby typu C

Ogółem zarejestrowano 6 przypadków WZW typu C (wsp. zap. - 7,89).

Wszystkie zachorowania dotyczyły osób dorosłych w wieku od 27 do 82 lat; nie były związane z narażeniem zawodowym.

Zapadalność na wirusowe zapalenie wątroby typu C w 2018 roku była niższa w porównaniu do roku 2017 o 25% (wykres 4).

Wykres 4. Liczba zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B i C w powiecie gostyńskim w latach 2014 - 2018

1. 4. Zachorowania na choroby zakaźne wieku dziecięcego

Krztusiec

Pomimo, iż liczba zachorowań na krztusiec w 2018 roku wzrosła ponad 2 - krotnie w porównaniu do roku 2017, wskaźnik zapadalności na tą chorobę w powiecie gostyńskim w ciągu ostatnich kilku lat utrzymuje się na stosunkowo niskim poziomie (wykres 5).

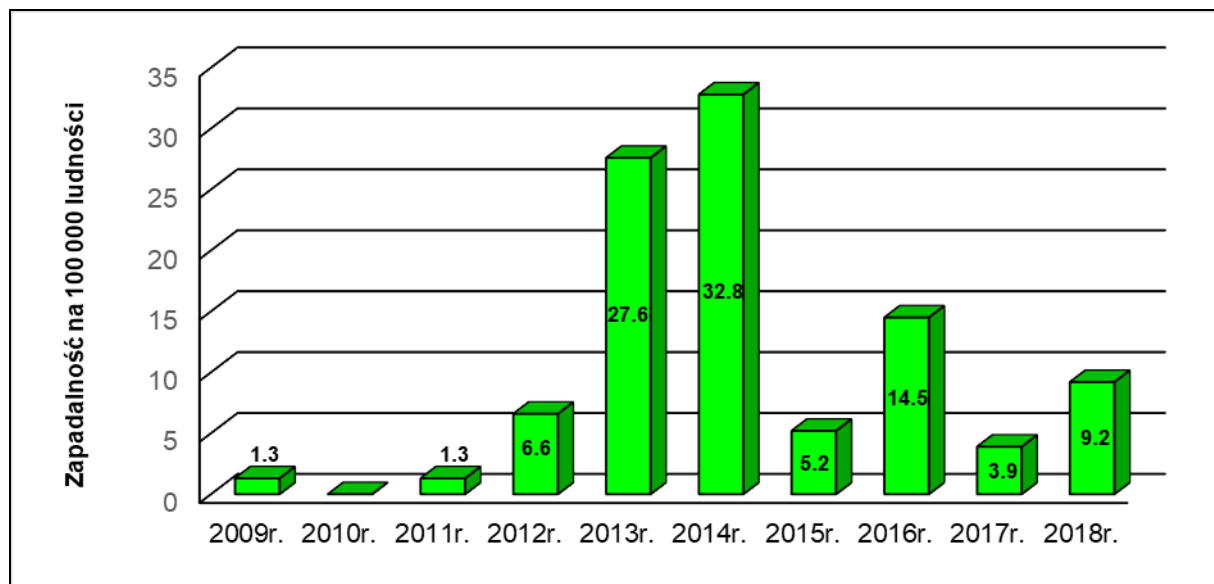
Ogółem w 2018 roku zarejestrowano 7 zachorowań na krztusiec (wsp. zap. - 9,21), w tym 2 przypadki potwierdzone badaniami laboratoryjnymi.

Zachorowania wystąpiły u pięciorga dzieci w grupie wieku od 0 do 3 lat oraz u 2 kobiet w wieku 16 i 24 lat.

Chorzy byli w przeszłości szczepieni przeciw krztuścowi: 6 osób, u których rozpoznano krztusiec otrzymało liczbę dawek szczepionki właściwą dla wieku określonego w Programie Szczepień Ochronnych, natomiast 1 dziecko otrzymało 2 z 3 przewidzianych dawek szczepionki.

Wśród osób, które zaszczepione zostały co najmniej 4 dawkami szczepionki (pełne szczepienie podstawowe), najkrótszy okres od podania ostatniej dawki preparatu do pojawienia się objawów choroby wyniósł 7 dni, natomiast najdłuższy ponad 21 lat.

Wykres 5. Zapadalność na krztusiec w powiecie gostyńskim w latach 2009 - 2018

Nagminne zapalenie przyusznic (świnka)

W 2018 roku zarejestrowano 3 przypadki nagminnego zapalenia przyusznic (wsp. zap. - 3,95). Sytuacja epidemiologiczna jest stabilna, w 2017 roku nie zgłoszono ani jednego przypadku zachorowania na świnkę, natomiast w latach wcześniejszych notowano po kilka przypadków zachorowań rocznie.

W 2018 roku świnkę rozpoznano u 2 chłopców w wieku 3 i 8 lat oraz u dziewczynki w wieku 13 lat; zachorowania nie zostały potwierdzone badaniami laboratoryjnymi.

Dzieci, u których zdiagnozowano nagminne zapalenie przyusznic zostały uprzednio zaszczepione przeciw śwince:

- chłopcy otrzymali po 1 dawce szczepionki - objawy choroby wystąpiły po 2 i 7 latach od szczepienia,
- dziewczynka zaszczepiona została dwoma dawkami szczepionki - od podania ostatniej dawki do pojawienia się objawów choroby upłynęły ponad 4 lata.

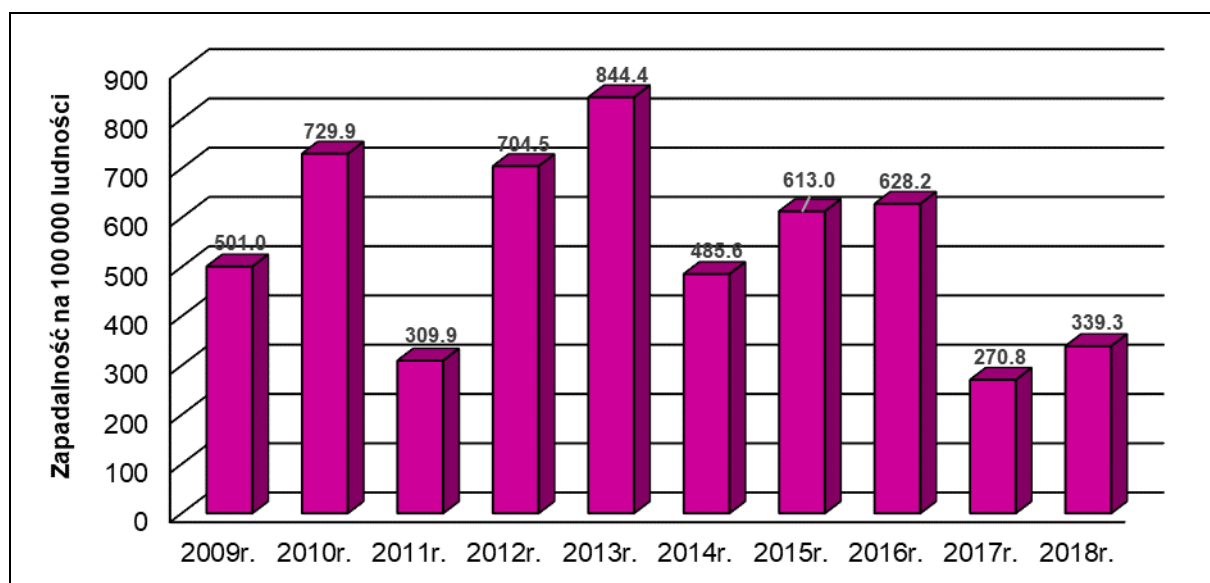
Ospa wietrzna

W 2018 roku odnotowano wzrost zapadalności na ospę wietrzną. Ogółem zarejestrowano 258 zachorowań (wsp. zap. - 339,31), a współczynnik zapadalności był wyższy w porównaniu do roku 2017 o 25% (wykres 6).

Podobnie jak w latach poprzednich, chorobę najczęściej rozpoznawano u dzieci w grupach wieku od 0 do 4 lat (161 zachorowań) oraz od 5 do 9 lat (62 zachorowania).

Jedna osoba zaszczepiona została uprzednio przeciw ospie wietrznej 2 dawkami szczepionki - od szczepienia do pojawienia się objawów choroby upłynęło 5 lat.

Wykres 6. Zapadalność na ospę wietrzną w powiecie gostyńskim w latach 2009 - 2018

Szkarlatyna (płonica)

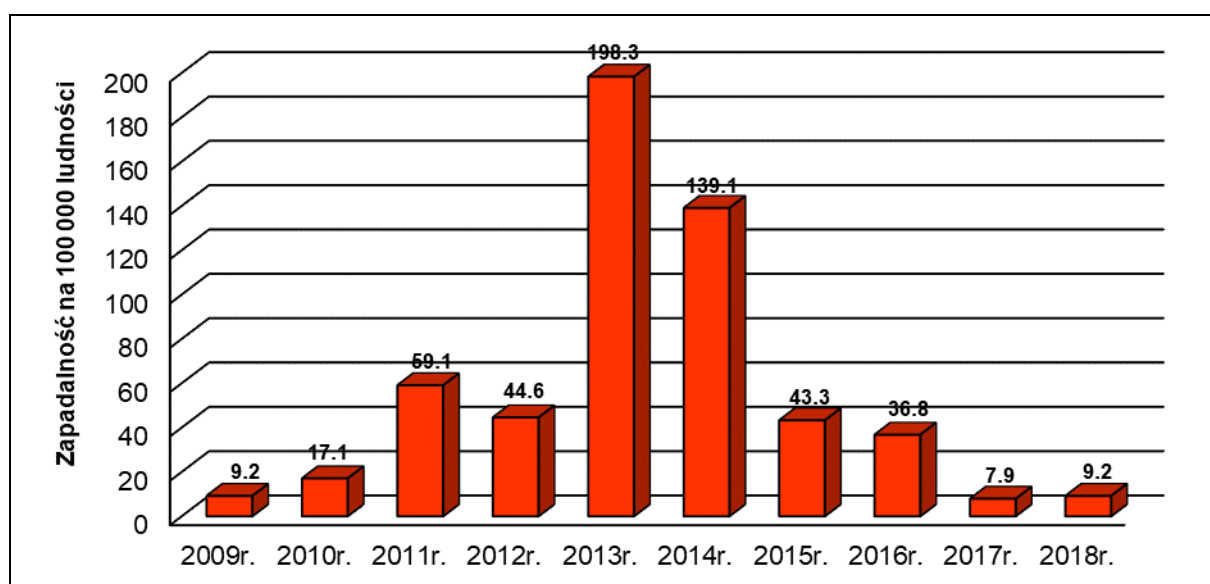
Zapadalność na szkarlatynę utrzymała się na poziomie zbliżonym do roku 2017 (wykres 7).

W 2018 roku zarejestrowano 7 przypadków szkarlatyny (wsp. zap. - 9,21), natomiast w roku 2017 - 6 zachorowań (wsp. zap. - 7,89).

Wszystkie przypadki szkarlatyny wystąpiły u dzieci w grupie wieku od 1 do 4 lat; zapadalność była wyższa wśród kobiet oraz mieszkańców wsi.

Zachorowania nie zostały potwierdzone badaniami laboratoryjnymi.

Wykres 7. Zapadalność na szkarlatynę w powiecie gostyńskim w latach 2009 - 2018

Odra

W 2018 roku w powiecie gostyńskim po raz pierwszy od wielu lat zgłoszono 2 przypadki podejrzeń zachorowań na odrę.

W obydwu przypadkach wykonano badania serologiczne materiału biologicznego pobranego od pacjentów w kierunku obecności przeciwciał przeciw odrze - na podstawie przeprowadzonych badań u 1 osoby potwierdzono zachorowanie na odrę (wsp. zap. - 1,32). Badania wykonane zostały w Laboratorium Zakładu Wirusologii Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego - Państwowego Zakładu Higieny.

Zachorowanie na odrę rozpoznano w miesiącu listopadzie 2018 roku u 27 - letniej kobiety. W przebiegu choroby u pacjentki występowały między innymi objawy takie jak: kaszel, wysypka plamisto - grudkowa, gorączka powyżej 38⁰C, zapalenie spojówek oraz światłowstręt. Chora leczona była ambulatoryjnie - nastąpił pełny powrót do zdrowia.

W toku prowadzonego dochodzenia epidemiologicznego nie udało się ustalić źródła zakażenia. Początkowo podejrzewano, iż do narażenia mogło dojść w jednym z zakładów pracy w Lesznie, na terenie którego chora mogła mieć kontakt z osobą podejrzaną o odrę, jednak badania laboratoryjne wykonane u tej osoby nie potwierdziły rozpoznania postawionego przez lekarza.

W przeszłości chora zaszczepiona została dwoma dawkami szczepionki przeciw odrze; od ostatniego szczepienia do wystąpienia objawów choroby upłynęło ponad 21 lat.

W 2018 roku, podobnie jak w roku poprzednim, w powiecie gostyńskim nie zarejestrowano zachorowań na *różyczkę* i *nagminne porażenie dziecięce (poliomyelitis)*. Nie zgłoszono również przypadków ostrych porażen wiotkich.

1. 5. Zachorowania na grypę

Zapadalność na *grypę* w powiecie gostyńskim w 2018 roku zwiększyła się o 31% w porównaniu do roku 2017 (wykres 8).

Ogółem w 2018 roku zgłoszono 1 404 przypadki grypy (wsp. zap. - 1 846,49), natomiast w roku 2017 - 1 072 zachorowania (wsp. zap. - 1 409,25).

45% ogólnej liczby chorych stanowiły dzieci w grupie wieku od 0 do 14 lat (wsp. zap. - 5 006,28); zapadalność na *grypę* w tej grupie wiekowej była 4 - krotnie wyższa w porównaniu do grupy osób w wieku powyżej lat 14 (wsp. zap. - 1 210,26).

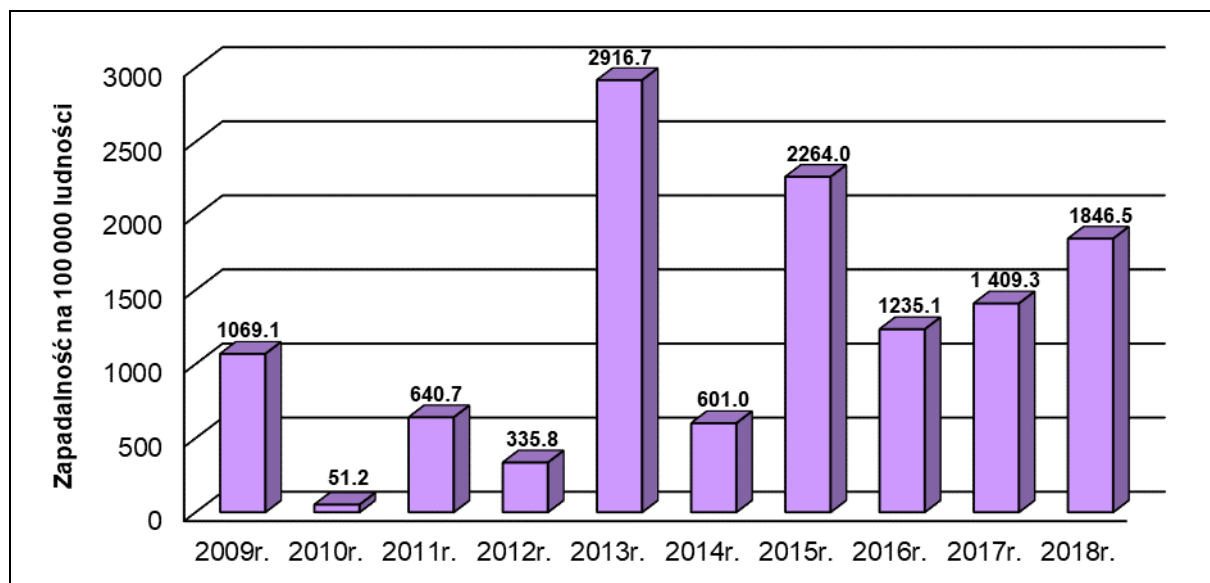
Szczyt zachorowań na *grypę* wystąpił w miesiącu lutym 2018 roku.

Z powodu poważnych objawów ze strony układu oddechowego, 17 osób skierowano do szpitala, nie odnotowano zgonów z powodu grypy.

W 2018 roku 1 przypadek grypy potwierdzony został badaniami laboratoryjnymi - u 14 - letniej dziewczynki rozpoznano zakażenie wirusem grypy typu B.

W 2018 roku w powiecie gostyńskim przeciw grypie zaszczepiły się 4 503 osoby.

Wykres 8. Zapadalność na grypę w powiecie gostyńskim w latach 2009 - 2018

1. 6. Neuroinfekcje oraz choroby: meningokokowa, pneumokokowa i wywołana przez *Haemophilus influenzae*

Neuroinfekcje

W 2018 roku w powiecie gostyńskim ogółem zarejestrowano 3 przypadki neuroinfekcji (wsp. zap. - 3,95):

- 1 przypadek zapalenia opon mózgowych wywołanego przez *Neisseria meningitidis*,
- 1 przypadek nieokreślonego bakteryjnego zapalenia opon mózgowych,
- 1 przypadek nieokreślonego wirusowego zapalenia opon mózgowych.

Nieokreślone bakteryjne zapalenie opon mózgowych rozpoznano u 64 - letniej kobiety. Badanie laboratoryjne płynu mózgowo - rdzeniowego pobranego od chorej nie pozwoliło na określenie czynnika etiologicznego infekcji - otrzymano ujemny wynik posiewu. Pomimo zastosowanej antybiotykoterapii chora zmarła.

U 21 - letniego mężczyzny chorego na **nieokreślone wirusowe zapalenie opon mózgowych** nie wykonano wirusologicznego badania płynu mózgowo - rdzeniowego -

zachorowanie rozpoznano na podstawie objawów klinicznych oraz wyników ogólnego badania płynu. W wyniku zastosowanego leczenia pacjent powrócił do zdrowia.

Zapadalność na neuroinfekcje w 2018 roku była ponad 2 - krotnie niższa w porównaniu do roku 2017, w którym odnotowano 7 zachorowań (wsp. zap. - 9,20).

Inwazyjna choroba meningokokowa

W 2018 roku, podobnie jak w roku 2017, w powiecie gostyńskim zgłoszono 1 przypadek inwazyjnej choroby meningokokowej (wsp. zap. - 1,32).

Zachorowanie wystąpiło u 19 - miesięcznej dziewczynki i przebiegało pod postacią zapalenia opon mózgowo - rdzeniowych i posocznicy; dziecko zmarło.

W wyniku posiewu krwi oraz płynu mózgowo - rdzeniowego pobranego od pacjentki wyizolowano *Neisseria meningitidis*.

Materiał biologiczny, a także izolat wyhodowany z krwi przesłano do badania do Krajowego Ośrodka Referencyjnego ds. Diagnostyki Zakażeń Ośrodkowego Układu Nerwowego (KOROUN), gdzie potwierdzono zakażenie *Neisseria meningitidis* grupy B.

W związku z zachorowaniem u 31 osób posiadających kontakt z dzieckiem chorym na inwazyjną chorobę meningokokową wdrożono chemioprophylaktykę.

Inwazyjna choroba pneumokokowa

W 2018 roku zarejestrowano 1 przypadek inwazyjnej choroby pneumokokowej (wsp. zap. - 1,32). Zachorowanie wystąpiło u 61 - letniej kobiety i przebiegało pod postacią posocznicy.

Zapadalność na inwazyjną chorobę pneumokokową nie uległa zmianie w porównaniu do roku 2017.

Inwazyjna choroba wywołana przez *Haemophilus influenzae*

Od wielu lat w powiecie gostyńskim nie zarejestrowano zachorowań na inwazyjne choroby wywołane przez *Haemophilus influenzae*.

1. 7. Choroby przenoszone drogą płciową

Kiła

W 2018 roku w powiecie gostyńskim zarejestrowano 2 przypadki kiły (wsp. zap. - 2,63). Zachorowania zdiagnozowano u mężczyzn w wieku 22 i 29 lat.

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie zapadalności na kiłę w powiecie gostyńskim nie uległa zmianie w porównaniu do roku 2017, w którym również zarejestrowano 2 przypadki zachorowań (wsp. zap. - 2,63).

Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie

W 2018 roku zgłoszono 1 przypadek zakażenia *Chlamydia trachomatis*. Zakażenie rozpoznane zostało przez lekarza u 29 - letniego mężczyzny.

W latach wcześniejszych, ostatni przypadek chlamydiozy przenoszonej drogą płciową w powiecie gostyńskim zarejestrowano w 2014 roku (wsp. zap. - 1,31).

W latach 2013 - 2018 w powiecie gostyńskim nie zarejestrowano zachorowań na choroby przenoszone drogą płciową, takie jak ***rzeżączka*** czy ***ziarnica weneryczna wywołana przez Chlamydie***.

1. 8. Choroby odzwierzęce

W 2018 roku, podobnie jak w latach poprzednich, na terenie powiatu gostyńskiego nie zarejestrowano zachorowań na choroby odzwierzęce, takie jak: ***bruceloza***, ***włośnica***, ***listerioza***, ***leptospiroza*** oraz ***infekcji werocytotoksyczną Escherichia coli***.

Zarejestrowano natomiast 4 przypadki ***boreliozy*** (wsp. zap. - 5,26), przy czym u 3 osób rozpoznano postać skórny choroby, natomiast u 1 osoby - neuroboreliozę.

U wszystkich chorujących na postać skórny boreliozy wystąpił charakterystyczny rumień wędrujący. Zachorowania wystąpiły u 7 - letniego chłopca, 28 - letniego mężczyzny oraz 58 - letniej kobiety, która wymagała hospitalizacji z powodu towarzyszących chorobie układowych zawrotów głowy.

Neuroboreliozę zdiagnozowano u kobiety w wieku 49 lat. W przebiegu choroby u pacjentki stwierdzono między innymi: stan zapalny w obrębie ośrodkowego układu nerwowego, zaburzenie ruchomości powiek, opadanie powieki, osłabienie ruchowe, niedowład, ból okolicy lędźwiowej kręgosłupa, osłabienie czucia powierzchownego tułowia. Zachorowanie potwierdzone zostało badaniami laboratoryjnymi.

Podczas prowadzonych wywiadów epidemiologicznych tylko 1 osoba wskazała potencjalne miejsce narażenia (łąka), w pozostałych przypadkach nie udało się określić

w jakim środowisku mogło dojść do narażenia na zakażenie, ponieważ chorzy nie zauważyli kleszcza na skórze. Zachorowania nie były związane z narażeniem zawodowym.

W 2017 roku odnotowano 6 przypadków boreliozy, a współczynnik zapadalności osiągnął wartość 7,89.

Zapadalność na boreliozę w powiecie gostyńskim w latach 2011 - 2018 przedstawiono w tabeli nr 3.

Tabela 3. Zachorowania na boreliozę w powiecie gostyńskim w latach 2011 - 2018

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba zachorowań	-	-	1	2	-	2	6	4
Zapadalność	-	-	1,3	2,6	-	2,6	7,9	5,3

W 2018 roku zgłoszono 71 przypadków *pokąsań, względnie innego kontaktu ludzi ze zwierzętami podejrzanymi o wściekliznę*. Szczepienie przeciw wściekliznie podjęto u 4 osób, nie odnotowano przypadków wścieklizny wśród zwierząt.

2. Występowanie ognisk epidemicznych w podmiotach wykonujących działalność leczniczą w powiecie gostyńskim w 2018 roku

W 2018 roku w podmiotach wykonujących działalność leczniczą na terenie powiatu gostyńskiego nie stwierdzono ognisk epidemicznych wywołanych przez drobnoustroje chorobotwórcze.

Odnotowano natomiast 1 ognisko epidemiczne wywołane przez świerzbowca ludzkiego. Zachorowania wystąpiły wśród pacjentów i personelu zakładu opiekuńczo - leczniczego - ogółem świerz b rozpoznano u 17 osób.

3. Realizacja szczepień ochronnych

W 2018 roku na terenie powiatu gostyńskiego realizacja programu szczepień ochronnych prowadzona była w 22 podmiotach, w tym:

- ✓ w 18 punktach szczepień lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej,
- ✓ w oddziale noworodkowym Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Gostyniu,

- ✓ w 3 innych placówkach, w których realizowane są wyłącznie szczepienia obowiązkowe u osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie, tj.:
- szczepienia poekspozycyjne przeciw tężcowi u osób zranionych, narażonych na zakażenie tężcem (Poradnia Chirurgiczna, Gabinet Lekarza POZ przy Samodzielnym Publicznym Zespole Opieki Zdrowotnej w Gostyniu, w którym udzielane są ambulatoryjne świadczenia zdrowotne w zakresie pomocy doraźnej),
- szczepienia przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B u pacjentów dializowanych (Stacja Dializ).

Przeprowadzone w 2018 roku kontrole sanitarne punktów szczepień obejmowały swoim zakresem między innymi: realizację Programu Szczepień Ochronnych, prowadzenie dokumentacji z wykonanych szczepień, gospodarkę szczepionkami oraz zachowanie warunków łańcucha chłodniczego. Podczas prowadzonych czynności kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie transportu, przechowywania oraz przestrzegania terminów ważności preparatów szczepionkowych.

W ramach realizacji Programu Szczepień Ochronnych prowadzona jest dystrybucja preparatów szczepionkowych do świadczeniodawców wykonujących szczepienia ochronne. Preparaty szczepionkowe transportowane są z magazynu szczepionek PSSE w Gostyniu do placówek wyłącznie w termotorbach wyposażonych we wkłady chłodzące oraz termometry służące do pomiaru temperatury w trakcie transportu szczepionek.

Wszyscy skontrolowani świadczeniodawcy realizujący szczepienia ochronne na terenie powiatu gostyńskiego posiadają urządzenia chłodnicze przeznaczone do przechowywania preparatów szczepionkowych, wyposażone w termometry służące do pomiaru temperatury wewnątrz komory chłodniczej.

W 16 placówkach na terenie powiatu gostyńskiego zamontowano urządzenia elektroniczne przystosowane do całodobowego monitorowania temperatury w lodówkach przeznaczonych do przechowywania preparatów szczepionkowych; 15 urządzeń posiada funkcję powiadamiania SMS o przekroczeniu wymaganego zakresu temperatury oraz braku zasilania.

U pozostałych świadczeniodawców monitoring warunków przechowywania szczepionek prowadzony jest przez 7 dni w tygodniu i polega na odczytywaniu i rejestrowaniu wartości temperatur wskazywanych przez termometry znajdujące się na wyposażeniu urządzeń chłodniczych. Temperatury odnotowywane są co najmniej 1 raz dziennie, fakt dokonania odczytu każdorazowo potwierdzany jest podpisem osoby odpowiedzialnej.

Liczba placówek, w których prowadzony jest całodobowy monitoring temperatury w urządzeniach chłodniczych przeznaczonych do przechowywania preparatów szczepionkowych zwiększyła się o 14 w porównaniu do roku 2017.

W 2018 roku wśród osób zaszczepionych na terenie powiatu gostyńskiego zgłoszono **7 niepożądanych odczynów poszczepiennych** (o 4 przypadki więcej niż w 2017 roku), przy czym 3 odczyny wystąpiły u dzieci po jednoczasowym szczepieniu co najmniej dwoma preparatami szczepionkowymi.

Wśród szczepionek, po których wystąpiły niepożądane odczyny poszczepienne znalazły się:

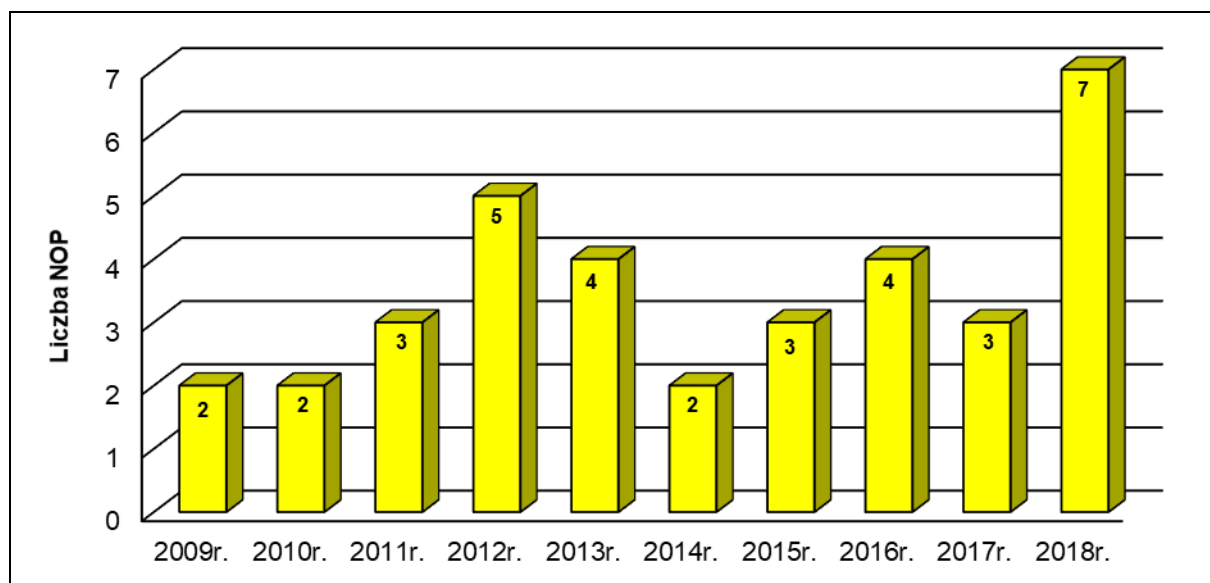
- ✓ szczepionka BCG przeciw gruźlicy,
- ✓ szczepionka ACT-HIB przeciw zakażeniom inwazyjnym wywołanym przez *Haemophilus influenzae* typu b,
- ✓ szczepionka DTP przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi,
- ✓ szczepionka IMOVAX POLIO przeciw poliomyelitis,
- ✓ szczepionki INFANRIX HEXA oraz HEXACIMA przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi, WZW typu B, poliomyelitis oraz zakażeniom inwazyjnym wywołanym przez *Haemophilus influenzae* typu b,
- ✓ szczepionki PREVENAR i SYNFLORIX przeciw zakażeniom inwazyjnym wywołanym przez *Streptococcus pneumoniae*,
- ✓ szczepionka VAXIGRIP przeciw grypie,
- ✓ szczepionka CLODIVAC przeciw błonicy i tężcowi.

Wszystkie odczyny poszczepienne zakwalifikowane zostały jako łagodne. Najczęściej stwierdzanym odczynem była gorączka powyżej 38⁰C utrzymująca się nie dłużej niż do 48 godzin (4 przypadki), w 2 przypadkach obserwowano nasilony odczyn w miejscu wstrzyknięcia, natomiast u jednego dziecka odczyn w postaci zropiałego, powiększonego węzła chłonnego.

W związku z wystąpieniem odczynu poszczepiennego 1 osobę hospitalizowano.

Liczbę niepożądanych odczynów poszczepiennych w powiecie gostyńskim w latach 2009 - 2018 przedstawiono na wykresie 9.

Wykres 9. Liczba niepożądanych odczynów poszczepiennych w powiecie gostyńskim w latach 2009 - 2018

Z roku na rok w powiecie gostyńskim wzrasta liczba osób uchylających się od wykonania obowiązku poddania dzieci szczepieniom ochronnym. Wzrost ten wiąże się z narastającą aktywnością ruchów antyszczepionkowych, które rozpowszechniają nierzetelne informacje o szczepieniach, co z kolei wywołuje niepokój wśród rodziców.

Na koniec roku 2018 w powiecie gostyńskim w 28 rodzinach nie poddano szczepieniom 42 dzieci, co stanowi 0,25% populacji mieszkańców powiatu gostyńskiego w wieku od 1 do 19 roku życia.

W stosunku do roku 2017 odsetek dzieci nieszczepionych z powodu uchylania się rodziców od wykonania obowiązku szczepień ochronnych wzrósł o 31,6%.

Podobnie jak w roku ubiegłym obserwowano zainteresowanie mieszkańców powiatu gostyńskiego szczepieniami zalecanymi, między innymi: przeciwko rotawirusom, inwazyjnym zakażeniom meningokokowym, kleszczowemu zapaleniu mózgu oraz zakażeniom wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV).

4. Podsumowanie

1. Sytuacja epidemiologiczna na terenie powiatu gostyńskiego w 2018 roku była zadowalająca - wzrost zapadalności w porównaniu do roku 2017 obserwowano jedynie w przypadku kilku jednostek chorobowych.
2. Pomyślnie przedstawiała się sytuacja epidemiologiczna dotycząca zachorowań na choroby przenoszone drogą pokarmową - niższą zapadalność obserwowano zarówno w przypadku zatruc pokarmowych, jak i w przypadku zakażeń jelitowych.
Nie odnotowano ognisk zbiorowych zatruc pokarmowych.
3. Sytuacja w zakresie zachorowań na gruźlicę płuc uległa pogorszeniu - w 2018 roku wskaźnik zapadalności był wyższy niż w ciągu ostatnich 3 lat.
4. W 2018 roku w powiecie gostyńskim nie zarejestrowano ani jednego przypadku wirusowego zapalenia wątroby typu A, pomimo iż w Polsce, w wielu regionach kraju, wysoki wskaźnik zapadalności nadal stanowił istotny problem epidemiologiczny.
5. Niekorzystnie przedstawiała się sytuacja epidemiologiczna w zakresie zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B - zapadalność była niemal 11 - krotnie wyższa niż w 2017 roku.
W przypadku wirusowego zapalenia wątroby typu C odnotowano spadek zapadalności o 25%.
6. Wśród chorób zakaźnych wieku dziecięcego najwyższą zapadalność, podobnie jak w latach poprzednich, odnotowano dla zachorowań na ospę wietrzną. Nie odnotowano żadnego zachorowania na różyczkę i nagminne porażenie dziecięce, w przypadku pozostałych jednostek chorobowych wskaźniki zapadalności utrzymywały się na stosunkowo niskim poziomie.
7. Po raz pierwszy od wielu lat zarejestrowano zachorowanie na odrę; pojawienie się odry w powiecie gostyńskim z pewnością stanowiło odzwierciedlenie wzrostowego trendu zapadalności w Polsce.
8. Od 4 lat obserwuje się wzrost liczby zachorowań na grypę. W 2018 roku zapadalność na grypę w powiecie gostyńskim zwiększyła się o 31% w porównaniu do roku 2017.
9. W 2018 roku odnotowano 2 zgony z powodu zachorowań na choroby zakaźne, w jednym przypadku przyczyną zgonu było nieokreślone bakteryjne zapalenie opon mózgowo - rdzeniowych, natomiast w drugim przypadku - posocznica meningokokowa.

10. Podobnie jak w latach poprzednich nie zgłoszono zachorowań na choroby odzwierzęce, takie jak: bruceloza, włośnica, listerioza, leptospiroza oraz infekcji werocytotoksyczną *Escherichia coli*.
Zarejestrowano 4 przypadki boreliozy, tj. o 2 zachorowania mniej niż w 2017 roku.
11. W stosunku do roku 2017 odsetek dzieci nieszczepionych z powodu uchylania się rodziców od wykonania obowiązku szczepień ochronnych wzrósł o 31,6% (10 dzieci).

STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

1. Wprowadzenie

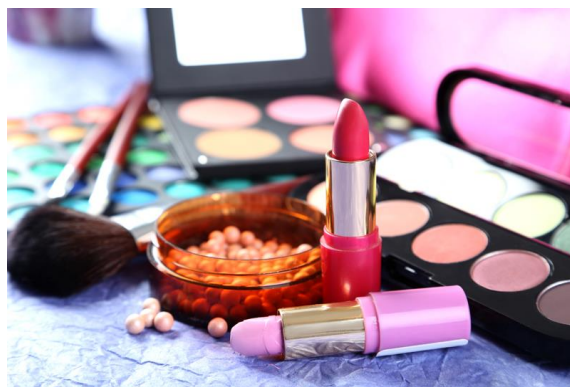
W roku 2018 w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajdowało się ogółem 296 obiektów użyteczności publicznej (łącznie z miejscem okazjonalnie wykorzystywanym do kąpiel). Kontrolę przeprowadzono w 100 obiektach, co stanowi 30% skontrolowanych obiektów spośród wszystkich obiektów użyteczności publicznej.

Kontroli poddano:

- zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej (w tym solaria, siłownie i gabinety masażu) oraz inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług – skontrolowano 54 obiekty spośród 153 ujętych w ewidencji, co stanowi 35%,
- Dom Seniora - placówkę zapewniającą pensjonariuszom całodobową opiekę – 1 obiekt,
- obiekty hotelarskie, motele, pensjonaty i inne, w których świadczone są usługi hotelarskie - skontrolowano 17 obiektów spośród 24 ujętych w ewidencji, co stanowi 71%,
- ustępy publiczne ogółem - skontrolowano 6 ustępów spośród 6 ujętych w ewidencji, co stanowi 100%,
- dworce autobusowe - skontrolowano dworzec w Gostyniu,
- cmentarze, domy pogrzebowe - skontrolowano 5 obiektów spośród 25 ujętych w ewidencji, co stanowi 20%,
- inne obiekty użyteczności publicznej, tj. obiekty kulturalne i sportowe, stacje paliw, pralnie, zakłady pogrzebowe oraz przystanki komunikacyjne - skontrolowano 15 obiektów spośród 33 ujętych w ewidencji, co stanowi 45%,
- a także basen oraz miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpiel, w których również przeprowadzono kontrolę sanitarną.

2. Stan sanitarny wybranych rodzajów obiektów

2.1 Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej, inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Gostyniu w roku 2018 znajdowały się ogółem 153 obiekty zakwalifikowane do tej grupy, co ujęto w tabeli 1.

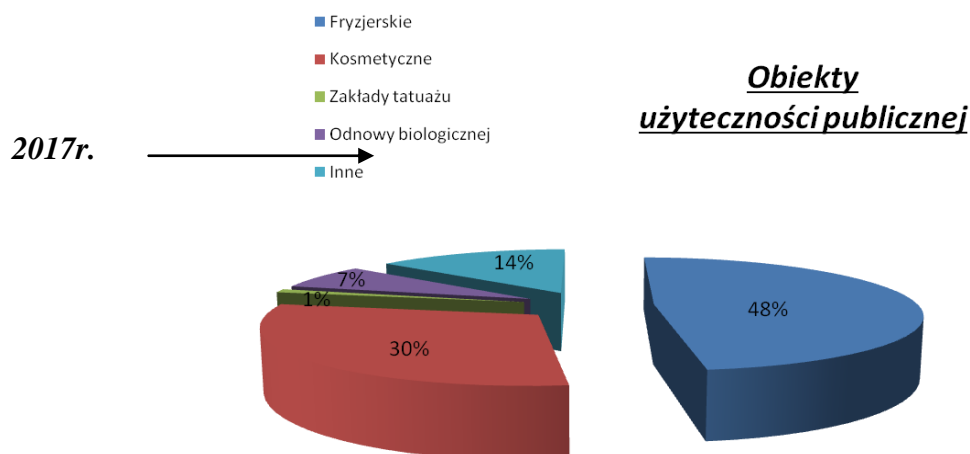
Tabela 1. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej i inne

Typ zakładów	Liczba zakładów w ewidencji	Udział w grupie [%]	Liczba skontrolowanych zakładów	% skontrolowanych obiektów
Fryzjerskie	72	47	25	35
Kosmetyczne	50	33	20	40
Zakłady tatuażu	3	2	3	100
Odnowy biologicznej	9	6	3	33
Inne (w których świadczone jest więcej niż jedna z ww. usług)	19	12	3	33
Ogółem	153	100	54	35

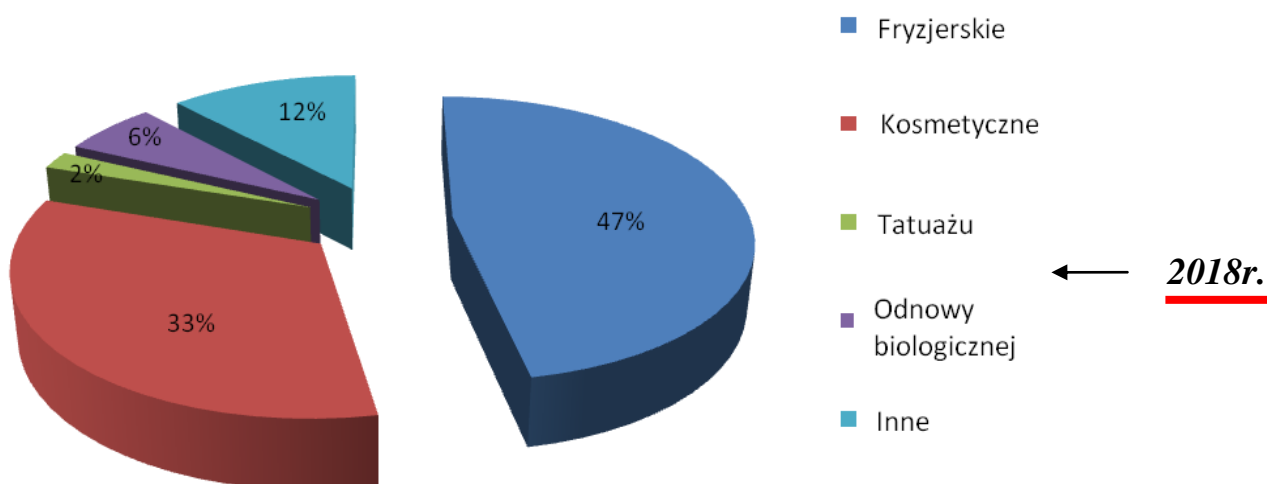
Na poniższym wykresie (wykres 1) przedstawiono udział poszczególnych zakładów funkcjonujących na terenie powiatu gostyńskiego. Największy udział obiektów w tej grupie stanowiły zakłady fryzjerskie - 47%, następnie zakłady kosmetyczne - 33%, kolejno zakłady świadczące łącznie więcej niż jedną z usług fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu i odnowy

biologicznej (tzw. inne) - 12% oraz zakłady odnowy biologicznej - 6%. Najmniej spośród wyżej wymienionych grup było zakładów tatuażu, zaledwie 2%.

Wykres Nr 1. Zestawienie udziału poszczególnych obiektów użyteczności publicznej za rok 2017 i 2018

Obiekty użyteczności publicznej

Największy wzrost liczby obiektów użyteczności publicznej, w porównaniu z rokiem ubiegłym, da się zauważyć w grupie zakładów kosmetycznych. Powstało 13 nowych obiektów tej grupy, 6 natomiast zakończyło swą działalność. W zakresie świadczenia usług fryzjerskich działalność rozpoczęło 7 obiektów, 3 zostały zamknięte. W bieżącym roku na terenie powiatu gostyńskiego powstało dodatkowo 1 studio tatuażu. Porównując ubiegłe lata

da się zauważyć, iż zmniejszyło się zapotrzebowanie na usługi solaryjne. W roku ubiegłym działalność zakończyły 2 obiekty świadczące usługi wyłącznie tego rodzaju, 3 obiekty należące do grupy – łączone, zmniejszyły zakres prowadzonej działalności poprzez wyeliminowanie solarium.

W zakładach fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej i tatuażu w trakcie świadczonych usług istnieje ryzyko zagrożenia epidemiologicznego, w związku z czym, zarówno personel zakładów, jak i ich właściciele zobowiązani są do utrzymywania pomieszczeń, ich wyposażenia, a także sprzętu w odpowiednim stanie sanitarno – higienicznym. Właściciele wszystkich skontrolowanych zakładów posiadają i stosują procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi.

Podczas kontroli tych obiektów, głównie zakładów kosmetycznych i tatuażu, szczególną uwagę zwracano na postępowanie z odpadami niebezpiecznymi, powstającymi przy wykonywaniu zabiegów, podczas których może dojść do naruszenia ciągłości tkanek skóry. Odpady o ostrych końcach i krawędziach gromadzone były w specjalnych, czerwonych pojemnikach, uniemożliwiających ich ponowne otwarcie. Pojemniki z odpadami medycznymi identyfikowano poprzez kod odpadów w nim przechowywanych, nazwę wytwórcy, a także datę i godzinę otwarcia oraz zamknięcia pojemnika. Pojemniki wraz z odpadami medycznymi po upływie 72 godzin przenoszono ze stanowiska pracy do lodówki i tam przechowywano do 30 dni, a następnie zlecano odbiór firmie posiadającej odpowiednie zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbioru i przekazywania do utylizacji odpadów niebezpiecznych. Wszystkie skontrolowane zakłady wytwarzające odpady medyczne posiadały procedury określające sposób postępowania z tymi odpadami.

We wszystkich skontrolowanych zakładach prowadzono dezynfekcję sprzętu i urządzeń. Dezynfekcja narzędzi kosmetycznych i fryzjerskich prowadzona była za pomocą preparatów o szerokim spektrum działania. Sposób prowadzonej dezynfekcji nie budził zastrzeżeń, a stosowane środki dezynfekcyjne posiadały aktualne terminy ważności. W obiektach tej grupy coraz częściej przeprowadzano dezynfekcję z udziałem sterylizatorów kulkowych, bądź wanienek ultradźwiękowych.

W zakładach kosmetycznych i tatuażu powszechnie stosowano bieliznę jednorazowego użytku. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z bielizną czystą i brudną. W zakładach fryzjerskich coraz częściej używano bielizny jednorazowego użytku. Bielizna wielokrotnego użytku na ogół prana była we własnym zakresie, poza zakładem.

Gospodarka odpadami komunalnymi była zgodna z obowiązującymi przepisami. Odpady komunalne gromadzono w kolorowych workach foliowych (z wyjątkiem worków

koloru czerwonego i żółtego) umieszczonych w zamykanych pojemnikach zlokalizowanych na zewnątrz obiektu.

Wszystkie skontrolowane zakłady podłączone były do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. W pomieszczeniach, w których wykonywano usługi funkcjonowała wentylacja grawitacyjna, sporadycznie klimatyzacja. W wentylację mechaniczną wyposażone były głównie pomieszczenia sanitarno-higieniczne dla klientów i personelu.

W skontrolowanych zakładach, w miejscach widocznych, umieszczone były znaki graficzne i informacje pisemne o zakazie palenia papierosów i e-papierosów. Przestrzegane były więc zapisy ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Zakłady utrzymane były w czystości oraz w dobrym stanie sanitarno-technicznym.

2. 2. Placówki zapewniające całodobową opiekę

W powiecie gostyńskim, pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajduje się Dom Seniora w Szelejewie Drugim, należący do Domu Zdrowia i Spokoju Sp. z o.o. W roku 2018 przeprowadzono jedną kontrolę tego obiektu.

Dom Seniora przeznaczony jest dla osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych lub w podeszłym wieku. W placówce istnieje możliwość przyjęcia zarówno pacjentów sprawnych ruchowo, jak i pacjentów leżących, wymagających pomocy w czynnościach życia codziennego. Opieka medyczna pensjonariuszy sprawowana jest przez lekarzy i pielęgniarki w gabinetach lekarskich, należących do Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego, mieszczącego się w budynku Domu Zdrowia i Spokoju.

Obiekt przystosowany jest dla potrzeb osób niepełnosprawnych, bez barier architektonicznych, wyposażony w windę. Dysponuje 30 pokojami (48 miejscami noclegowymi) wraz z łazienkami zaopatrzonymi w systemy przywoławcze, specjalne krzesła ułatwiające mycie osób niepełnosprawnych ruchowo oraz uchwyty ułatwiające korzystanie z toalet. Do dyspozycji pensjonariuszy wyznaczono: bibliotekę, świetlicę, jadalnię, gabinet lekarski, recepcję, podręczną kuchnię oraz pralnię z suszarnią.

Ponadto w obiekcie znajdują się dwa pokoje, tzw. apartamenty przeznaczone na nocleg dla rodzin odwiedzających tutejszych pacjentów.

Placówka posiada również pomieszczenie Pro Morte wyposażone w chłodnię oraz wózek do przewozu zwłok z osobnym wejściem z zewnątrz budynku. W pomieszczeniu tym znajduje się umywalka z bieżącą wodą oraz środkami dezynfekcyjnymi do mycia rąk. Zwłoki osób zmarłych przechowywane są w chłodni do momentu odbioru zwłok przez zakład pogrzebowy.

W obiekcie wydzielono pomieszczenie na środki czystości, sprzęt porządkowy i środki dezynfekcyjne, a także magazyn do przechowywania bielizny czystej i brudnej. Pranie bielizny brudnej zlecano firmie zewnętrznej, natomiast odzież mieszkańców prana była w podręcznej pralni obiektu, w której znajdowały się 4 pralki oraz suszarnia.

Wykonanie usług dezynsekcji i deratyzacji również zlecano firmie zewnętrznej.

Obiekt podłączono do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. W pomieszczeniach codziennego użytku zamontowano wentylacje grawitacyjną, w sanitariatach - mechaniczną, włączaną automatycznie.

W otoczeniu obiektu wydzielono plac zieleni wraz z ławeczkami, fontanną oraz brukowe alejki ułatwiające poruszanie osobom niepełnosprawnym ruchowo. Wydzielono również utwardzony parking dla samochodów gości tutejszych pacjentów. Obiekt dysponuje dwoma tarasami dla osób przebywających i odwiedzających.

Skontrolowany obiekt był w dobrym stanie sanitarno-porządkowym i sanitarno-technicznym. W budynku obowiązywał całkowity zakaz palenia wyrobów tytoniowych.

2. 3. Obiekty hotelarskie, motele, pensjonaty i inne, w których świadczone są usługi hotelarskie

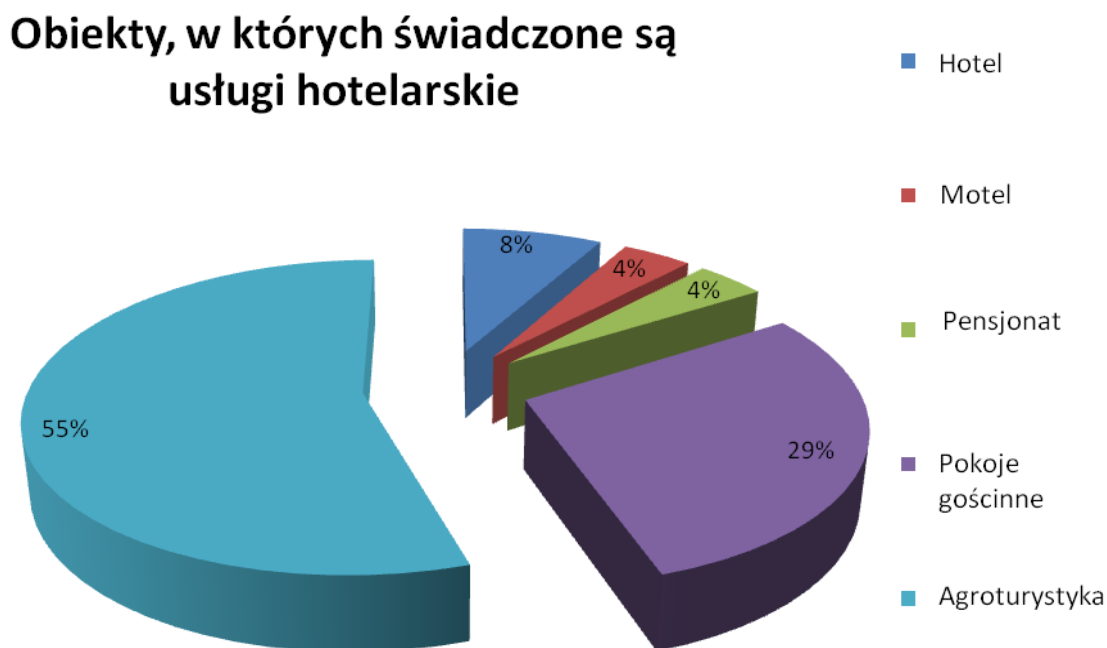
W roku 2018 zewidencjonowano ogółem 24 obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie. Należą do nich: hotele, motele, pensjonaty, obiekty z pokojami gościnnymi oraz obiekty agroturystyczne, co przedstawiono w tabeli 2.

Tabela 2. Hotele, motele, pensjonaty i inne, w których świadczone są usługi hotelarskie

Typ zakładów	Liczba zakładów w ewidencji	Udział % w grupie	Liczba skontrolowanych zakładów	% skontrolowanych zakładów
Hotele	2	8	2	100
Motele	1	4	1	100
Pensjonaty	1	4	1	100
Obiekty z pokojami gościnnymi	7	29	6	86
Agroturystyki	13	55	7	54
Ogółem	24	100	17	74

Kontroli sanitarnej poddano 17 obiektów spośród 24, co stanowi 74% wszystkich obiektów tej grupy. Na poniższym wykresie (wykres 2) przedstawiono procentowy udział obiektów świadczących usługi hotelarskie.

Wykres 2. Udział obiektów użyteczności publicznej świadczącej usługi hotelarskie.

Znaczną większość obiektów świadczących usługi hotelarskie w powiecie gostyńskim stanowią agroturystyki. W porównaniu z rokiem ubiegłym powstał jeden nowy obiekt świadczący usługi wynajmu pokoi gościnnych. Ilość hoteli, moteli i pensjonatów pozostaje niezmienną od kilku lat.

Przeprowadzone kontrole dotyczyły m.in. ogólnego stanu sanitarno-technicznego; zaopatrzenia w bieżącą wodę ciepłą i zimną; jakości wody; gospodarki ściekami i odpadami; postępowania z czystą i brudną bielizną; zaopatrzenia w środki czystości; dezynfekcji pomieszczeń, urządzeń i sprzętów; czystości i porządku w obiektach oraz w ich otoczeniu oraz przestrzegania zapisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu.

Źródło zaopatrzenia w wodę obiektów tej grupy stanowią wodociągi publiczne sieciowe. Jakość dostarczanej wody odpowiadała wymaganiom stawianym wodzie do spożycia przez ludzi. Ścieki komunalne z większości obiektów odprowadzane były do sieci kanalizacyjnej (16 spośród 17 skontrolowanych) bądź zbiorników bezodpływowych, tzw. szamb (1 spośród 17 skontrolowanych). Gospodarka odpadami komunalnymi była zgodna z przepisami.

Pranie bielizny prowadzone było zarówno w pralniach własnych obiektów (w 6 spośród 17 kontrolowanych), jak i w pralniach zewnętrznych (11 obiektów tej grupy spośród 17 kontrolowanych). Pralnie zewnętrzne zapewniały również transport bielizny czystej i brudnej. Skontrolowane obiekty przechowywały bieliznę czystą w wydzielonych na ten cel szafach lub magazynach z odpowiednimi regałami oraz posiadały wydzielone miejsca do składania bielizny brudnej. Obiekty wyposażone były w środki czystościowe i dezynfekcyjne. Zabiegi dezynsekcji i deratyzacji wykonywane były przez firmy zewnętrzne lub we własnym zakresie.

W roku 2018 w jednym z hoteli oraz w pensjonacie zostały przeprowadzone prace remontowo-modernizacyjne, tj. odnowiono pokoje hotelowe, we wszystkich pokojach należących do pensjonatu zamontowano klimatyzacje. Efektem tych prac było podwyższenie standardu świadczonych usług hotelarskich.

We wszystkich skontrolowanych obiektach obowiązywał zakaz palenia tytoniu oraz e-papierosów. W miejscach widocznych umieszczone były znaki graficzne i informacje pisemne o zakazie palenia.

W czasie trwania sezonu letniego przeprowadzono dodatkowe kontrole sanitarne obiektów świadczących usługi wynajmu pokoi gościnnych w zakresie czystości i porządku pomieszczeń obiektu.

Stan sanitarno – techniczny skontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń.

2. 4. Ustępy publiczne

W roku 2018 w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajdowało się 6 obiektów klasyfikowanych jako ustępy publiczne. Wszystkie obiekty tej grupy poddano kontroli sanitarnej.

We wszystkich skontrolowanych obiektach znajdowały się odrębne toalety przeznaczone dla użytkowania kobiet i mężczyzn, wyposażone w oczko ustępowe oraz podstawowe środki higieny osobistej oraz suszarki do rąk (w dwóch spośród wszystkich obiektów). We wszystkich obiektach zamontowano wentylację mechaniczną, włączaną automatycznie. Pięć spośród wszystkich skontrolowanych obiektów tej grupy przystosowane było do osób niepełnosprawnych ruchowo poprzez zamontowanie dodatkowych barierek ułatwiających korzystanie z toalet.

W każdym z obiektów znajdowało się pomieszczenie socjalno-porządkowe wyposażone w sprzęt porządkowy oraz preparaty myjąco-dezynfekujące, które posiadały aktualne terminy ważności.

Źródłem zaopatrzenia w wodę w kontrolowanych obiektach były wodociągi publiczne sieciowe, ścieki z wszystkich toalet odprowadzane były do kanalizacji miejskich.

W obiektach obowiązywał zakaz palenia tytoniu, w miejscach widocznych umieszczono znaki graficzne i informacje pisemne o zakazie palenia.

W sezonie letnim przeprowadzono dodatkowe kontrole w zakresie utrzymania czystości i porządku. Skontrolowane pomieszczenia, urządzenia i elementy wyposażenia toalet utrzymane były w dobrym stanie sanitarno – porządkowym i dobrym stanie sanitarno – technicznym.

2. 5. Obiekty komunikacji publicznej.

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajduje się Dworzec Autobusowy w Gostyniu. W roku 2018 przeprowadzono kontrolę sanitarną tego obiektu oraz 4 środków transportu do przewozu pasażerów.

Na terenie Dworca Autobusowego znajduje się ogrodzony, utwardzony plac manewrowy dla autobusów. Wydzielonych jest 7 stanowisk autobusowych. Poszczególne stanowiska zabezpieczone są przed wejściem na plac manewrowy. Na przystanku dostępne są dwie wiaty dla oczekujących podróżnych.

Budynek Dworca Autobusowego przystosowany jest dla osób niepełnosprawnych ruchowo. Poczekalnia dla podróżnych posiada odrębne wejście i kilkanaście miejsc siedzących dla osób oczekujących. Zapewniono dostęp do dwóch toalet, w poczekalni znajduje się okienko z tzw. kasą biletową. We wszystkich pomieszczeniach budynku zamontowano wentylację grawitacyjną, w pomieszczeniach sanitarno-higienicznych mechaniczną, włączaną automatycznie.

Na terenie kontrolowanego obiektu wydzielono miejsce do przechowywania i magazynowania preparatów myjąco-dezynfekujących oraz sprzętu porządkowego, czynności porządkowe pomieszczeń budynku Dworca Autobusowego wykonywane są codziennie przez osobę zatrudnioną z zewnątrz.

Budynek Dworca Autobusowego zaopatrzone jest w wodę do spożycia przez ludzi. Źródłem zaopatrzenia jest wodociąg sieciowy publiczny w Gostyniu. Nieczystości płynne odprowadzane są do sieci kanalizacyjnej.

Odpady komunalne odbierane były raz na dwa tygodnie przez firmę zewnętrzną posiadającą stosowne uprawnienia.

W miejscach widocznych, tj. w budynku dworca oraz pod wiatami dla podróżnych umieszczono znaki graficzne, w tym informację pisemną o zakazie palenia tytoniu oraz e-papierosów.

Pomieszczenia obiektu, plac na zewnątrz budynku wraz ze stanowiskami autobusowymi utrzymany był w dobrym stanie sanitarno-porządkowym oraz sanitarno-technicznym.

2.5.1. Stan sanitarny środków transportu

Skontrolowano ogółem 36 środków transportu:

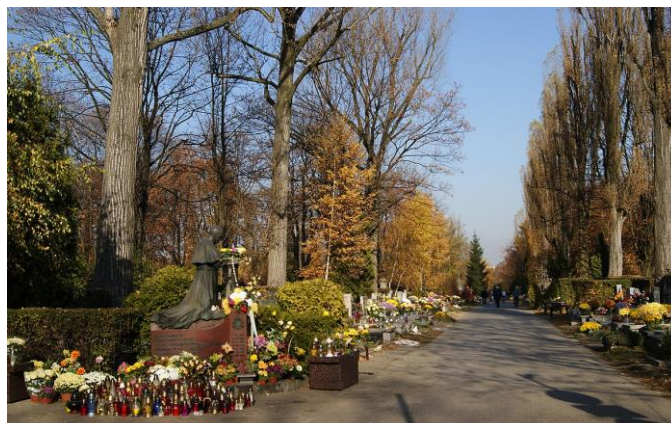
- 4 autobusy znajdujące się na placu manewrowym Dworca Autobusowego w Gostyniu,
- 6 autobusów/busów prywatnej firmy przewozowej,
- 8 samochodów do przewozu zwłok i szczątków ludzkich, należących do zakładów pogrzebowych,
- 15 samochodów firm pralniczych, przeznaczonych do przewozu bielizny,
- 2 samochody do przewozu chorych (ujęte w ocenie z zakresu lecznictwa).

Wszystkie skontrolowane środki transportu zaopatrzone były w apteczkę pierwszej pomocy medycznej, zamykane, szczelne pojemniki na odpady komunalne, wyłożone workami foliowymi, preparaty dezynfekcyjne oraz tabliczki wraz z informacją o zakazie palenia papierosów i e-papierosów. Skontrolowane środki transportu utrzymane były w dobrym stanie sanitarno-porządkowym i sanitarno-technicznym.

Stan sanitarno-techniczny specjalistycznych środków transportu odpowiadał obowiązującym przepisom prawnym. Środki transportu do przewozu chorych wyposażone były ponadto w sprzęt specjalistyczny oraz pojemniki na odpady medyczne.

2. 6. Cmentarze i domy przedpogrzebowe

Na terenie powiatu gostyńskiego znajdują się 24 cmentarze, 4 z nich poddano kontroli w 2018 roku. Skontrolowane cmentarze posiadały własne źródło wody, tj. studnie własne. Na terenach cmentarzy lub w ich sąsiedztwie wydzielono miejsca na pojemniki, kontenery lub boksy do gromadzenia odpadów komunalnych.

Skontrolowane obiekty były ogrodzone, teren cmentarzy częściowo utwardzony, wydzielone główne alejki wyłożone kostką brukową, utrzymane były w dobrym stanie sanitarno – porządkowym.

Dom przedpogrzebowy w Gostyniu przeznaczony jest wyłącznie do przechowywania zwłok ludzkich do czasu pogrzebu. Posiada chłodnię z dwoma szafami chłodniczymi do przechowywania zwłok. Pomieszczenie chłodni wyposażono w umywalkę z doprowadzoną ciepłą i zimną wodą, mydło w płynie, środki dezynfekcyjne, ręczniki jednorazowego użytku, rękawiczki jednorazowe oraz maseczki jednorazowe. Pomieszczenie chłodni wyposażone jest w wentylację mechaniczną.

W obiekcie opracowano i wdrożono instrukcję mycia i dezynfekcji rąk, zapobiegającą zakażeniu oraz chorobom zakaźnym. Zawarto umowę na wykonywanie usług w zakresie odbioru, transportu i przekazywania do utylizacji odpadów medycznych z firmą zewnętrzną, posiadającą stosowane uprawnienia. Wydzielone pomieszczenie magazynowe zaopatrzone było w urządzenie chłodnicze do czasowego magazynowania odpadów medycznych (do 30 dni), które odbierane były zgodnie z obowiązującymi przepisami. Potwierdzeniem tego były okazane do wglądu karty przekazania odpadów medycznych niebezpiecznych oraz dokumenty potwierdzające ich unieszkodliwienie.

Przeprowadzona kontrola domu przedpogrzebowego nie wykazała nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno – technicznego i sanitarno – porządkowego.

2. 7. Inne obiekty użyteczności publicznej

W roku 2018 kontroli poddano także obiekty klasyfikowane jako inne obiekty użyteczności publicznej, które przedstawiono w tabeli 3. Ogółem skontrolowano 15 obiektów spośród 33 znajdujących się w ewidencji, co stanowi 45%.

Tabela 3. Inne obiekty użyteczności publicznej

Typ obiektu	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba skontrolowanych obiektów	% skontrolowanych obiektów
Kulturalno-sportowe	3	2	67
Stadiony	1	1	100
Stacje paliw	17	5	29
Pralnie	6	3	50
Zakłady pogrzebowe	5	5	100
Przystanki komunikacyjne	1	1	100
Ogółem	33	15	45

Wszystkie skontrolowane obiekty podłączone są do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Gospodarka odpadami komunalnymi prowadzona była zgodnie z obowiązującymi przepisami.

W tej grupie obiektów znajduje się park miejski oraz stadion gostyński, obiekty, które w 2018r. również poddano kontroli.

Na terenie **stadionu** dostępne są ogółem 3 boiska sportowe przeznaczone do treningów piłki nożnej oraz zawodów lekkoatletycznych. Podczas przeprowadzonej kontroli sanitarnej trwały remonty mające na celu powstanie nowej, czterotorowej bieżni dzięki czemu zwiększy się zakres preferowanych sportów. W sąsiedztwie stadionu umieszczono trybuny liczące około 1200 miejsc siedzących oraz pawilon dla spikera. Przewidziano również remont jednego z mniejszych boisk, na którym powstać ma sztuczna murawa wraz z oświetleniem oraz zadaszeniem. Do kontrolowanego obiektu przynależy również hala namiotowa, zimą (od grudnia do lutego) wykorzystywana jako lodowisko, latem (w miesiącach od kwietnia do października) będąca obiektem do gry w tenisa. W przeciągu ostatnich lat salę przeznaczoną do zajęć fitness zastąpiono salą do spinningu, liczącą 19 rowerów stacjonarnych. Na terenie obiektu wydzielono również pomieszczenia sanitarno-higieniczne (oddzielnie damskie i męskie) oraz szatnie: damskie i męskie, w sąsiedztwie których zapewniono dostęp do kabin prysznicowych.

Teren wokół obiektu utrzymany był w dobrym stanie porządkowym, oświetlony, monitorowany. Podczas trwania sezonu letniego przeprowadzono dodatkową kontrolę obiektu w zakresie czystości i porządku.

Kontroli poddano również **pralnie**, w których wykonywane są usługi pralniczo-prasowalnicze odzieży roboczej bądź białizny hotelowej lub szpitalnej.

Największym zakładem pralniczym świadczącym najszerszy zakres usług jest firma zajmująca się praniem białizny szpitalnej, hotelowej, gastronomicznej oraz odzieży roboczej z różnych zakładów pracy. Pozostałe zakłady poddane kontroli sanitarnej świadczą usługi w zakresie pralniczo-prasowalniczym: odzieży roboczej, odzieży ochronnej zakładów produkcyjnych, białizny hotelowej, gastronomicznej oraz odzieży prywatnej klientów, usługi w zakresie pralniczo-prasowalniczym oraz wynajmu i serwisowania odzieży roboczej, prania akcesoriów do utrzymania czystości (mopy).

Pralnie posiadają odrębne miejsca przyjmowania białizny brudnej oraz przechowywania i wydawania białizny czystej - w każdym z kontrolowanych obiektów zachowany jest ruch jednokierunkowy.

W obiektach tej grupy, oprócz pomieszczenia świadczenia usług prania, suszenia oraz prasowania znajdowały się również pomieszczenia sanitarno-higieniczne. Zakłady posiadały instrukcje prania, a białizna gotowa do wydania była odpowiednio identyfikowana, środki piorąco-dezynfekujące stosowane do prania odzieży posiadały aktualne terminy ważności.

Pomieszczenia i wyposażenie obiektów utrzymane były w dobrym stanie sanitarno-technicznym.

Kontrole **zakładów pogrzebowych** prowadzono w zakresie oceny stanu sanitarnego środków transportu do przewozu zwłok i szczątków ludzkich. Zakłady pogrzebowe dysponują odpowiednimi środkami transportu. Samochody do przewozu zwłok spełniały wymogi sanitarno-higieniczne niezbędne do świadczenia usług w deklarowanym zakresie. Właściciele skontrolowanych zakładów pogrzebowych posiadali umowy na wykonywanie dla nich usług w zakresie odbioru, transportu i przekazywania do utylizacji odpadów niebezpiecznych zawarte z firmą posiadającą stosowne uprawnienia.

Skontrolowano również 5 **stacji paliw**. Podczas ich kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Wszystkie podmioty złożyły wniosek do Urzędu Regulacji Energetyki o zmianę posiadanej koncesji na obrót paliwami ciekłymi, w celu dostosowania jej treści do definicji paliw ciekłych. Ponadto wszystkie podmioty posiadały wpis do rejestru podmiotów przywożących, z którego wynikało, iż paliwo dostarczane było ze wskazanych terminalów, zgodnie z obowiązującymi przepisami. We wszystkich skontrolowanych obiektach

obowiązywał zakaz palenia tytoniu i e-papierosów. Przestrzegane były zapisy ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

3. Kąpieliska i miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli

W roku 2018 przed otwarciem sezonu letniego, a także w trakcie jego trwania, skontrolowano miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli zwane „Cegielnią” - obiekt wodny, który jest obiektem ogólnodostępnym i zorganizowanym. Sezon letni rozpoczęto z dniem 2 lipca 2018r., a zakończono z dniem 31 lipca 2018r.

Infrastruktura towarzysząca miejscu okazjonalnie wykorzystywanemu do kąpieli tzw. „Cegielni” była utrzymana w dobrym stanie sanitarno-technicznym. Gospodarka odpadami komunalnymi na terenie obiektu była prowadzona prawidłowo.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa osobom kąpiącym się podczas wypoczynku letniego prowadzony był nadzór sanitarny nad jakością wody do kąpieli.

Organizator miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli dokonywał poboru próbek wody ze zbiornika wodnego. Na podstawie sprawozdań z badań oraz na podstawie wizualnej oceny wody dokonanej przez Organizatora, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu orzekł przydatność do kąpieli wody ze zbiornika wodnego.

4. Pływalnie

Powiat gostyński posiada jedną pływalnię krytą, całoroczną, usytuowaną w Gostyniu. W roku 2018 przeprowadzono 2 kontrole sanitarne tego obiektu. Kontroli sanitarnej poddano halę basenową, w tym: basen sportowy, basen rekreacyjny, jacuzzi, brodzik oraz zjeżdżalnię oraz strefę saun oraz siłownię fitness.

Wszystkie skontrolowane pomieszczenia obiektu pływalni utrzymane były w dobrym stanie sanitarno-porządkowym i sanitarno-technicznym.

W przeciągu całego roku prowadzona była stała kontrola wody na pływalni. Dzięki systematycznym badaniom próbek wody zapewniono bezpieczne warunki korzystania z pływalni.

Badania próbek wody z niecek basenowych prowadzone były w ramach kontroli urzędowej przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego z częstotliwością 1 raz w miesiącu oraz w ramach kontroli wewnętrznej przez zarządzającego pływalnią z częstotliwością wskazaną dla zarządzających zgodnie z obowiązującym *rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. poz. 2016)*. Badania próbek wody prowadzono pod kątem zanieczyszczeń bakteriologicznych oraz w zakresie wskaźników fizyko-chemicznych. Ogółem w roku 2018 poddano analizie: bakteriologicznej (104 próbki wody z pływalni w ramach kontroli urzędowej i 154 w ramach kontroli wewnętrznej), fizyko-chemicznej (24 próbki w ramach kontroli urzędowej i 120 w ramach kontroli wewnętrznej).

Woda na pływalni w nieckach: basenu sportowego, basenu rekreacyjnego, brodziku oraz w jacuzzi w badanym zakresie bakteriologicznym oraz chemicznym odpowiadała wymaganiom określonym w załączniku Nr 1 i Nr 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia

z dnia 9 listopada 2015r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. poz. 2016).

5. Podsumowanie

1. W zakresie stanu sanitarno-technicznego obiektów użyteczności publicznej oraz środków transportu specjalnego przeznaczenia nie stwierdzono nieprawidłowości.
2. Podczas trwania sezonu letniego przeprowadzono dodatkowe kontrole sanitarne w zakresie utrzymania czystości i porządku wybranych obiektów, położonych na trasach turystycznych.
3. Z roku na rok maleje ilość obiektów typu solaria, w funkcjonujących solariach przestrzegano przepisów określonych w ustawie z dnia 15 września 2017r. *o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium*.
4. Woda w pływalni oraz w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli była przydatna do kąpieli.

We wszystkich obiektach użyteczności publicznej przestrzegano zapisów ustawy *o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu, wyrobów tytoniowych i e-papierosów*

STAN SANITARNY PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

1. Wprowadzenie.

Podmioty wykonujące działalność leczniczą kontrolowano w oparciu o przepisy prawne rozporządzenia *Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2012r., poz. 739)*. Zakres kontroli tych podmiotów obejmował stan sanitarno-techniczny obiektów, utrzymanie czystości pomieszczeń i wyposażenia, zaopatrzenie w wodę, postępowanie z bielizną czystą i brudną, postępowanie z odpadami medycznymi, procesy dezynfekcji i sterylizacji.

2. Działalność lecznicza

Działalność lecznicza wykonywana przez podmioty lecznicze podzielona jest na grupy:

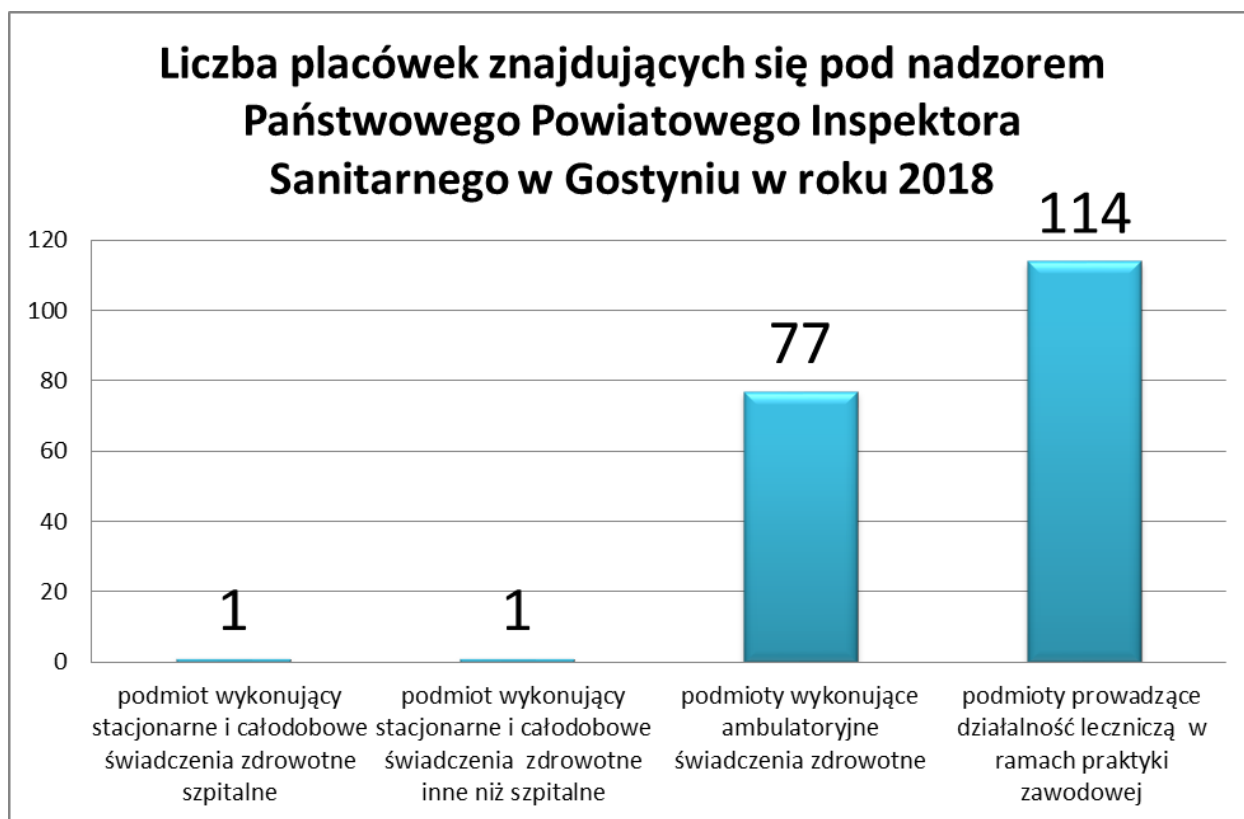
- stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne szpitalne,
- stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne inne niż szpitalne,
- ambulatoryjne świadczenia zdrowotne,
- praktyki zawodowe.

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu w roku 2018 znajdowały się ogółem 193 placówki:

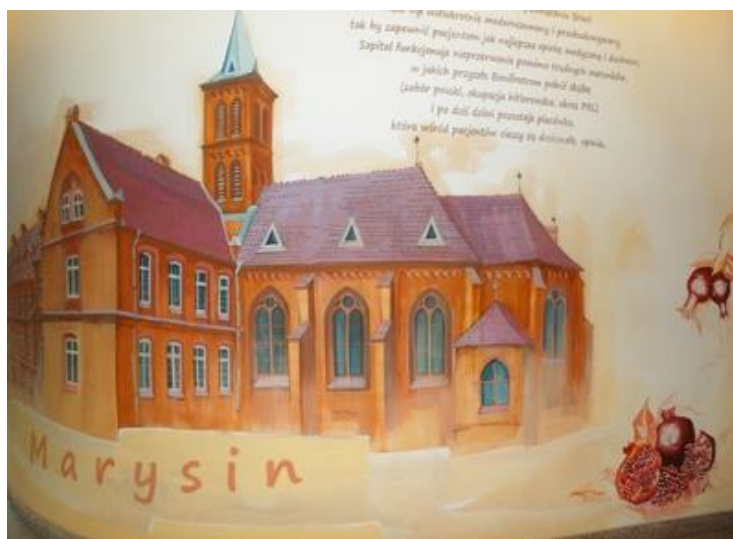
- 1 podmiot wykonujący stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne szpitalne,
- 1 podmiot wykonujący stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne inne niż szpitalne, tj. zakład opiekuńczo – leczniczy,
- 77 podmiotów wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne,
- 114 podmiotów prowadzących działalność leczniczą w ramach praktyki zawodowej.

Powyższą zależność przedstawiono na wykresie 1.

Wykres 1. Liczba placówek znajdujących się pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu w roku 2018.

2.1. Podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne.

źródło: <https://bonifratrzy.pl/bonifraterskie-centrum-zdrowia/o-nas/>

W ewidencji w 2018r. Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajdował się 1 szpital oraz 1 zakład opiekuńczo-leczniczy, wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne.

W Bonifraterskim Centrum Zdrowia Sp. z o.o. w Piaskach świadczona jest działalność lecznicza w rodzaju „*stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne szpitalne*”, gdzie preferowane są stacjonarne usługi w zakresie rehabilitacji pacjentów dorosłych w Szpitalnym Oddziale Rehabilitacji Neurologicznej oraz stacjonarne usługi w zakresie rehabilitacji pacjentów dorosłych w Oddziale Rehabilitacji Ogólnoustrojowej.

Drugi z obiektów zaklasyfikowany do tej grupy podmiotów leczniczych to Dom Zdrowia i Spokoju Sp. z o.o. Zakład Opiekuńczo – Leczniczy, Szelejewo Drugie 10A, 63-820 Piaski. W Zakładzie Opiekuńczo – Leczniczym dorośli pacjenci objęci są szerokim zakresem usług rehabilitacyjnych.

W porównaniu z rokiem 2017 ilość placówek w tej grupie nie uległa zmianie.

Pracownicy Sekcji Epidemiologii przeprowadzili w szpitalu 2 kontrole, natomiast pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej przeprowadzili 1 kontrolę tego obiektu.

W zakładzie opiekuńczo-leczniczym w 2018r. pracownicy Sekcji Epidemiologii przeprowadzili 1 kontrolę sanitarną.

Obie placówki posiadają opracowane i wdrożone procedury z zakresu postępowania z odpadami medycznymi. Odpady medyczne zbierane są selektywnie zgodnie z ich właściwościami, z uwzględnieniem sposobu unieszkodliwiania. W obiektach tych prowadzona jest segregacja odpadów. Odpady medyczne niebezpieczne przechowywane są w przenośnym urządzeniu chłodniczym w temperaturze do 10°C nie dłużej niż 30 dni. Odbiór odpadów medycznych prowadzą wyspecjalizowane zewnętrzne firmy posiadające stosowne zezwolenia. Na podstawie umowy zawartej z placówkami transportują je do utylizacji.

W zakresie postępowania z odpadami medycznymi nie stwierdzono nieprawidłowości.

W skontrolowanych placówkach leczniczych wykonujących stacjonarne i całodobowe świadczenia przestrzegane są również procedury dotyczące sprzątania i dezynfekcji pomieszczeń, a także procedury dotyczące bieżącego dozoru i utrzymania standardów higieny wewnątrzzakładowej.

W placówkach prowadzone są kontrole wewnętrzne dotyczące realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych, obejmujące w szczególności ocenę ryzyka występowania zakażeń związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, ocenę prawidłowości i skuteczności procedur, a także ocenę stosowania środków ochrony indywidualnej i zbiorowej w celu zapobieżenia przenoszenia biologicznych czynników chorobotwórczych.

W obu podmiotach nie prowadzi się procesów sterylizacji. Stosowany jest wyłącznie sprzęt medyczny jednorazowego użytku, wysterylizowany fabrycznie.

Zarówno Zakład Opiekuńczo-Lecznicy, jak i Bonifraterskie Centrum Zdrowia Sp. z o.o. korzystają z usług pralni zewnętrznej HTS Medij Sp. z o. o. w Pępowie. Pralnia prowadzi pranie bielizny, dokonuje odbioru bielizny brudnej oraz dostarcza do obiektów czystą bieliznę. Brudna bielizna zbierana jest do worków umieszczonych na stelażach wózków wyposażonych w zamykane pokrywy.

W pralni, w pomieszczeniu przyjmowania bielizny, w strefie brudnej zainstalowano urządzenie do bezdotykowej identyfikacji bielizny. Pralnia ta wyróżnia się wysokim poziomem technologicznym. Pomieszczenia pralni i stosowane technologie umożliwiają pranie bielizny szpitalnej, w tym noworodkowej i zakaźnej. Prowadzona jest mikrobiologiczna kontrola czystości bielizny. Pomieszczenia i urządzenia pralni utrzymane są w dobrym stanie sanitarnym.

Firma pralnicza posiada pozytywną opinię Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu, a środki transportu spełniają wymogi do przewożenia bielizny szpitalnej i operacyjnej z zachowaniem barier sanitarnych.

Podstawowym, jak i rezerwowym źródłem zaopatrzenia Bonifraterskiego Centrum Zdrowia Sp. z o.o. w wodę do spożycia jest wodociąg publiczny w Podrzeczu, 63-800 Gostyń.

Z kolei Zakład Opiekuńczo-Lecznicy zaopatrywany jest w wodę z wodociągu publicznego w Stefanowie, 63-820 Piaski. Placówka nie posiada rezerwowego źródła wody.

W 2018r. z instalacji wewnętrznej budynku Domu Zdrowia i Spokoju Sp. z o.o. w Szelejewie Drugim zostały pobrane próbki wody do badań w kierunku obecności bakterii z rodzaju Legionella sp.

Bakterii nie wykryto, tym samym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu ocenił skażenie próbek wody ciepłej jako znikome.

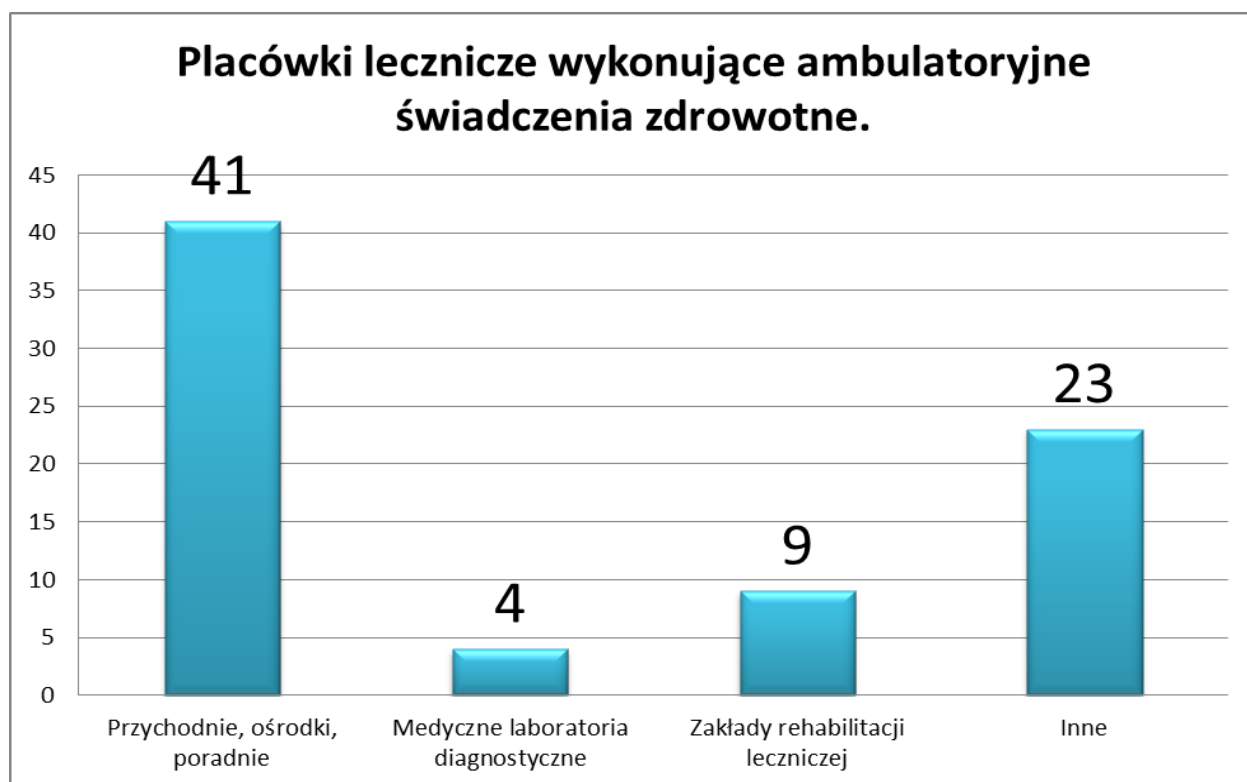
W 2018r. nie stwierdzono uchybień co do stanu technicznego w/w placówek.

Pomieszczenia i urządzenia placówek odpowiadają wymaganiom rozporządzenia *Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2012r., poz. 739)*.

2.2 Podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne oraz działalność leczniczą wykonywana przez praktyki zawodowe.

W roku 2018 w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajdowało się ogółem 77 placówek lecznictwa ambulatoryjnego. Szczegółowy podział tych podmiotów przedstawiono na wykresie 2.

Wykres 2. Liczba placówek leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne.

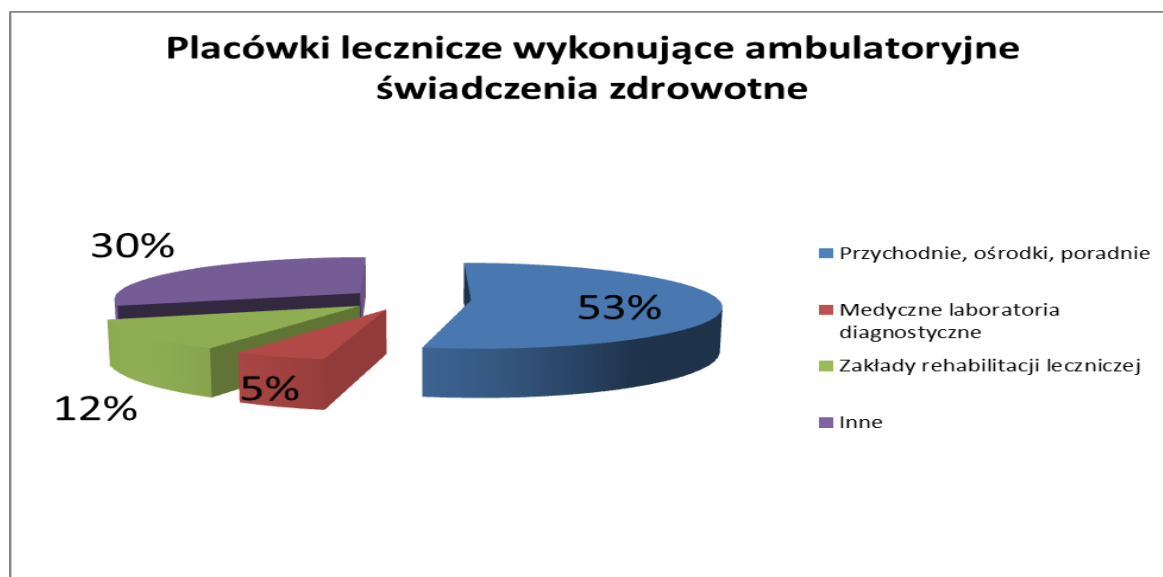
Zestawienie wszystkich podmiotów leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne wraz z liczbą skontrolowanych obiektów przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Placówki lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne.

Typ placówki	Liczba placówek w ewidencji	Liczba skontrolowanych placówek	% skontrolowanych placówek
Przychodnie , ośrodki, poradnie	41	30	73
Medyczne laboratoria diagnostyczne	4	4	100
Zakłady rehabilitacji leczniczej	9	6	67
Inne	23	11	49
Ogółem	77	51	66

W roku 2018 skontrolowano 51 podmiotów, co stanowi 66% podmiotów ujętych w ewidencji. Procentowy udział danego typu placówek w stosunku do ogólnej liczby placówek leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne przedstawiono na wykresie 3. Największą wartość procentową stanowiły przychodnie, tj. 53%, najmniejszą - medyczne laboratoria diagnostyczne (zaledwie 5%). Wśród placówek leczniczych klasyfikowanych jako inne wyróżnić możemy przede wszystkim zespoły pielęgniarek i położnych, gabinety profilaktyki szkolnej, ratownictwo medyczne.

Wykres 3. Procentowy udział danego typu placówek w stosunku do ogólnej liczby placówek leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne.

W grupie przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria z izbą chorych, lecznice znajdowało się 41 podmiotów wykonujących działalność leczniczą.

W porównaniu z rokiem 2017 liczba placówek zmniejszyła się o 1. Zlikwidowano 1 przychodnię lekarską w Bodzewie. Ponadto dwie z istniejących przychodni zmieniły nazwę. Ogółem skontrolowano 30 placówek, przeprowadzając 49 kontroli.

Pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej i Sekcji Epidemiologii przeprowadzili wspólnie 19 kontroli kompleksowych placówek oraz 1 kontrolę stacji dializ Da Vita Clinic Gostyń, którą zaewidencjonowano w tej grupie podmiotów.

Podczas kontroli sanitarnej jednej z placówek stwierdzono zły stan sanitarno-techniczny ścian i sufitu w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym dla pacjentów. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu wydał decyzję opłatową, obciążającą stronę postępowania.

Pomieszczenia pozostałych skontrolowanych obiektów utrzymane były w dobrym stanie sanitarnym i technicznym.

W 2018r. w grupie zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne znajdowały się 4 laboratoria diagnostyczne, przy czym w 1 placówce udzielane były wyłącznie świadczenia zdrowotne w zakresie poboru materiału biologicznego do badań laboratoryjnych.

W porównaniu z rokiem 2017 ilość placówek nie uległa zmianie. W roku 2018 jedno laboratorium zmieniło jedynie nazwę.

Skontrolowano wszystkie 4 obiekty z tej grupy - pracownicy Sekcji Epidemiologii przeprowadzili w laboratoriach diagnostycznych 4 kontrole sanitarne w ramach nadzoru bieżącego.

W 2018r. w grupie: zakłady rehabilitacji leczniczej znajdowało się 9 podmiotów wykonujących działalność leczniczą. W porównaniu z rokiem poprzednim 2017, jeden z zakładów w tej grupie został zlikwidowany.

Skontrolowano 6 zakładów rehabilitacji. Pomieszczenia oraz wyposażenia wszystkich skontrolowanych obiektów utrzymane były w dobrym stanie sanitarnym i technicznym.

W roku 2018 w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajdowało się ogółem 114 placówek wykonujących działalność leczniczą przez praktyki zawodowe. Szczegółowy podział tych podmiotów przedstawiono na wykresie 4.

Wykres 4. Liczba placówek leczniczych wykonujących przez praktyki zawodowe.

Zestawienie działalności leczniczej wykonywanej przez praktykę zawodową wraz z liczbą placówek skontrolowanych przedstawia tabela 2.

Tabela 2. Praktyki zawodowe.

Typ placówki	Liczba placówek w ewidencji	Liczba skontrolowanych placówek	% skontrolowanych placówek
Indywidualne praktyki lekarskie ogółem	29	14	48
w tym indywidualne praktyki lekarzy dentystów	20	13	65
Indywidualne, specjalistyczne praktyki lekarskie ogółem	47	11	23
w tym indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentystów	6	3	50
Grupowe praktyki lekarskie ogółem	3	1	33
w tym grupowe praktyki lekarzy dentystów	3	1	33
Indywidualne, specjalistyczne, grupowe praktyki pielęgniarek	21	1	5
Inne	14	3	21
Ogółem	114	30	26

Spośród wszystkich praktyk zawodowych największy udział procentowy stanowią indywidualne, specjalistyczne praktyki lekarskie 41% (Wykres 5). 25% stanowią indywidualne praktyki lekarskie. Zaledwie 3% to grupowe praktyki lekarzy dentystów. Do grupy innych praktyk zawodowych zaklasyfikować możemy m.in. salony optyczne z możliwością wykonania badania wzroku, laboratoria protetyczne, gabinety protetyki słuchu oraz gabinety rehabilitacyjne.

Wykres 5. Procentowy udział praktyk zawodowych.

W 2018r. w grupie indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarskich znajdowało się ogółem 47 praktyk zawodowych, w tym 6 indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarzy dentystów.

W 2018 roku skontrolowano 11 indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarskich ogółem, w tym 3 specjalistyczne praktyki zawodowe lekarzy dentystów.

W ewidencji na 2018r. w grupowych praktykach lekarskich znajdowały się 3 praktyki zawodowe, w tym 3 grupowe praktyki lekarzy dentystów.

W 2018 roku skontrolowano w ramach nadzoru bieżącego 1 grupową praktykę lekarzy dentystów.

Kontrole, o których mowa zostały przeprowadzone w ramach nadzoru bieżącego przez pracowników Sekcji Epidemiologii. Pomieszczenia skontrolowanych gabinetów utrzymane były w dobrym stanie sanitarno-technicznym.

W pozostałych grupach, tj.

- indywidualne praktyki pielęgniarek - znajdowało się 14 podmiotów,
- indywidualne specjalistyczne praktyki pielęgniarek - znajdowało się 5 podmiotów, z których skontrolowano 1 gabinet higieny szkolnej,
- grupowe praktyki pielęgniarek - znajdowały się 2 obiekty,
- praktyka zawodowa – inne - znajdowało się 14 podmiotów, z których skontrolowano 3 obiekty (gabinety masażu).

Podczas przeprowadzonych kontroli w 2018r. w podmiotach leczniczych nie stwierdzono uchybień pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.

5. Podsumowanie

1. Pomieszczenia skontrolowanych placówek leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne oraz prowadzących działalność leczniczą w ramach praktyk zawodowych utrzymane są w dobrym stanie sanitarnym i technicznym.
2. Wszystkie skontrolowane obiekty pod względem sanitarno-technicznym spełniają wymogi rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. poz. 739).
3. Większość podmiotów leczniczych charakteryzuje się przestronnością i dużą przestrzenią użytkową, nowoczesnym usytuowaniem pomieszczeń i sprzętu.
4. W placówkach opracowano i wdrożono procedury postępowania z odpadami medycznymi. Wszystkie podmioty posiadają umowy na wykonywanie usług w zakresie odbioru, transportu i przekazywania do utylizacji odpadów medycznych. W obiektach tych prowadzona jest ewidencja odpadów medycznych niebezpiecznych o kodzie 18 01 03 przekazywanych do utylizacji, w postaci kart przekazania odpadów. W placówkach nie stwierdzono uchybień w stosunku do postępowania z odpadami medycznymi.

5. W zakresie postępowania ze środkami dezynfekcyjnymi nie stwierdzono nieprawidłowości. W placówkach przestrzegane są procedury sprzątanania i dezynfekcji pomieszczeń.
6. W większości skontrolowanych placówek stosuje się wyłącznie sprzęt jednorazowego użytku. Placówki, w których oprócz sprzętu jednorazowego użytku stosowany jest sprzęt wielokrotnego użycia, posiadają stanowiska sterylizacji gabinetowej lub właściciele zawarli umowy z podmiotami zewnętrznymi na wykonywanie usług sterylizacji.
7. Wszystkie skontrolowane placówki są zaopatrywane w wodę z wodociągów publicznych. Ścieki odprowadzane były do sieci kanalizacyjnej. Jakość dostarczonej wody pod względem bakteriologicznym i fizyko-chemicznym odpowiadała wymogom stawianym wodzie do spożycia przez ludzi.

JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

1. Wprowadzenie

W roku 2018 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu sprawował nadzór nad jakością wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi produkowanej przez przedsiębiorstwa wodociągowe na podstawie *ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. 2019r., poz. 59)*, *ustawy z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2018r. poz. 1152, z późn. zm)*. Badania jakości wody wykonywane były przez laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Wymagania dotyczące jakości wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi określone są w obowiązującym wówczas *rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294)*.

2. Zaopatrzenie ludności w wodę

Obszar powiatu gostyńskiego jest zaopatrywany w wodę przeznaczoną do spożycia produkowaną przez łącznie 33 wodociągi z 34 znajdujących się w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu. Wszystkie wodociągi zasilane są w z ujęć podziemnych, które charakteryzują się stałym składem fizyko- chemicznym. W procesach uzdatniania wody ujmowanej z ujęć głębinowych wykorzystywane są tradycyjne metody opierające się na napowietrzaniu i filtracji.

Każdy z ewidencjonowanych wodociągów pracuje w oparciu o jedno ujęcie, które stanowi jedna lub kilka studni, eksploatowanych najczęściej naprzemiennie.

Ujęcia wód głębinowych są odpowiednio chronione poprzez zabezpieczenie studni przed dostępem osób trzecich. Ponadto ustanowione są strefy ochrony sanitarnej ujęć wody, które są oznakowane tablicami informacyjnymi.

Przedsiębiorstwa wodociągowe regularnie poddają przeglądowi oraz konserwacji urządzenia wodne wraz z siecią dystrybucyjną. W celu utrzymania odpowiedniej jakości

wody po zakończonych pracach modernizacyjnych każdorazowo sieć dystrybucyjna podlega płukaniu i krótkotrwałemu chlorowaniu celem uniknięcia jej wtórnego zanieczyszczenia.

W 2018 roku skontrolowano wszystkie ujęcia wody. Skontrolowano stan sanitarno-techniczny większości studni. Podczas kontroli nie stwierdzono źródeł zanieczyszczeń mogących wpływać na pogorszenie jakości wody.

Podział wodociągów ewidencjonowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu ze względu na ilość produkowanej wody przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1. Podział wodociągów ze względu na ilość produkowanej wody w m³/dobę.

<i>wodociągi o produkcji wody m³/d</i>	<i>liczba wodociągów wg ewidencji</i>	<i>liczba skontrolowanych wodociągów</i>	<i>udział w zaopatrzeniu ludności powiatu [%]</i>
<i>≤ 100</i>	<i>4</i>	<i>4</i>	<i>12,1</i>
<i>1001 - 1 000</i>	<i>25</i>	<i>25</i>	<i>75,8</i>
<i>1001 - 10 000</i>	<i>4</i>	<i>4</i>	<i>12,1</i>
<i>Ogółem</i>	<i>33</i>	<i>33</i>	<i>100</i>
<i>Inne podmioty zaopatrujące w wodę*</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>-</i>

*wodociąg lokalny Ardagh Glass S.A., nie stanowiący zaopatrzenia mieszkańców w wodę do spożycia, produkcja wody wyłącznie na potrzeby techniczne zakładu.

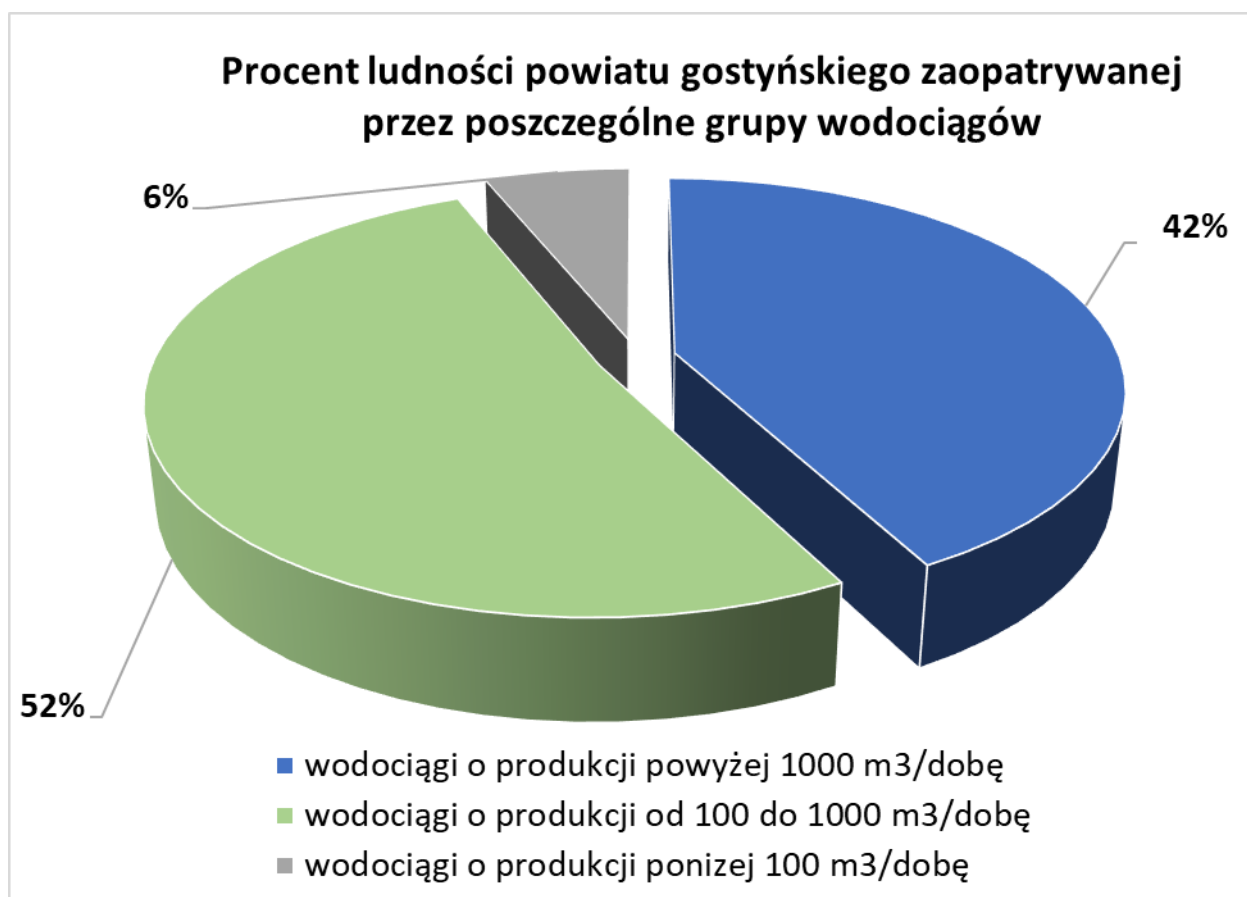
W wyżej wymienionych grupach ujęto urządzenia wodociągowe zarządzane przez przedsiębiorstwa wodociągowe oraz inne podmioty tj. zakłady spożywcze posiadające własne ujęcia, które produkują wodę na potrzeby produkcji oraz zaopatrują ludność w wodę.

W roku 2018 pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajdowały się ogółem 34 wodociągi zlokalizowane na terenie 7 gmin powiatu gostyńskiego:

- 31 publicznych,
- 1 lokalny – wodociąg Spółdzielni Mleczarskiej w Gostyniu,
- 1 zakładowy – wodociąg zakładu Pudliszki Sp. z o.o.,
- 1 lokalny – Ardagh Glass S.A., nie stanowiący zaopatrzenia mieszkańców w wodę do spożycia.

Gminy znajdujące się na granicy powiatu tj. gmina Pogorzela oraz gmina Poniec częściowo były zaopatrywane w wodę przez wodociągi, których ujęcia mieszczą się na terenie powiatu krotoszyńskiego i leszczyńskiego.

Wszystkie miejscowości powiatu gostyńskiego są zwodociągowane w 100%.

Jakość wody z wodociągów poddawana była systematycznej kontroli prowadzonej zarówno przez Powiatowego Państwowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu, jak i przez przedsiębiorstwa wodociągowe.

Zakres badań jakości wody był zgodny z zakresem określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294).

Badania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w zakresie monitoringu kontrolnego, przeglądowego oraz w ramach nadzoru sanitarnego wykonywane były w akredytowanych laboratoriach Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Poznaniu oraz w Lesznie. Badania wody wykonywane przez producentów wody w ramach kontroli wewnętrznej prowadzone były zarówno w laboratoriach Państwowej Inspekcji Sanitarnej, jak i w laboratoriach zewnętrznych o udokumentowanym systemie jakości badań, zatwierdzonym przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W ewidencji wodociągów powiatu gostyńskiego znajduje się 5 wodociągów objętych raportowaniem do Komisji Europejskiej. Wodociągi te podlegają raportowaniu ze względu na dużą produkcję wody tj. 1000 m³/dobę i więcej, dużą liczbę zaopatrywanej ludności tj.

powyżej 5000 osób oraz fakt, że zaopatrują zakłady produkujące żywność przeznaczoną na eksport. Są to:

- wodociąg publiczny Gostyń,
- wodociąg zakładowy Pudliszki,
- wodociąg publiczny Drzewce,
- wodociąg publiczny Siedlec,
- wodociąg lokalny Spółdzielni Mleczarskiej w Gostyniu.

W roku 2018 w ramach monitoringu jakości wody prowadzonej przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej pobrano do badań 252 próbki wody do spożycia, natomiast w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez przedsiębiorstwa wodociągowe 240 próbek wody. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, woda jest w pełni bezpieczna dla zdrowia, jeśli spełnia określone w nim wymagania.

Sporadycznie występowały w wodzie zanieczyszczenia mikrobiologiczne w postaci pojedynczych bakterii wskaźnikowych – bakterii grupy coli. W przypadku pojawienia się zanieczyszczeń bakteriologicznych, przedsiębiorstwa wodociągowe podejmowały natychmiastowe działania mające na celu ich wyeliminowanie, a mianowicie najczęściej było to płukanie sieci oraz krótkotrwałe chlorowanie urządzeń i sieci. Odnotowano również sporadycznie podwyższenie stężenia manganu oraz siarczanów – co było skutkiem prowadzonych prac remontowych. Sytuacje te nie zagrażały zdrowiu konsumenta.

3. Wodociągi

Kontroli poddano wszystkie wodociągi znajdujące się w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu – zarówno publiczne, jak i wodociągi produkujące wodę głównie dla celów produkcyjnych, a będące również źródłem zaopatrzenia ludności w wodę.

Oceniono także wodociąg lokalny zakładu Ardagh Glass S.A. w Gostyniu, który produkuje wodę wyłącznie na potrzeby techniczne zakładu.

3. 1. Wodociągi o produkcji < 100 m³/d

Do grupy tej zaliczono 4 wodociągi:

- Wodociąg publiczny Ostrowo,
- Wodociąg publiczny Karzec,
- Wodociąg publiczny Bodzewo,
- Wodociąg publiczny Brzezie.

Podczas kontroli wszystkich wodociągów należących do tej grupy nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno – higienicznego i sanitarno – technicznego.

W 2018 roku na Stacjach Uzdatniania Wody:

- w Ostrowie zamontowano nowe obudowy kompaktowe studni głębinowych,
- w Karcu w celu oczyszczania zasilanego układu dystrybucji wody z nagromadzonych osadów i złogów korozyjnych zlokalizowanych na rurociągach stosowano preparat SeaQuest.

3. 2. Wodociągi o produkcji 101 – 1 000 m³/d

Wodociągi o tej produkcji stanowią w większości źródło zaopatrzenia w wodę ludności na terenie powiatu gostyńskiego. W grupie tej znajduje się 25 wodociągów. Należą do nich wodociągi zlokalizowane w miejscowościach: Bodzewko, Stefanowo, Smogorzewo, Podrzecze, Strzelce Wielkie, Gola, Czajkowo, Kosowo, Tworzymirki, Zalesie, Jeżewo, Koszkowo, Karolew, Siedmiorogów II, Siedlec, Pępowo, Krzyżanki, Wilkonice, Małgów, Wziąchów, Bukownica, Kuczynka, Wymysłowo, Florynki, Ziemlin.

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi skontrolowano wszystkie należące do tej grupy wodociągi. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno – higienicznego i sanitarno – technicznego.

Przedsiębiorstwa wodociągowe w roku 2018 prowadziły prace remontowo – modernizacyjne, które dotyczyły następujących wodociągów:

- Podrzecze – wymalowano, odświeżono studzienki studni,
- Strzelce Wielkie – wymiana dachu budynku stacji uzdatniania wody, remont zaplecza socjalnego, wymiana umywalki w pomieszczeniu chlorowni, wymiana ogrodzenia strefy bezpośredniej wraz z bramą wjazdową, utwardzenie terenu kostką brukową wokół budynku stacji uzdatniania,

- Smogorzewo – białkowanie studzienek studni,
- Stefanowo – modernizacja sterowania układu pomp w studniach,
- Siedmiorogów II – zautomatyzowano przełączanie pomp głębinowych, odmalowano obudowy filtrów w hali urządzeń uzdatniających,
- Koszkowo – zautomatyzowano przełączanie pomp głębinowych,
- Zalesie – modernizacja ogrzewania budynku stacji uzdatniania wody, zakup nowej sprężarki służącej do płukania filtrów,
- Karolew – wymieniono pompę głębinową jednej ze studni, rozpoczęto przedsięwzięcie związane z odwiertem nowej studni,
- Jeżewo – przeprowadzono generalny remont dachu oraz wymieniono stolarkę okienną i drzwi budynku hydroforni,
- Pępowo – dokonano wymiany zbiorników wody czystej na nowe, zlikwidowano stare wraz z kopcami w których się znajdują,
- Wilkonice - dokonano wymiany zbiorników wody czystej na nowe, zlikwidowano stare wraz z kopcami w których się znajdują,
- Krzyżanki – przeprowadzono remont stacji uzdatniania wody – wymieniono wszystkie urządzenia uzdatniające wodę,
- Wziąchów – postawiono dwa nowe zbiorniki retencyjne ze stali kwasoodpornej, wyłożono płytkami halę urządzeń uzdatniających, zamontowano nowy zestaw pomp na hali głównej budynku hydroforni, w miejsce starych pomp zamontowano nowy agregat prądotwórczy.

3. 3. Wodociągi o produkcji 1 001 - 10 000 m³/d

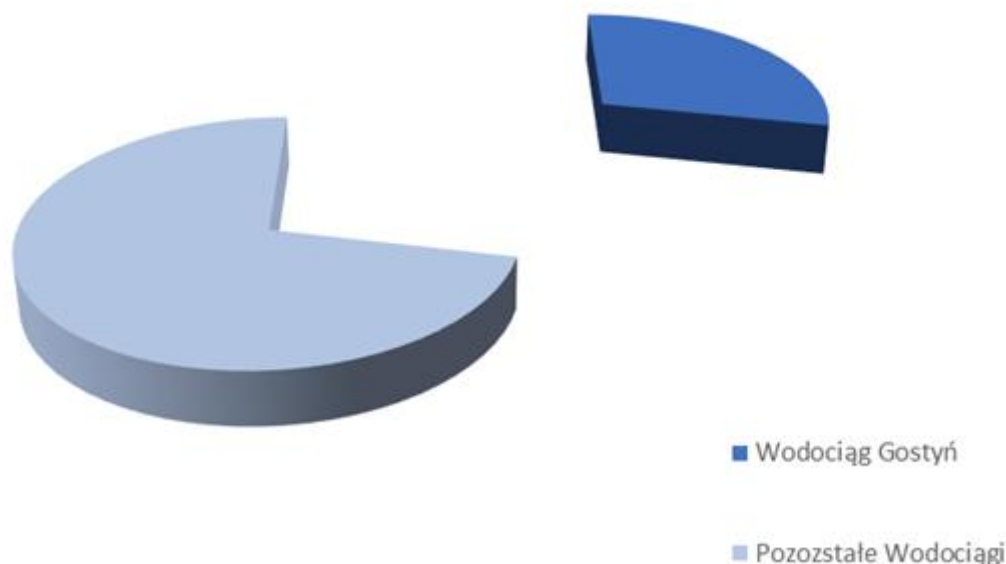
W grupie tej znajdują się 4 wodociągi.

Należą do nich:

- wodociąg publiczny w Gostyniu,
- wodociąg lokalny Spółdzielni Mleczarskiej w Gostyniu,
- wodociąg publiczny w Drzewcach
- wodociąg zakładowy w Pudliszkach.

Wodociągiem o największej produkcji w powiecie jest wodociąg publiczny w Gostyniu. Zaopatruje on w wodę mieszkańców miasta Gostynia oraz okolicznych wiosek: Dusiny, Bogusławek, Ziółkowa, Krajewic, Brzezia oraz strefę gospodarczą – co stanowi ponad ¼ ogółu ludności powiatu gostyńskiego.

Udział wodociągu publicznego Gostyń w zaopatrzeniu mieszkańców powiatu gostyńskiego

Wodociąg lokalny Spółdzielni Mleczarskiej produkuje wodę w głównej mierze na cele produkcyjne, a ponadto wodociąg ten dostarcza wodę dla około 80 mieszkańców bloków przy ul. Wielkopolskiej w Gostyniu.

Wodociąg Zakładowy Pudliszki produkuje wodę na cele produkcyjne Zakładu Pudliszki Sp. z o.o., zasila też oczyszczalnię ścieków w Rokosowie oraz zaopatruje w wodę mieszkańców Pudliszek.

Wodociąg publiczny Drzewce należy do tej grupy wodociągów z racji dużej produkcji wody w m³/dobę oraz liczby ludności jaką zaopatruje. Wodociąg ten dostarcza wodę mieszkańcom Drzewiec, Czarkowa, Żytowiecka, Rokosowa, Łęki Małej, Łęki Wielkiej, Franciszkowa, Kopania, Maciejewa, Grodziska, Teodozewa, Bączylasu, Śmiłowa, Bogdanek, Wydawy, Dzieczyny, Dzieczynki oraz miasta Poniec.

Podczas przeprowadzonych kontroli sanitarnych stacji uzdatniania wody oraz ujęć wodnych wszystkich wodociągów nie stwierdzono nieprawidłowości.

W roku 2018 trzech producentów wody prowadziło prace remontowo-modernizacyjne tj.:

- Spółdzielnia Mleczarska w Gostyniu – W 2018 roku rozpoczęto budowę nowej stacji uzdatniania wody, odbudowano nawierzchnię w obrębie nowej studni, założono bariery

ruchu oraz urządzenia monitoringowe, zakończono inwestycję rozpoczętą w 2016 roku – zabezpieczenie całego zakładu na wypadek braku zasilania – agregat prądotwórczy.

- W Drzewcach, stosuje się nadal preparat SeaQuest - środek przeznaczony do zapobiegania procesom korozji i powstawaniu osadów oraz do usuwania osadów w sieci wodociągowej. W roku 2018 odbyło się czyszczenie zbiorników wody czystej.
- W Pudliszkach zakład rozpoczął wymianę złożeń filtracyjnych wraz z konserwacją zbiorników do uzdatniania wody oraz wymianę instalacji wodociągowej w pomieszczeniu hydroforni.

3. 4. Wodociągi nie będące źródłem zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajduje się wodociąg lokalny zakładu Ardagh Glass S.A. w Gostyniu, produkujący wodę wyłącznie na potrzeby produkcyjne zakładu. Na przełomie 2017 i 2018 roku przeprowadzono remont stacji uzdatniania wody – zlikwidowano dwa stare wymienniki jonowo - sodowe i zamontowano nową stację zmiękczenia wody, położono płytki w części pomieszczeń pompowni.

Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w stanie sanitarno - technicznym urządzeń., a produkowana przez ten wodociąg woda jest dobrej jakości zdrowotne, co potwierdzają badania laboratoryjne.

4. Podsumowanie

Mieszkańcy powiatu gostyńskiego zaopatrywani są w wodę wodociągową, która spełnia wymagania pod względem bakteriologicznym, fizyko-chemicznym stawiane wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294), co oznacza, że woda z wodociągów powiatu gostyńskiego jest bezpieczna dla zdrowia konsumentów.

WARUNKI SANITARNO - HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

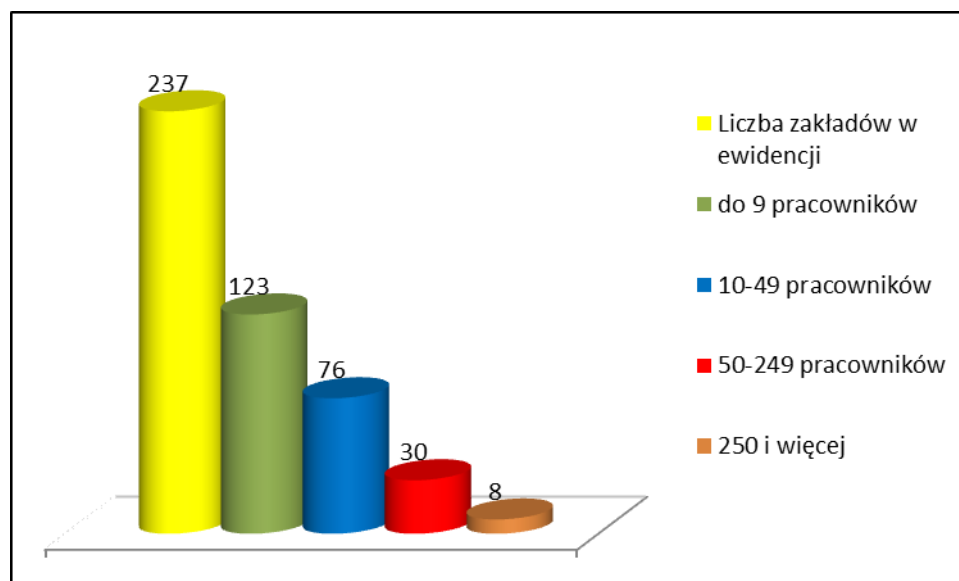
1. Działalność kontrolna w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego

W zakresie higieny pracy w 2018 roku obejmowano ewidencją 237 zakładów pracy, zatrudniających ogółem 9743 pracowników, z czego największa liczba zatrudnionych jest w następujących profilach działalności:

- produkcja części do pojazdów samochodowych (PKD 29) – 2548 zatrudnionych,
- produkcja artykułów spożywczych (PKD 10) – 1659 zatrudnionych,
- produkcja wyrobów z papieru (PKD 17) – 984 zatrudnionych.

Największą liczbę nadzorowanych przedsiębiorstw stanowiły nadal zakłady małe, zatrudniające do 49 pracowników – 84% wszystkich zakładów objętych nadzorem. Duże przedsiębiorstwa, zatrudniające powyżej 250 pracowników, stanowiły 3,4% ogółu. Były to zakłady produkujące żywność i opakowania do żywności, filtry dla motoryzacji, rury i kształtki kanalizacyjne z PCV i polipropylenu, a także wielobarwne opakowania kartonowe.

Wykres 1. Struktura podmiotów gospodarczych w ewidencji pionu higieny pracy w 2018 roku wg liczby zatrudnionych.

1. 1. Kontrole w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego.

Realizowano nadzór nad zakładami pracy dotyczący warunków zdrowotnych środowiska pracy, a w szczególności zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych i innych związanych z warunkami pracy, tj. ograniczanie zagrożeń zawodowych w przemyśle drzewnym, metalowym oraz spożywczym prowadzone w ramach Wielkopolskiej Strategii

Ograniczania Zagrożeń Zawodowych w latach 2013-2020, kontynuowano też programy dotyczące przygotowania pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest w ramach rządowego „Programu Oczyszczania Kraju. z Azbestu na lata 2009–2032”, prowadzono działania dotyczące środków zastępczych (przeciwdziałanie wprowadzania do obrotu i wytwarzania środków zastępczych, działania profilaktyczne oraz współpraca z innymi jednostkami w aspekcie podnoszenia wiedzy i świadomości społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i możliwości zapobiegania skutkom ich spożycia), oceniano narażenie zawodowe pracowników zatrudnionych w zakładach gospodarki odpadami i ściekami, dokonywano oceny realizacji wymogów dotyczących wprowadzania do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin, produktów biobójczych, prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3 oraz stosowania ich w działalności zawodowej.

W 2018 roku przeprowadzono 65 kontroli w 58 zakładach pracy, w których zatrudnionych było łącznie 9743 pracowników.

Zakres przeprowadzonych kontroli obejmował m.in.:

- nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami – 36 kontroli w obiektach stosujących chemikalia, 8 kontroli w obiektach zajmujących się obrotem substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, 2 kontrole dalszych użytkowników – formulatorów,
- nadzór w zakresie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy – 11 kontroli,
- nadzór nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3 – 8 kontroli,
- nadzór nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy – 4 kontrole,
- nadzór nad produktami biobójczymi – 5 kontroli.

Przeprowadzono też kontrole polegające na ocenie realizacji ogólnych wymogów bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach, a także kontrole interwencyjne.

Ponadto w ramach realizacji Programu Ograniczania Następstw Palenia Tytoniu, podczas kontroli w zakładach pracy wypełniano „Kwestionariusz do oceny przestrzegania przepisów ustawy z dnia 9 listopada 1995 roku o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych”. Podczas przeprowadzania czynności kontrolnych uzyskano 54 oceny, które wskazywały na fakt, że we wszystkich zakładach przestrzegano zakazu palenia tytoniu oraz e-papierosów.

1. 2. Narażenie na czynniki szkodliwe dla zdrowia

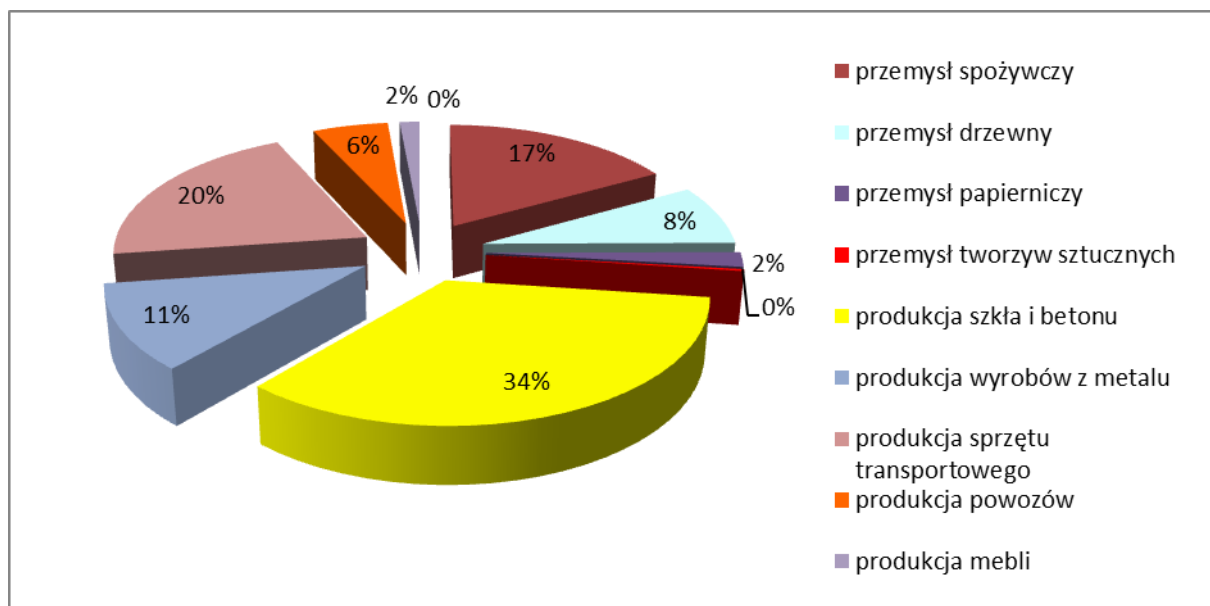
W stosunku do skontrolowanych w 2018 roku 58 zakładów pracy na terenie powiatu gostyńskiego stwierdzono przekroczenia najwyższych dopuszczalnych natężeń (NDN) i najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) czynników szkodliwych dla zdrowia w 29 zakładach pracy.

Przekroczenia NDS i NDN odnotowane w 2018 r. dotyczyły branż o następującym profilu produkcji:

- produkcja artykułów spożywczych (PKD 10) - 3 zakłady,
- produkcja wyrobów z drewna (PKD 16) - 5 zakładów,
- produkcja opakowań z tektury (PKD 17) – 1 zakład,
- produkcja wyrobów z tworzyw sztucznych (PKD 22) – 1 zakład,
- produkcja wyrobów z betonu (PKD 23) – 3 zakłady,
- produkcja metalowych wyrobów gotowych (PKD 25) – 4 zakłady,
- produkcja elementów metalowych (PKD 27) – 1 zakład,
- produkcja filtrów powietrza oraz przyczep (PKD 29) – 2 zakłady,
- produkcja powozów konnych (PKD 30) – 5 zakładów,
- produkcja mebli (PKD 31) – 2 zakłady,
- produkcja wyrobów z drewna (PKD 32) – 2 zakłady.

Wykres 2. Narażenie pracowników powiatu gostyńskiego na czynniki szkodliwe w środowisku pracy w/g profilu produkcji.

Działania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie higieny pracy ukierunkowane były na wyegzekwowanie od pracodawców poprawy warunków pracy, m.in. poprzez podjęcie działań mających na celu obniżenie stężeń i natężeń czynników szkodliwych na stanowiskach pracy. Pracodawcy zobligowani byli również do opracowania i następnie wdrażania w życie programów działań organizacyjno-technicznych zmierzających do obniżenia poziomu hałasu. Podczas kontroli zwracano uwagę, czy ujęte w w/w planach działania zostają wdrażane. Podczas przeprowadzanych kontroli stwierdzano, iż pracodawcy podejmowali różnego rodzaju działania techniczne oraz organizacyjne w celu ograniczenia narażenia pracowników np. wymieniali park maszynowy, wprowadzali automatyzację i hermetyzację procesów produkcyjnych, instalowali nowe systemy ochron zbiorowych (tj. wentylacje miejscowe lub wyciągi stanowiskowe). Często jednak podjęcie takich działań technicznych jest niemożliwe z powodów ekonomicznych lub braku takich technologii, dlatego

też w takich przypadkach egzekwowano stosowanie odpowiednich rozwiązań organizacyjnych ograniczających narażenie pracowników, właściwej profilaktyki medycznej oraz konieczności wyposażenia pracowników w środki ochrony indywidualnej (ochronniki słuchu atestowane, dobrane do wielkości charakteryzujących wielkości hałasu stwierdzanego na danym stanowisku pracy, czy odpowiednie ochrony dróg oddechowych), zwracano uwagę na konieczność stosowania tych ochron przez pracowników. Ponadto pracodawców zobowiązywano do systematycznego przeprowadzania pomiarów środowiska pracy. Prowadzony monitoring badań omówionych wyżej zagrożeń zawodowych pozwala na bieżącą identyfikację tych czynników szkodliwych dla zdrowia oraz ocenę stopnia narażenia.

1. 3. Postępowanie administracyjne.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu w 2018 roku wydał 8 decyzji administracyjnych wynikających z zadań z nadzoru bieżącego. W siedmiu decyzjach nałożono obowiązki, które zobowiązywały pracodawców do przeprowadzenia aktualnych pomiarów w zakresie stężenia substancji chemicznych, stężenia zapylenia oraz natężenia hałasu, sporządzenia aktualnego spisu stosowanych mieszanin niebezpiecznych, zaopatrzenia stanowisk pracy, gdzie stosowane są produkty chemiczne w piktogramy ostrzegawcze informujące o zagrożeniu powodowanym przez stosowane produkty, a także instrukcji uwzględniających informacje zawarte w kartach charakterystyki dla stosowanych produktów chemicznych, sporządzenia programu działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia pracowników na hałas, udokumentowania ryzyka zawodowego stwarzanego przez czynniki chemiczne w ocenie ryzyka zawodowego, zaprowadzenia rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi o działaniu rakotwórczym, zaprowadzenia rejestru pracowników narażonych na działanie substancji rakotwórczych, przeprowadzenia szkoleń pracowników w zakresie ryzyka dla zdrowia, jakie wynika z oceny narażenia na działanie substancji chemicznych – rakotwórczych, zapewnienia właściwego oznakowania stanowisk pracy, gdzie występuje kontakt z czynnikiem

rakotwórczym, doprowadzenia ścian i posadzek, urządzeń oraz wyposażenia w pomieszczeniach higienicznych i socjalnych do stanu zapewniającego bezpieczne i higieniczne korzystanie z nich przez pracowników.

Jedna decyzja dotyczyła zmiany terminu wykonania obowiązku dotyczącego zapewnienia w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym, w którym znajdują się natryski, warunków do higienicznego korzystania z nich przez pracowników.

1. 4. Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi w środowisku pracy

Przedmiotem nadzoru były zakłady, w których występuje narażenie pracowników na czynniki rakotwórcze lub mutagenne obecne w środowisku pracy. Na terenie powiatu gostyńskiego funkcjonują 22 zakłady, w których występuje ekspozycja pracowników na czynnik rakotwórczy. Najliczniejszą grupę stanowiły osoby w ekspozycji na formaldehyd.

W 2018 roku stwierdzono, iż w ekspozycji na czynniki rakotwórcze zatrudnionych było 180 osób, w tym na:

- pyły drewna twardego – 52 osoby,
- benzynę silnikową - 42 osoby,
- 86 osób na formaldehyd.

Podczas kontroli zwracano uwagę na bezpieczeństwo i higienę pracy pracowników, wyposażenie w odpowiednie środki ochrony indywidualnej, odzież i obuwie robocze, jak również opracowanie oceny ryzyka zawodowego dla pracowników zatrudnionych w kontakcie z tymi czynnikami.

W 2018 roku w żadnym zakładzie na terenie powiatu gostyńskiego nie stwierdzono występowania czynnika rakotwórczego w ponadnormatywnych ilościach.

1. 5. Nadzór nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi.

Zagadnieniem, które także było realizowane jest nadzór nad pracownikami potencjalnie ekspozowanymi na szkodliwe czynniki biologiczne w środowisku pracy. W ewidencji pionu Higieny Pracy znajduje się 41 zakładów, w których nadzór nad tymi czynnikami

monitorowany jest wśród najbardziej narażonych grup zawodowych, do których należą: pracownicy zatrudnieni w podmiotach leczniczych, laboratoriach diagnostycznych, zakładach gospodarki odpadami, oczyszczalni ścieków, rolnictwie i leśnictwie.

W ramach nadzoru nad czynnikami biologicznymi skontrolowano 4 zakłady, w których na działanie szkodliwych czynników biologicznych potencjalnie ekspozowane było 336 osób (pracownicy hodowli zwierząt, pracownicy zatrudnieni przy produkcji żywności, pracownicy zajmujący się gospodarką odpadami).

Przeprowadzone kontrole wykazały, iż pracodawcy podejmują szereg działań profilaktycznych zmniejszających narażenie pracowników m.in. zapewniają środki ochrony indywidualnej, środki do odkażania skóry, opracowują procedury i instrukcje bezpiecznego postępowania z szkodliwymi czynnikami biologicznymi.

1. 6. Nadzór nad substancjami i mieszaninami chemicznymi

W 2018 roku na terenie powiatu gostyńskiego funkcjonowało:

- 7 dalszych użytkowników – formulatorów (formulatorzy to dalsi użytkownicy, którzy produkują mieszaniny i zwykle dostarczają je dalej w ramach łańcucha dostaw lub bezpośrednio konsumentom),
- 23 dystrybutorów substancji chemicznych i ich mieszanin (dystrybutorzy to podmioty, które magazynują oraz wprowadzają do obrotu substancje chemiczne w postaci własnej lub jako składnik mieszaniny),
- 92 dalszych użytkowników - stosujących w działalności zawodowej substancje i ich mieszaniny (stosujący to podmiot, który używa substancji w jej postaci własnej lub jako składnika mieszaniny).

Taki podział podmiotów wprowadziło *rozporządzenie Unii Europejskiej nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH)* przyjęte w celu lepszej ochrony środowiska i zdrowia człowieka przed zagrożeniami, jakie mogą stanowić substancje chemiczne, przy jednoczesnym zwiększeniu konkurencyjności unijnego sektora chemikaliów.

W ramach nadzoru nad chemikaliami, a mianowicie nadzorem nad wprowadzaniem do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin, produktów biobójczych, prekursorów narkotyków

kategorii 2 i 3 oraz stosowaniem ich w działalności zawodowej, w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, ustawy o produktach biobójczych, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii przeprowadzono łącznie 46 kontroli, w tym:

- 36 kontroli w miejscach stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin,
- 8 kontroli w miejscach wprowadzania do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin oraz
- 2 kontrole u dalszych użytkowników (formulatorów).

Przeprowadzono również 8 kontroli w ramach nadzoru nad prekursorami narkotyków oraz 5 kontroli dotyczących nadzoru nad produktami biobójczymi.

Podczas monitoringu zakładów zwracano uwagę na przestrzeganie przepisów *ustawy z dnia 25 lutego 2011r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz.U. z 2018 roku, poz.143 z późn. zm.)* oraz rozporządzeń wykonawczych do ww. ustawy. Egzekwowano obowiązek posiadania spisu stosowanych i produkowanych substancji i mieszanin chemicznych oraz aktualnych kart charakterystyki, wprowadzania do obrotu prawidłowo oznakowanych produktów, prawidłowego oznakowania magazynów, rurociągów i miejsc przechowywania chemikaliów. Informowano i przypominano również o przestrzeganiu przepisów *rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 (REACH)* oraz *rozporządzenia (WE) nr 1272/2008 (CLP)*. Podczas monitoringu zakładów zwracano również uwagę na przestrzeganie przepisów *ustawy z dnia 9 października 2015r. o produktach biobójczych (Dz. U. z 2018, poz.2231)*. W ramach nadzoru bieżącego prowadzono kontrole w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych głównie pod kątem obecności substancji czynnych, które nie mogą wchodzić w ich skład.

Podczas przeprowadzanych kontroli stwierdzono uchybienia dotyczące stosowania substancji i mieszanin chemicznych, które skutkowały wydaniem decyzji administracyjnych, w których na pracodawców nałożono obowiązki dotyczące:

- zaprowadzenia aktualnego spisu stosowanych substancji niebezpiecznych, mieszanin niebezpiecznych, substancji stwarzających zagrożenie lub mieszanin stwarzających zagrożenie,
- oznakowania stanowisk, gdzie stosowane są produkty chemiczne piktogramami ostrzegawczymi informującymi o zagrożeniu powodowanym przez stosowane produkty,
- wyposażenia stanowisk pracy, gdzie stosowane są produkty chemiczne w instrukcje uwzględniające informacje zawarte w kartach charakterystyki stosowanych produktów.

Karty charakterystyki substancji:
istotne narzędzie do kontroli ryzyka

Przeczytałem

Zaopatrzyłem się

Mam kontakt
z chemikaliami

W 2018 roku przystąpiono do realizacji wspólnotowego projektu *REACH-EN-FORCE-6*, którego założeniem jest nadzór nad przestrzeganiem przepisów rozporządzenia (WE) nr 1272/2008 (CLP) oraz rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 (REACH). W ramach opisanego projektu *Forum wymiany informacji o egzekwowaniu przepisów*, działającego przy Europejskiej Agencji Chemikaliów, który dotyczy klasyfikacji i oznakowania mieszanin (*REF-6*) przeprowadzono kontrolę w firmie, która zgodnie z rozporządzeniem REACH pełni rolę Dystrybutora (sprzedawca detaliczny).

2. Choroby zawodowe

W związku z wykonywaną pracą mogą pojawić się u pracownika schorzenia, które jeśli są ujęte w wykazie chorób zawodowych mogą być uznane za chorobę zawodową.

W 2018 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu wpłynęły 4 zgłoszenia, dotyczące podejrzania choroby zawodowej. Prowadzone postępowania

odnosiły się do przewlekłej choroby obwodowego układu nerwowego wywołanej sposobem wykonywania pracy pod postacią obustronnego zespołu cieśni w obrębie nadgarstka, zewnątrzpochodnego alergicznego zapalenia pęcherzyków płucnych – postać przewlekła oraz dwa postępowania dotyczące przewlekłej choroby narządu głosu spowodowanej nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dysfonią.

W wyniku przeprowadzonych postępowań wyjaśniających i administracyjnych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu wydał 1 decyzję administracyjną dotyczącą stwierdzenia choroby zawodowej - przewlekłej choroby narządu głosu związanej z nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dysfonią.

W 2018 roku nie wydano decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. Liczbę i rodzaj chorób zawodowych stwierdzanych na terenie powiatu gostyńskiego w latach 2015 – 2018 zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 1. Choroby zawodowe na terenie powiatu gostyńskiego stwierdzane w latach 2013 – 2016

Nr choroby zawodowej wg wykazu	Rodzaj choroby zawodowej	Liczba chorób zawodowych w latach			
		2015	2016	2017	2018
3	Pylica krzemowa płuc	0	0	0	0
12	Alergiczny nieżyt nosa	0	0	0	0
15	Przewlekłe choroby narządu głosu	1	1	2	1
21	Ubytek słuchu	1	1	0	0
22	Zespół wibracyjny	0	0	0	0
Razem		2	2	2	1

3. Nadzór nad środkami zastępczymi.

Realizowane są także działania związane z przeciwdziałaniem zagrożeniom życia lub zdrowia ludzkiego stwarzanym przez środki zastępcze „dopalacze”. W 2018 roku na terenie powiatu gostyńskiego nie zlokalizowano podmiotów wytwarzających i wprowadzających do obrotu środki zastępcze.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu nie otrzymał od innych służb informacji dotyczących „dopalaczy”, które wskazywałyby na konieczność podjęcia postępowania w tym zakresie.

W ramach działalności profilaktycznej na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno–Epidemiologicznej w Gostyniu zamieszczona była informacja z zakresu substancji o działaniu psychoaktywnym, mająca na celu uświadomienie młodzieży oraz rodzicom zagrożeń wynikających z zażywania środków zastępczych – „dopalaczy”(ulotki „STOP DOPALACZOM”, adresy stron internetowych dotyczących środków zastępczych oraz telefony zaufania - infolinie). Ponadto dla społeczności powiatu gostyńskiego na tablicy informacyjnej w holu Powiatowej Stacji Sanitarno– Epidemiologicznej w Gostyniu zamieszczona była informacja nt. zagrożeń wynikających z zażywania środków zastępczych.

Podjęto też współpracę z pionem Higieny Dzieci i Młodzieży oraz Oświaty Zdrowotnej

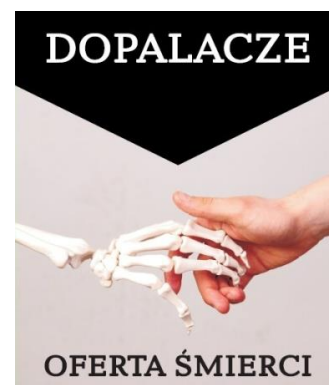
i Promocji Zdrowia na terenie powiatu gostyńskiego zorganizowano punkty informacyjne związane z tematyką środków zastępczych. Mając na celu uzmysłowienie młodzieży oraz rodzicom zagrożeń wynikających z pojawienia się nowych narkotyków - „dopalaczy” rozdysponowano ulotkę „Dowiedz się co ryzykujesz? Zastanów się czy warto?”

4.Podsumowanie

W wyniku podejmowanych w 2018 roku działań w zakresie prowadzonego nadzoru sanitarnego środowiska pracy na terenie powiatu gostyńskiego realizowano cel, którego zadaniem jest ochrona zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy, profilaktyka chorób zawodowych i higiena miejsc pracy.

W wyniku prowadzonych czynności kontrolnych w 2018 roku stwierdzono, iż:

1. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w kontrolowanych zakładach pracy stanowiły nieaktualne pomiary czynników szkodliwych występujących na stanowiskach pracy oraz niezgodne z wymogami sanitarno –technicznymi zaplecze socjalne dla pracowników, uchybienia dotyczące stosowania mieszanin chemicznych oraz rakotwórczych, co skutkowało wydaniem przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego 8 decyzji administracyjnych.

2. Najpowszechniej występującym czynnikiem szkodliwym w nadzorowanych zakładach pracy pozostaje nadal ponadnormatywny hałas. Pracodawcy zobligowani byli do opracowania i następnie wdrażania w życie programów działań organizacyjno-technicznych zmierzających do obniżenia poziomu hałasu. Podczas kontroli zwracano uwagę, czy ujęte w w/w planach działania zostają wdrażane. Często w wyniku braku możliwości technicznych wyeliminowania hałasu pracodawcy wdrażają działania organizacyjne, tj.: zaopatrują pracowników w indywidualne ochrony (ochronniki słuchu atestowane, dobrane do wielkości charakteryzujących wielkości hałasu stwierdzanego na danym stanowisku pracy, prowadzą rotację pracowników na stanowiskach pracy oraz organizują systematyczne szkolenia pracowników przez odpowiednie ośrodki szkoleniowe).
3. W 2018 roku na terenie powiatu gostyńskiego nie zlokalizowano podmiotów wytwarzających i wprowadzających do obrotu środki zastępcze.
4. W toku postępowań w sprawach chorób zawodowych obserwuje się utrzymującą się na podobnym poziomie liczbę stwierdzanych chorób zawodowych.

WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO - WYCHOWAWCZYCH

1. Informacje wstępne

W 2018 roku na obszarze powiatu gostyńskiego nadzorowi sanitarnemu podlegało 90 obiektów, w tym: 69 placówek nauczania i wychowania dla dzieci i młodzieży oraz 21 placówek sezonowych (placówki zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży).

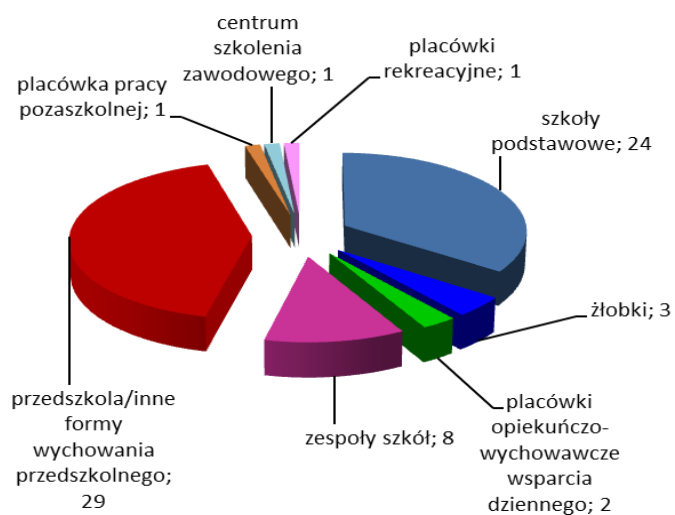
Wśród zakładów objętych stałym nadzorem znajdują się:

- ✓ 3 żłobki,
- ✓ 29 przedszkoli, w tym 1 filia przedszkola, 5 oddziałów przedszkolnych i 1 punkt przedszkolny,
- ✓ 24 szkoły podstawowe, w tym 1 filia szkoły podstawowej i 2 szkoły podstawowe filialne,
- ✓ 8 zespołów szkół, w tym 1 filia i 2 oddziały zamiejscowe,
- ✓ 2 placówki wsparcia dziennego,
- ✓ 1 placówka pracy pozaszkolnej,
- ✓ 1 placówka rekreacyjna,
- ✓ 1 ośrodek kształcenia zawodowego.

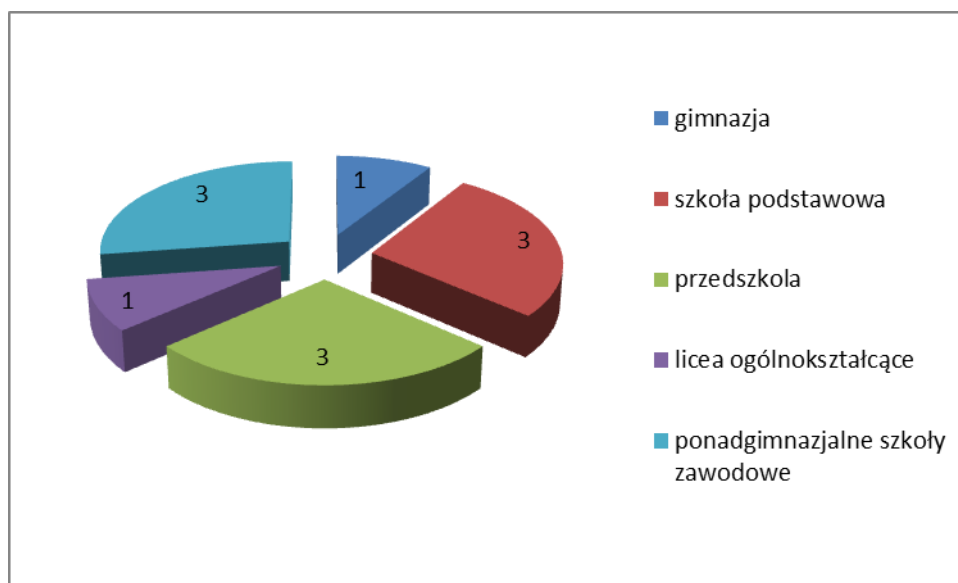
W roku 2018 nastąpiły zmiany w infrastrukturze nadzorowanych placówek:

- ✓ Likwidacji uległo 6 placówek: 1 żłobek niepubliczny, 3 przedszkola.
- ✓ Powstały 3 nowe placówki: 1 żłobek niepubliczny, 1 filia przedszkola niepublicznego, 1 przedszkole niepubliczne.
- ✓ Dokonano rozbudowy 1 szkoły podstawowej (sale dydaktyczne, szatnie, sanitariaty dla uczniów).

Wykres 1. Placówki pod nadzorem higieny dzieci i młodzieży na terenie powiatu gostyńskiego w 2018 roku

Wykres 2. Typy placówek funkcjonujące w zespołach szkół na terenie powiatu gostyńskiego w 2018 roku

W roku 2018 skontrolowane zostały 62 placówki stałe oraz 16 turnusów w czasie trwania wypoczynku dzieci i młodzieży.

Przeprowadzono 79 kontroli placówek nauczania i wychowania, podczas których oceniano ich stan sanitarny pod względem posiadanej infrastruktury, bieżącej czystości i porządku, warunków do utrzymania higieny osobistej uczniów, dostępności do profilaktycznej opieki medycznej, przechowywania substancji chemicznych i ich mieszanin, organizacji dożywiania. Przedmiotem czynności kontrolnych była również ocena warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach, między innymi: ergonomia stanowiska pracy ucznia, higiena pracy umysłowej, możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych.

W czasie ferii zimowych, jak również w czasie letniej przerwy od nauki przeprowadzono 16 kontroli placówek, w których wypoczywały dzieci i młodzież.

2. Stan techniczny budynków

Na terenie powiatu gostyńskiego wszystkie budynki są przystosowane do działalności oświatowej i posiadają właściwy stan sanitarno – techniczny.

3. Warunki do utrzymania higieny osobistej w szkołach

W placówkach oświatowo – wychowawczych na terenie powiatu gostyńskiego nie funkcjonują sanitariaty zewnętrzne. Wszystkie placówki są zwodociągowane i skanalizowane.

Nie wszystkie obiekty posiadają kanalizację centralną. Placówki niepodłączone do sieci kanalizacyjnej miejskiej lub gminnej odprowadzały nieczystości płynne do bezodpływowych zbiorników (szambo) lub do własnych oczyszczalni ścieków.

W ramach działalności profilaktycznej zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym wzorem lat ubiegłych kontynuowano ocenę warunków do utrzymania higieny osobistej uczniów w szkołach. Sprawdzano dostęp do bieżącej, ciepłej wody, wyposażenie sanitariatów w mydło w dozownikach, suszarki do rąk lub ręczniki jednorazowe, papier toaletowy oraz stan higieniczny zaplecza sanitarnego. Podczas kontroli stwierdzono, iż wszystkie placówki zapewniają właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej.

W roku 2018 odnotowano 1 szkołę podstawową, w której stwierdzono ponadnormatywną liczbę uczniów przypadającą na urządzenie sanitarne: 56 uczniów na 1 umywalkę do mycia rąk, 47 dziewczynek na 1 oczko WC, 42 chłopców na 1 oczko WC i 1 pisuar.

4. Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

W roku 2018 skontrolowano 28 szkół pod kątem zapewnienia warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

W wyniku kontroli stwierdzono, iż w większości placówek zapewnione są wystarczające warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, za wyjątkiem 1 szkoły filialnej, która

posiada wyłącznie boisko. Uczniowie tejże szkoły w ramach zajęć wychowania fizycznego dowożeni są na salę gimnastyczną szkoły podstawowej, której szkoła jest filią.

Spośród 28 skontrolowanych placówek szkolny zespół sportowy z boiskiem posiada 18 szkół, w tym 14 szkół podstawowych i 4 zespoły szkół. 9 placówek (8 szkół podstawowych, 1 zespół szkół) dysponuje salą zastępczą/rekreacyjną z boiskiem.

W roku 2018 w sąsiedztwie jednej ze szkół podstawowych funkcjonującej na terenie wiejskim powstała Sala Sportowo – Środowiskowa. Pomieszczenia nowego obiektu zostały udostępnione uczniom tejże szkoły w ciągu roku szkolnego w zakresie realizacji zajęć wychowania fizycznego.

W 15 szkołach uczniowie mieli możliwość skorzystania z innych form wychowania fizycznego np. z zajęć na basenie, sali gimnastycznej.

Skontrolowano również sposób użytkowania zaplecza sanitarnego zespołów sportowych. W większości szkół stwierdzono niewykorzystanie natrysków po zajęciach wychowania fizycznego, jedynie w 3 szkołach uczniowie sporadycznie korzystają z natrysków po zajęciach wychowania fizycznego. W 13 szkołach natryski wykorzystywane są wyłącznie po zajęciach sportowych dodatkowych.

5. Warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania

Podczas bieżącej kontroli placówek oświatowo – wychowawczych ocenie poddano rozkłady zajęć lekcyjnych, zwracając uwagę na potrzebę równomiernego obciążenia

zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia, a także dostosowanie mebli do wysokości ciała dzieci i młodzieży.

Przeprowadzona w 28 szkołach (301 oddziałów) analiza planów lekcji nie wykazała niezgodności z zasadami higieny.

W szkołach zajęcia odbywały się w systemie jednodzianowym, za wyjątkiem jednej szkoły podstawowej, w której z uwagi na dużą liczbę uczniów i niewystarczającą liczbę sal lekcyjnych, a także dowóz do szkoły uczniów z ościennych miejscowości wprowadzono dwuzmianowość.

W zakresie ergonomii mebli szkolnych skontrolowano 34 placówki, w tym 10 szkół podstawowych (38 oddziałów), 20 przedszkoli (48 oddziałów), 4 zespoły szkół (10 oddziałów). Ogółem badaniem objęto 1892 stanowiska.

W wyniku oceny nie stwierdzono nieprawidłowego dostosowania mebli do wzrostu uczniów/przedszkolaków. Placówki posiadają zróżnicowane wielkości mebli szkolnych, odpowiednio zestawione i oznakowane stoliki i krzesła uczniowskie.

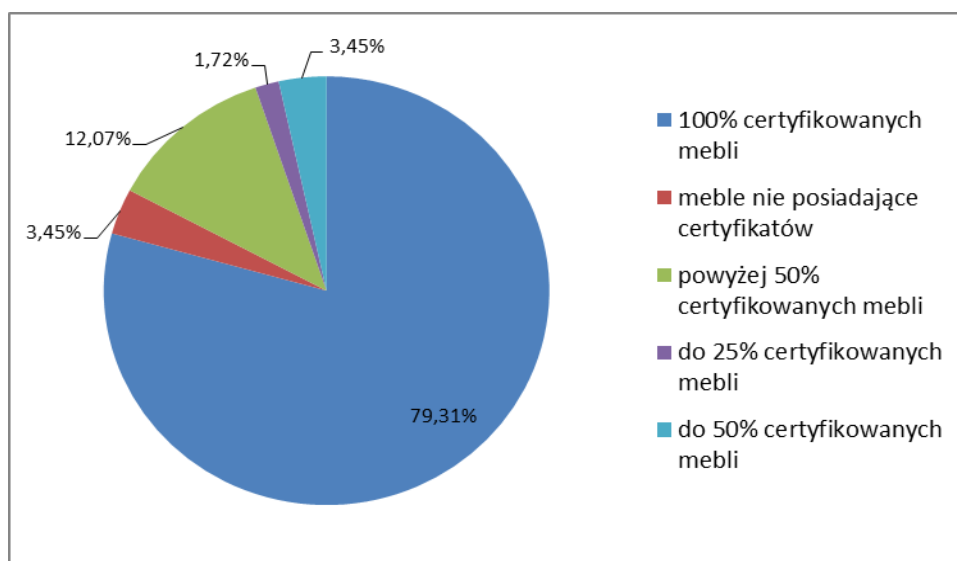
W 2018 roku sprawdzono także możliwość pozostawienia w szkole części podręczników i przyborów szkolnych. Oceny dokonano w 28 szkołach, w tym w 23 szkołach podstawowych oraz w 5 zespołach szkół. Stwierdzono, iż możliwość pozostawienia uczniom wszystkich klas podręczników i przyborów szkolnych zapewniły wszystkie skontrolowane placówki. Wyznaczonym miejscem na ten cel są indywidualnie przyporządkowane szafki w korytarzach szkolnych lub wyznaczone miejsca w salach lekcyjnych.

6. Posiadanie przez szkoły i inne placówki oświatowo – wychowawcze certyfikowanych mebli i sprzętu sportowego

W 2018 roku skontrolowano łącznie 58 placówek, w tym 28 przedszkoli, 23 szkoły podstawowe, 7 zespołów szkół pod kątem posiadania certyfikowanych mebli szkolnych.

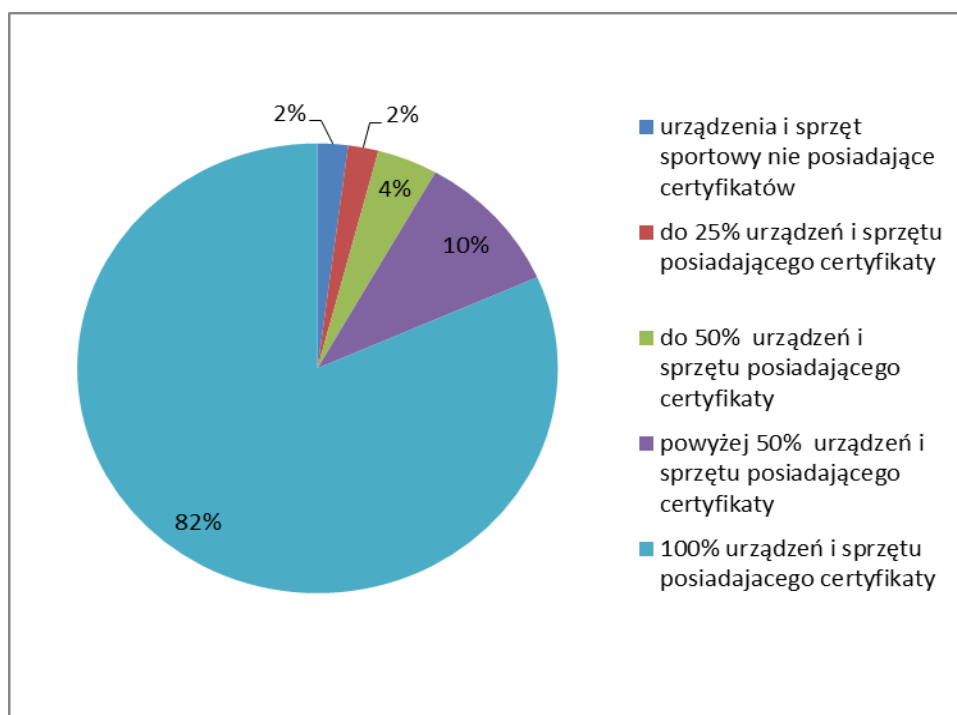
Stwierdzono, iż 2 placówki (2 przedszkola) (3,45%) posiadały wyłącznie meble zakupione przed 1997 r. bez certyfikatów (w 2017 roku – 4,92%), natomiast w 46 placówkach (79,31%) (w 2017 roku – 68,85%) wykazano, iż wszystkie meble posiadały certyfikaty.

Wykres 3. Posiadanie przez szkoły i przedszkola certyfikowanych mebli (%)

W 2018 roku skontrolowano łącznie 49 placówek (20 przedszkoli, 23 szkoły podstawowe, 6 zespołów szkół) pod kątem posiadania certyfikowanego sprzętu sportowego. Spośród skontrolowanych placówek, podobnie jak w roku ubiegłym, 1 szkoła podstawowa (2,04%) posiadała sprzęt sportowy zakupiony przed 1997 r. Natomiast w pozostałych placówkach odnotowano urządzenia i sprzęt sportowy z certyfikatami.

Wykres 4. Posiadanie przez szkoły i przedszkola certyfikowanego sprzętu sportowego (%)

7. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego oceniono sposób postępowania z substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, wykorzystywanymi w szkołach.

Stwierdzono, iż 8 szkół (6 szkół podstawowych, 2 zespoły szkół) funkcjonujące na terenie powiatu gostyńskiego posiada substancje chemiczne i ich mieszaniny, wykorzystywane na lekcjach chemii. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami obejmował m.in. sposób przechowywania, właściwe oznakowanie,

posiadanie kart charakterystyki i aktualnego wykazu substancji chemicznych i ich mieszanin, wyposażenie w środki ochrony indywidualnej i środki do udzielania pierwszej pomocy.

Przeprowadzone kontrole wykazały, iż substancje chemiczne i ich mieszaniny oznakowane były zgodnie z przepisami i przechowywane prawidłowo. Placówki posiadały aktualny spis i karty charakterystyki substancji chemicznych i ich mieszanin. W pracowniach chemicznych przestrzegane były wymogi w zakresie bhp.

8. Dożywianie dzieci i młodzieży

W toku kontroli stanu sanitarnego placówek dla dzieci i młodzieży uzyskano dane dotyczące żywienia w szkołach. W 2018 roku w 20 szkołach (66,7% skontrolowanych) zapewniono uczniom możliwość spożywania ciepłego posiłku (w roku 2017 – 62,9%), w tym w 13 wyłącznie posiłki jednodaniowe. Z dożywiania w szkołach skorzystało ogółem 1146 dzieci i młodzieży, natomiast 3788 osobom z 25 szkół (83,3% skontrolowanych) wydawano napoje (w roku 2017 r. – 5598 osobom z 31 szkół). Z posiłków dofinansowanych korzystało 253 uczniów (w roku 2017 – 364 uczniów).

Tabela 1. Dożywianie dzieci i młodzieży w szkołach na terenie powiatu gostyńskiego – w latach 2017-2018

	2017r.	2018r.
Liczba placówek wydających ciepłe posiłki	22	20
Liczba dzieci i młodzieży korzystających z ciepłych posiłków	1081	1146

9. Wypoczynek dzieci i młodzieży

W roku 2018 na terenie powiatu gostyńskiego zorganizowano ogółem 21 turnusów wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży, w tym 8 turnusów wypoczynku zimowego i 16 turnusów wypoczynku letniego (5 form wyjazdowych i 16 w miejscu zamieszkania). Skontrolowanych zostało ogółem 16 turnusów w czasie trwania zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży (wypoczynek zimowy – 6 turnusów, wypoczynek letni – 10 turnusów), na których wypoczywało 604 uczestników.

Przeprowadzone kontrole wykazały, iż zarówno placówki zimowego wypoczynku, jak i placówki letniego wypoczynku zostały przygotowane właściwie oraz zapewniały uczestnikom bezpieczne i higieniczne warunki wypoczynku.

Tabela 2. Ilość turnusów i liczba uczestników wypoczynku zimowego i letniego w roku 2017 i 2018

Rodzaj placówek	Rok 2017		Rok 2018	
	Liczba turnusów skontrolowanych	Liczba uczestników wypoczynku	Liczba turnusów skontrolowanych	Liczba uczestników wypoczynku
Wypoczynek zimowy	4	140	6	230
Wypoczynek letni	9	420	10	374
Razem	13	560	16	604

10. Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów

W związku z ogłoszeniem przez Panią Annę Zalewską Minister Edukacji Narodowej dzień 1 października Ogólnopolskim Dniem Tornistra w dniach od 16 października do 18 października na terenie powiatu gostyńskiego przeprowadzono ocenę obciążenia uczniów ciężarem tornistrów w 2 szkołach podstawowych, w tym w 1 szkole miejskiej i 1 szkole wiejskiej.

Ogółem przebadano 761 uczniów, dokonując pomiaru ciężaru ciała uczniów oraz ciężaru ich tornistrów, w tym 408 uczniów szkoły miejskiej i 353 uczniów szkoły wiejskiej. Z uwagi na fakt, iż w Polsce nie ma przepisów określających ciężar tornistrów/plecaków dzieci i młodzieży przyjmuje się, według badań Centralnego Instytutu Ochrony Pracy - Państwowego Instytutu Badawczego (CIOP-PIB), iż ciężar szkolnego tornistra/plecaka nie powinien przekraczać 10-15% masy ciała ucznia.

Przeprowadzone pomiary wykazały, iż w szkole miejskiej waga 130 tornistrów, spośród 408 przebadanych mieściła się w niskiej normie (10% ciężaru ciała ucznia). Natomiast waga 90 tornistrów przekroczyła normę wysoką (15 % ciężaru ciała ucznia).

W szkole wiejskiej waga 91 tornistrów, spośród 353 przebadanych mieściła się w niskiej normie (10% ciężaru ciała ucznia). Natomiast waga 90 tornistrów przekroczyła normę wysoką (15% ciężaru ciała ucznia).

Najcięższy tornister ważył 9,4 kg i należał do uczennicy, u której waga tornistra stanowiła 20,9% masy ciała. Minimalny ciężar tornistra wynosił 1,4 kg.

11. Postępowanie administracyjne

W roku 2018 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu wydał 3 decyzje administracyjne, tym 1 decyzję dotyczącą spełnienia wymagań lokalowych i sanitarnych pomieszczeń placówki wsparcia dziennego oraz 2 decyzje w zakresie spełnienia wymagań lokalowych i sanitarnych dla nowopowstałych żłobków.

12. Podsumowanie

1. Na terenie powiatu gostyńskiego nie odnotowano budynków w złym stanie technicznym. Wszystkie budynki przeznaczone na działalność placówek edukacyjnych, opiekuńczo-wychowawczych, wypoczynku dzieci i młodzieży są przystosowane do tej działalności.
2. Wszystkie placówki zapewniły uczniom właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej.
3. W 1 placówce odnotowano ponadnormatywną liczbę uczniów przypadającą na urządzenie sanitarne.
4. Infrastruktura do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego w większości szkół jest wystarczająca.
5. Podobnie, jak w roku ubiegłym w wielu spośród skontrolowanych szkół stwierdzono niewykorzystanie natrysków po zajęciach wychowania fizycznego.
6. W szkołach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki substancjami chemicznymi i ich mieszaninami.
7. Analiza planów lekcji pod względem równomierności rozłożenia zajęć w poszczególnych dniach tygodnia nie wykazała niezgodności z zasadami higieny.
8. W jednej szkole zajęcia odbywały się w systemie dwuzmianowym.
9. Nie stwierdzono zaniedbań dotyczących warunków sanitarno – higienicznych w placówkach wypoczynku dla dzieci i młodzieży. Placówki te zostały zorganizowane prawidłowo.
10. Pomimo zapewnienia przez szkoły szafek lub miejsc do pozostawiania podręczników i przyborów szkolnych, plecaki i tornistry uczniów młodszych są ciężkie.

STAN SANITARNY ZAKŁADÓW ŻYWNOSCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

1. Zakres nadzoru.

Celem urzędowej kontroli żywności jest nadzór nad przestrzeganiem przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczących:

- warunków produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży żywności,
- warunków żywienia zbiorowego,
- nadzoru nad jakością zdrowotną środków spożywczych oraz serwowanych w ramach żywienia zbiorowego posiłków,
- warunków produkcji i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością i przedmiotami użytku, produktami kosmetycznymi.

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu w 2018 roku znajdowały się 1054 zakłady prowadzące produkcję i obrót żywności, żywienie, produkcję i obrót materiałami i wyrobami przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz obrót produktami kosmetycznymi, a zatem:

- 337 zakładów produkcji żywności,
- 548 zakładów obrotu żywnością,
- 81 zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego,
- 57 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego,
- 7 wytwórni materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- 18 miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością,
- 6 zakładów obrotu produktami kosmetycznymi.

W trakcie 2018 roku skontrolowano 469 zakładów, co stanowi 42,9 % obiektów zarejestrowanych na terenie powiatu gostyńskiego.

W wyniku oceny dokonanej w oparciu o arkusz oceny zakładu 357 obiektów uznano jako zgodne z wymaganiami, natomiast 1 zakład, ze względu na stwierdzone w nim uchybienia, uznano jako niezgodny, co stanowi 0,28 % obiektów ocenionych.

W kontrolowanych zakładach produkcji, obrotu żywności, żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz obiektów obrotu kosmetykami przeprowadzono ogółem 580 kontroli sanitarnych, w tym 20 kontroli interwencyjnych, podejmowanych z uwagi na złożone interwencje konsumenckie, powiadomienia RASFF oraz zagrożenia związane z ogniskami ASF na terenie kraju.

W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowego stanu sanitarno-technicznego w kilku zakładach, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu w 2018r. wydał 4 decyzje administracyjne.

Na osoby winne zaniedbań w kontrolowanych zakładach nałożono 17 mandatów karnych na kwotę 5450 zł.

W roku 2018 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu zatwierdził 67 nowych zakładów prowadzących produkcję i obrót żywnością.

Zestawienie działań w ramach prowadzonego nadzoru nad zakładami w 2018r. z terenu powiatu gostyńskiego, w tym porównanie z latami 2016 i 2017 przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Działania w ramach prowadzonego nadzoru nad zakładami w latach 2016-2018.

	2016	2017	2018
Liczba zakładów wg ewidencji	1050	1010	1054
Liczba obiektów skontrolowanych	474	394	469
Liczba kontroli i rekontroli	582	518	580
Liczba zakładów ocenionych na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego	420	348	357
Liczba zakładów z wdrożonymi zasadami GHP/GMP	600	552	576
Liczba zakładów z wdrożonym systemem HACCP	541	504	537

Liczbę skontrolowanych zakładów z terenu powiatu gostyńskiego w 2018r. z poszczególnych grup, w porównaniu z liczbą zakładów znajdujących się w ewidencji przedstawia tabela 2.

Tabela 2. Liczba skontrolowanych zakładów z terenu powiatu gostyńskiego w 2018r. z poszczególnych grup, w porównaniu z liczbą zakładów znajdujących się w ewidencji.

L.p.	Grupy zakładów żywności i żywienia	liczba zakładów w ewidencji	liczba zakładów skontrolowanych
1.	Automaty do lodów	19	14
2.	Wytwórnice tłuszczów roślinnych i mieszanin tłuszczów zwierzęcych z roślinnymi	1	1
3.	Piekarnie	15	14
4.	Ciastkarnie	18	16
5.	Przetwórnice owocowo-warzywne	4	4
6.	Zakłady garmazeryjne	1	1
7.	Wytwórnice makaronów	2	2
8.	Wytwórnice chrupek, chipsów i prażynek	2	2
9.	Wytwórnice suplementów diety	1	1
10.	Cukrownie	1	1
11.	Inne wytwórnice żywności	273	14
12.	Sklepy spożywcze	290	167
13.	Kioski	5	2
14.	Magazyny hurtowe	12	8
15.	Obiekty ruchome i tymczasowe	34	23
16.	Inne obiekty obrotu żywnością	207	22
17.	Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	81	74
	w tym zakłady małej gastronomii	49	44
18.	Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte	57	52
19.	Wytwórnice materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	7	5
20.	Miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	18	2
21.	Obiekty obrotu kosmetykami	6	2

2. Najbardziej znaczące grupy obiektów żywnościowo-żywnościowych.

W zakładach nadzorowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu, w celu zapewnienia bezpieczeństwa żywności poprzez identyfikację i oszacowanie skali zagrożeń z punktu widzenia wymagań zdrowotnych żywności oraz ryzyka wystąpienia zagrożeń podczas przebiegu wszystkich etapów produkcji i obrotu żywnością, zależnie od charakteru prowadzonej działalności, wdrożono zasady Dobrej Praktyki

Higienicznej (GHP) lub Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) oraz system HACCP. Zasady GHP i GMP wdrożono w 576 zakładach, a system HACCP w 537 zakładach.

Ponadto w 2 zakładach produkcyjnych wdrożony został System Bezpieczeństwa Żywności BRC Global Standard for Food Safety Issue 7, w 1 firmie transportowej - zasady BRC Storage and Distribution, oraz w 3 zakładach zajmującym się produkcją opakowań do kontaktu z żywnością wdrożono system BRC/IoP (Global Standard for Packaging and Packaging Materials) - Standard bezpieczeństwa opakowań i materiałów opakowaniowych.

2.1. Sklepy spożywcze.

Na terenie powiatu gostyńskiego w 2018r. funkcjonowało 290 sklepów spożywczych, w tym 2 supermarkety. Na wniosek przedsiębiorców Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu, w 2018r. zatwierdził 22 nowe zakłady tej grupy.

Ogólnie w ciągu roku skontrolowano 167 sklepów, w których przeprowadzono łącznie 217 kontroli sanitarnych, w tym 5 kontroli w supermarketach.

W związku ze zgłoszeniami konsumentów oraz w ramach postępowań wyjaśniających związanych z powiadomieniami w systemie RASFF przeprowadzono 6 kontroli interwencyjnych.

Ze względu na stwierdzone nieprawidłowości w kontrolowanych obiektach związane z wprowadzaniem do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia/daty minimalnej trwałości, brakiem stosowania GHP i procedur systemu HACCP, brakiem identyfikacji dostawców oraz niewłaściwym stanem sanitarnym pomieszczeń i wyposażenia sklepu na winnych zaniedbań, nałożono 7 mandatów karnych na kwotę 1950 zł. Natomiast w związku ze złym stanem sanitarno-technicznym zaplecza sklepu, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu wydał 1 decyzję administracyjną.

W 286 sklepach wdrożono zasady GHP, natomiast w 279 obiektach, wdrożono system HACCP.

2.2. Zakłady żywienia zbiorowego otwarte.

W tej grupie sklasyfikowane są zakłady takie jak: restauracje, kawiarnie oraz puby, bary, pizzerie, czy obiekty ruchome jak przyczepy gastronomiczne, które zaliczane są do zakładów małej gastronomii, w których produkcja posiłków prowadzona jest w oparciu o półprodukty i produkty gotowe.

W 2018 r. na terenie powiatu gostyńskiego działało 81 zakładów żywienia zbiorowego otwartego, w tym 49 zakładów małej gastronomii.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu w roku 2018 zatwierdził 16 nowych zakładów, w tym 14 zakładów małej gastronomii.

Ogółem skontrolowano 74 obiekty, w tym 44 zakłady małej gastronomii.

Podczas prowadzonych kontroli sanitarnych oceniono 69 obiektów żywienia zbiorowego, w tym 39 zakładów małej gastronomii. W wyniku tej oceny 68 obiektów uznano jako zgodne z wymaganiami, natomiast 1 zakład w trakcie prowadzonej oceny uzyskał liczbę punktów, która wg kryteriów arkusza oceny zakładu obrotu żywnością wskazuje na występujące w nim ryzyko wysokie, a tym samym uznany został, jako niezgodny z wymaganiami sanitarnymi.

W zakładach żywienia zbiorowego otwartego przeprowadzono 93 kontrole sanitarne, w tym 54 kontrole w zakładach małej gastronomii. Kontrole w tych zakładach w okresie letnim prowadzono również w systemie weekendowym oraz w godzinach popołudniowych.

W związku z interwencją konsumentów w zakładzie małej gastronomii przeprowadzono 1 kontrolę w zakresie postępowania z odpadami komunalnymi i gastronomicznymi.

Ponadto w zakładach tej grupy prowadzono wzmożony nadzór nad sposobem gromadzenia i zagospodarowania odpadów gastronomicznych, w szczególności pokonsumpcyjnych oraz w zakresie wprowadzania do obrotu mięsa wieprzowego i mięsa dzików niewiadomego pochodzenia, w związku z występowaniem na terenie Polski przypadków afrykańskiego pomoru świń (ASF).

W tej grupie zakładów w 75 obiektach, w tym 43 zakładach małej gastronomii stosowane były Instrukcje Dobrych Praktyk Higienicznych i Produkcyjnych (GHP/GMP). System HACCP wdrożono w 72 zakładach, w tym w 40 małej gastronomii.

Z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości w zakładach żywienia zbiorowego otwartego, tj. nieprzestrzeganie procedur systemu HACCP, obecność środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia, nieprawidłowy stan sanitarny pomieszczeń i wyposażenia oraz brak identyfikowalności produktu spożywczego, nałożono 4 mandaty karne na kwotę 1400 zł, w tym w zakładach małej gastronomii 2 mandaty na sumę 600 zł.

W związku z nieprawidłowościami dotyczącymi stanu sanitarno-technicznego w 1 obiekcie, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu wydał decyzję administracyjną.

2.3. Automaty do lodów

Z 19 zarejestrowanych na terenie powiatu gostyńskiego automatów do lodów, skontrolowano 14 i nie stwierdzono w nich nieprawidłowości.

Działalność produkcyjna we wszystkich automatach do lodów prowadzona była w oparciu o wdrożone Instrukcje Dobrych Praktyk Higienicznych i Produkcyjnych (GHP/GMP) oraz system HACCP.

2.4. Piekarnie i ciastkarnie

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu w 2018 roku nadzorował 15 piekarni i 18 ciastkarni. W trakcie roku skontrolowanych i ocenionych zostało 14 piekarni i 16 ciastkarni.

Ogółem w ciastkarniach przeprowadzono 21 kontroli, natomiast w piekarniach łącznie 19 kontroli i rekontroli.

Działalność produkcyjna w nadzorowanych zakładach prowadzona była w oparciu o zasady GHP/GMP oraz procedury systemu HACCP.

W wyniku przeprowadzonej analizy ryzyka 2 zakłady prowadzące równocześnie działalność piekarniczo-cukierniczą uzyskały liczbę punktów, która wg kryteriów oceny arkusza oceny zakładu produkcji żywności wskazuje na ryzyko średnie.

W zakładach tych za niewłaściwe warunki sanitarno - higieniczne przy produkcji żywności, brak przestrzegania zasad GHP/GMP i procedur systemu HACCP oraz obecność w obiekcie środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia na właścicieli zakładów nałożono 2 mandaty karne na łączną kwotę 1000 zł.

Z tytułu nieprawidłowego stanu sanitarno – technicznego pomieszczeń zakładów, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu wydał 2 decyzje administracyjne.

2.5. Przetwórnice owocowo-warzywne

Na terenie powiatu gostyńskiego działają 3 zakłady przetwórstwa owocowo-warzywnego oraz 1 chłodnia składowa. W jednym zakładzie przetwórczym oraz w chłodni składowej, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu prowadzi nadzór wspólnie z Powiatowym Lekarzem Weterynarii

w Gostyniu.

Zakłady te skontrolowano i oceniono, jako zgodne z wymaganiami sanitarno-higienicznymi. Łącznie w zakładach tych przeprowadzono 7 kontroli sanitarnych.

W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie niewłaściwego stanu sanitarnego pomieszczeń i wyposażenia, występowania w nim szkodników oraz nieprzestrzegania zasad GHP w jednym zakładzie produkcyjnym na właściciela nałożono mandat karny na kwotę 200 zł.

W zakładach tej grupy wdrożone zostały Instrukcje Dobrych Praktyk Higienicznych i Produkcyjnych (GHP/GMP) oraz system HACCP, w tym w 1 zakładzie funkcjonuje system BRC-7.

2.6. Inne wytwórnice żywności

Do tej grupy należą zakłady takie jak:

- wytwórnice wafli suchych,
- zakład konfekcjonowania nasion roślin strączkowych,
- obieralnie cebuli,

- gospodarstwa rolne tj. producenci żywności pierwotnej,
- zakład produkcji żywności gotowej do spożycia
- zakłady prowadzące produkcję i sprzedaż produktów mięsnych do konsumenta finalnego w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej.

Najliczniejszą grupę spośród tych 273 zakładów, stanowią producenci żywności pierwotnej pochodzenia roślinnego (zboża, warzywa i owoce) tj. 260 gospodarstw rolnych.

W 2018 roku 14 zakładów z tej grupy zostało skontrolowanych, spośród których 4 oceniono i uznano je, jako zgodne z wymaganiami sanitarno-higienicznymi.

Łącznie w zakładach tych przeprowadzono 15 kontroli sanitarnych.

W 10 obiektach wdrożone zostały Instrukcje Dobrych Praktyk Higienicznych i Produkcyjnych (GHP/GMP) oraz procedury systemu HACCP, a także zasady Dobrej Praktyki Rolniczej.

2.7. Magazyny hurtowe

Na terenie nadzorowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajduje się 12 magazynów hurtowych, w tym 1 hurtownia suplementów diety.

Z tej grupy skontrolowano 8 zakładów, w których nie stwierdzono nieprawidłowości. Łącznie w zakładach tych przeprowadzono 9 kontroli sanitarnych. W 12 obiektach wdrożone są zasady Dobrej Praktyki Higienicznej oraz w 10 system HACCP.

2.8. Obiekty ruchome i tymczasowe

Na terenie powiatu gostyńskiego zarejestrowano 34 obiekty ruchome i tymczasowe, z czego 23 z nich skontrolowano, a 5 oceniono i uznano, jako zgodne z wymaganiami sanitarno-higienicznymi.

W 2018 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu wydał 6 decyzji zatwierdzających obiekty ruchome i tymczasowe.

Łącznie w tych zakładach przeprowadzono 32 kontrole sanitarne, w tym 12 kontroli interwencyjnych. Kontrole niniejsze prowadzono w związku ze wzmożonym nadzorem nad sprzedażą mięsa i produktów z mięsa wieprzowego lub mięsa i produktów z dzików, niewiadomego pochodzenia oraz mięsa i produktów z niego wytworzonych przez obywateli państw trzecich (Ukraina, Białoruś), w odniesieniu do występowania przypadków afrykańskiego pomoru świń (ASF).

Ze względu na wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości, brak stosowania Instrukcji Dobrych Praktyk Higienicznych oraz brak identyfikowalności produktów, nałożono 3 mandaty karne na kwotę 900 zł.

Instrukcje Dobrej Praktyki Higienicznej i Produkcyjnej (GHP/GMP) zostały wdrożone w 23 obiektach, a system HACCP wdrożono w 14 z nich.

2.9. Inne obiekty obrotu żywnością

Do grupy tych obiektów należą:

- sklepy na stacjach paliw,
- apteki w zakresie obrotu suplementami diety oraz żywnością specjalnego przeznaczenia żywieniowego,
- automaty dystrybucyjne z napojami i produktami w opakowaniach jednostkowych,
- sklepy zielarskie,
- sklepy medyczne,
- sklepy sportowe, oferujące do sprzedaży środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz suplementy diety,
- podmioty prowadzące sprzedaż suplementów diety „na odległość”, głównie za pośrednictwem stron internetowych.

W roku 2018 na terenie powiatu gostyńskiego działało 207 obiektów z tej grupy.

Na wniosek przedsiębiorców Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu wydał w 2018 r. 6 decyzji zatwierdzających nowe zakłady.

Ogółem skontrolowano 22 obiekty, w których przeprowadzono łącznie 26 kontroli sanitarnych. 14 zakładów oceniono i uznano jako zgodne z wymaganiami sanitarno-higienicznymi.

W tej grupie obiektów 33 zakłady posiadają wdrożone zasady GHP/GMP, a w 24 z nich dodatkowo system HACCP.

2.10. Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego

W roku 2018 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu nadzorował 57 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego, w tym:

- 1 stołówka pracownicza,

- 3 bloki żywienia w szpitalach działające w systemie cateringowym,
- 2 bloki żywienia w domu pomocy społecznej, w tym 1 działający w systemie cateringowym,
- 3 bloki żywienia w żłobkach działających w systemie cateringowym,
- 7 stołówek szkolnych,
- 1 stołówkę w internacie,
- 29 stołówek w przedszkolach, w tym 13 prowadzących żywienie w systemie cateringowym,
- 11 innych zakładów żywienia.

W związku z rozpoczęciem działalności w zakresie żywienia zbiorowego zamkniętego przez nowe podmioty, wydano 6 decyzji zatwierdzających.

W 2018 roku skontrolowano 52 zakłady, w których przeprowadzono 63 kontrole sanitarne.

W 57 zakładach z tej grupy wdrożono zasady GHP/GMP, a w 56 dodatkowo wdrożono system bezpieczeństwa żywności HACCP.

2.11. Targowiska

Na targowiskach powiatu gostyńskiego prowadzono wspólne kontrole z przedstawicielami Powiatowego Lekarza Weterynarii w Gostyniu oraz funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji w Gostyniu. Kontrole odbywały się w ramach wzajemnej współpracy poszczególnych organów, w obiektach ruchomych prowadzących obrót wędlinami, w związku ze wzmożonym nadzorem nad obrotem produktami mięsnymi niewiadomego pochodzenia, sprzedażą mięsa i produktów z mięsa wieprzowego lub dzików pochodzących z państw, w których wystąpił ASF oraz postępowaniem z odpadami pochodzenia zwierzęcego.

Ponadto na Targowisku Miejskim w Gostyniu przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu pobierali próbki produktów pochodzenia roślinnego do badań laboratoryjnych, które w wyniku prowadzonych analiz nie zostały zakwestionowane.

3. Stan sanitarny środków transportu

W 2018 roku skontrolowano 44 środki transportu, należące zarówno do podmiotów rozpoczynających działalność w zakresie transportu produktów spożywczych, jak i podmiotów już działających. Podczas kontroli oceniano stan sanitarno-techniczny komory środków transportu oraz warunki przewozu żywności, w szczególności wymagającej warunków chłodniczych. W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

W firmach zajmujących się transportem żywności wdrożono zasady GHP oraz system HACCP. Ponadto w jednej z firm wdrożono zasady BRC Storage and Distribution.

W trakcie roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu wydał 3 decyzje zatwierdzające nowe podmioty zajmujące się transportem środków spożywczych.

4. Jakość zdrowotna środków spożywczych

W ramach nadzoru nad jakością zdrowotną żywności Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu, prowadził pobór próbek w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu. Próbki pobierano w ramach „Planu pobierania próbek do badania żywności w ramach monitoringu i urzędowej kontroli żywności dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej na 2018r. dla powiatu gostyńskiego” oraz „Planu działania na 2018r. w zakresie produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego”.

Próbki żywności pobierane były do badań w kierunkach:

- zanieczyszczeń mikrobiologicznych,
- pozostałości pestycydów,
- obecności metali szkodliwych dla zdrowia,
- obecności mykotoksyn,
- obecności olejów mineralnych,
- zawartości furanu,
- obecności GMO,
- zawartości substancji dodatkowych,
- zawartości witamin i składników mineralnych,
- poziomów WWA,
- zawartości glutenu,
- zawartości estrów glicydołu, 3-MCPD i estrów 3 –MCPD,
- oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe u bakterii zoonotycznych i komensalnych,

- zawartości dioksyn.

W roku 2018 do badań w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu pobrano 162 próbki środków spożywczych z następujących grup:

- Ryby, owoce morza i ich przetwory;
- Mleko i przetwory mleczne;
- Ziarno zbóż i przetwory zbożowe – mączne;
- Wyroby cukiernicze i ciastkarskie;
- Wody mineralne i napoje bezalkoholowe;
- Wyroby garmażeryjne i kulinarne;
- Drób, podroby i produkty drobiarskie, jaja i ich przetwory;
- Warzywa (w tym strączkowe), przetwory warzywne;
- Owoce - przetwory i produkty;
- Majonezy, musztardy, sosy;
- Suplementy diety;
- Środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego;
- Zioła i przyprawy,
- Oleje.

Pod kątem zanieczyszczeń mikrobiologicznych przebadano łącznie 109 próbek środków spożywczych, natomiast badaniom fizyko-chemicznym poddano 53 próbki.

W zakresie zanieczyszczeń mikrobiologicznych oraz parametrów fizyko-chemicznych w 2018 roku przebadane próbki nie zostały zakwestionowane.

Ponadto 120 próbek środków spożywczych, badanych w zakresie mikrobiologii i fizyko – chemii, oceniono również pod kątem ich oznakowania. Ze względu na nieprawidłowości w oznakowaniu zakwestionowano 23 próbki, tj. 19,2 % próbek ocenionych pod kątem oznakowania.

Stwierdzane nieprawidłowości w znakowaniu środków spożywczych polegały na:

- podaniu na etykietach informacji w sposób niewyraźny i nieczytelny,
- braku wyraźnego podkreślenia składników alergicznych w wykazie składników zawartych w produkcie,
- umieszczeniu w niewłaściwym miejscu etykiety informacji o warunkach przechowywania produktu,
- podaniu informacji o wartości odżywczej w niewłaściwy sposób i błędne jej przeliczenie,

- zastosowaniu niewłaściwej wielkości czcionki przy podawaniu na opakowaniu informacji szczegółowych dotyczących wykazu składników, warunków przechowywania, wartości odżywczej,
- użyciu na etykiecie określeń wprowadzających konsumenta w błąd poprzez sugerowanie, że posiada on szczególne właściwości w stosunku do innych produktów z tej kategorii,
- zastosowaniu niewłaściwego wyrażenia poprzedzającego datę minimalnej trwałości.

Zestawienie liczbowe próbek pobranych do badań w 2018 r. przedstawia tabela 3.

Tabela 3. Zestawienie próbek pobranych i kwestionowanych wraz z kierunkiem badań.

	Grupa produktów i kierunek badań	Liczba próbek pobranych	Liczba próbek kwestionowanych	% próbek kwestionowanych	Liczba próbek kwestionowanych pod względem oznakowania
1.	Ryby, owoce morza i ich przetwory	4	0	0	0
	Mikrobiologia	0	0	0	
	Fizyko-chemia	4	0	0	
2.	Mleko i przetwory mleczne	34	0	0	0
	Mikrobiologia	25	0	0	
	Fizyko-chemia	9	0	0	
3.	Ziarno zbóż i przetwory zbożowe - mączne	3	0	0	0
	Mikrobiologia	0	0	0	
	Fizyko-chemia	3	0	0	
4.	Wyroby cukiernicze i ciastkarskie	22	0	0	0
	Mikrobiologia	20	0	0	
	Fizyko-chemia	2	0	0	
5.	Wody mineralne i napoje bezalkoholowe	5	0	0	0
	Mikrobiologia	5	0	0	
	Fizyko-chemia	0	0	0	
6.	Wyroby garmażeryjne i kulinarne	37	10	27,0	10
	Mikrobiologia	35	0	0	
	Fizyko-chemia	2	0	0	
7.	Drób, podroby i produkty drobiarskie jaja i ich przetwory	11	3	27,3	3
	Mikrobiologia	9	0	0	
	Fizyko-chemia	2	0	0	
8.	Warzywa (w tym strączkowe), przetwory warzywne	6	0	0	0
	Mikrobiologia	0	0	0	
	Fizyko-chemia	6	0	0	
9.	Owoce - przetwory i produkty	14	0	0	0
	Mikrobiologia	5	0	0	
	Fizyko-chemia	9	0	0	
10.	Majonezy, musztardy, sosy	2	0	0	0
	Mikrobiologia	0	0	0	
	Fizyko-chemia	2	0	0	
11.	Suplementy diety	11	5	45,45	5
	Mikrobiologia	5	0	0	
	Fizyko-chemia	6	0	0	
13.	Środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego	6	0	0	0
	Mikrobiologia	0	0	0	
	Fizyko - chemia	6	0	0	
14.	Zioła i przyprawy	5	5	100,0	

	Mikrobiologia	5	5	0	5
	Fizyko - chemia	0	0	0	
15.	Oleje	2	0	0	0
	Mikrobiologia	0	0	0	
	Fizyko - chemia	2	0	0	
16.	Ogółem	162	23	14,2	Ogółem: 23
	Mikrobiologia	109	0	0	
	Fizyko-chemia	58	0	0	

5. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

Na terenie powiatu gostyńskiego w roku 2018 działało 7 wytwórni materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, tj. wytwórnia opakowań szklanych, 2 zakłady produkcyjne opakowań z tworzyw sztucznych oraz 4 zakłady wytwarzające opakowania kartonowe.

W ciągu roku skontrolowanych zostało

5 z tych zakładów.

We wszystkich zakładach produkujących materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością działalność prowadzona była w oparciu o Instrukcje Dobrych Praktyk Produkcyjnych (GMP). System HACCP wdrożono w 1 zakładzie, natomiast certyfikaty systemu Food Packaging and Other Packaging Materials (BRC/IoP) posiadały 3 zakłady.

Obrót materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością prowadzony był w 18 zakładach, w tym sprzedaż hurtową prowadzono w 4 z nich.

W 2018 r. w 2 miejscach obrotu przeprowadzono kontrole sanitarne, w tym w 1 z nich dokonano analizy ryzyka na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego zakładu obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. W wyniku dokonanej oceny zakład został uznany, jako zgodny z wymaganiami.

Działalność zgodnie z Instrukcjami Dobrych Praktyk Higienicznych prowadzona była w 4 zakładach.

W ramach prowadzonego nadzoru w 1 z obiektów należącym do grupy inne obiekty obrotu żywnością, prowadzącym także obrót materiałami i wyrobami przeznaczonymi do

kontaktu z żywnością, pobrano 4 próbki wyrobów z tworzyw sztucznych. Produkty te zbadano w zakresie migracji globalnej oraz oceny organoleptycznej.

Ponadto w Piekarni działającej na terenie powiatu gostyńskiego pobrano 1 próbkę stosowanych opakowań do badań w zakresie migracji specyficznej do płynu modelowego Tenax.

W wyniku badań próbek nie zakwestionowano.

6. Nadzór nad produktami kosmetycznymi

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajdowało się 6 obiektów obrotu produktami kosmetycznymi, w tym 1 hurtownia. W jednym ze sklepów przeprowadzono kontrolę sanitarną pod kątem prawidłowości znakowania opakowania jednostkowego kosmetyku (żel z olejkiem pod prysznic), w szczególności w zakresie stosowania oświadczeń kosmetycznych. W wyniku tej oceny oznakowanie ocenianego produktu kosmetycznego uznano, jako prawidłowe.

Pobrano do badań laboratoryjnych w zakresie oceny zanieczyszczeń mikrobiologicznych 3 próbki kosmetyków, tj. żel i szampon dla dzieci, żel do mycia twarzy i ciała oraz balsam do ciała. W wyniku badań produkty te nie zostały zakwestionowane.

W roku 2018 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu, w ramach unijnego Systemu Wczesnego Ostrzegania o Produktach Niebezpiecznych (RAPEX), otrzymał notyfikację dot. produktów kosmetycznych – zestaw cieni oraz puder, w których wykryto włókna azbestu. W wyniku przeprowadzonego postępowania ustalono, że przedmiotowe kosmetyki nie były wprowadzane do obrotu przez podmioty działające na terenie powiatu gostyńskiego.

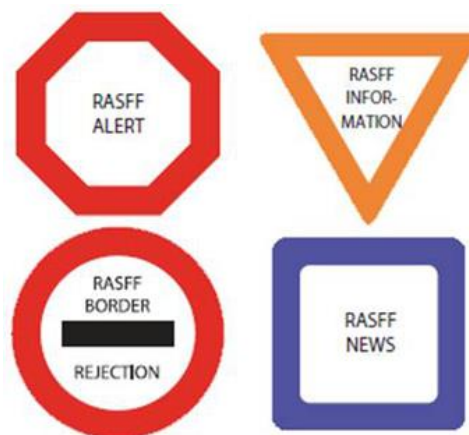
6. System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach RASFF

System RASFF, czyli System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach, służy do szybkiej wymiany informacji o zagrożeniach wykrytych w żywności, paszach oraz materiałach przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

W roku 2018 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu podejmował działania po otrzymaniu w systemie RASFF:

- 2 powiadomień dotyczących suplementów diety,
- 10 powiadomień dotyczących środków spożywczych,
- 1 powiadomienia dotyczącego przedmiotów użytku.

W wyniku przeprowadzonych działań przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu produkty kwestionowane zostały wycofane z obrotu przez podmioty je wprowadzające, a następnie zwrócone producentom lub importerom. Zgłaszane powiadomienia alarmowe, w systemie RASFF do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu nie dotyczy producentów z powiatu gostyńskiego.

7. Ocena sposobu żywienia

W 2018 roku w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego, tj. bloki żywienia w szpitalach i domu pomocy społecznej, stołówki szkolne, stołówki przedszkolne oraz internat oceniono 36 jadłospisów.

W szpitalnych blokach żywienia oraz w domu pomocy społecznej jadłospis diety podstawowej analizowano z zastosowaniem arkusza „Punktowej oceny jadłospisu okresowego wg Starzyńskiej”, w wyniku czego 2 jadłospisy uzyskały ocenę dostateczną, natomiast 1 zaledwie dostateczną.

Zgodnie z przyjętą interpretacją wyników ocena dostateczna oznacza drobne błędy, które można wyeliminować, natomiast ocena zaledwie dostateczna wskazuje na duże błędy.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały przede wszystkim na zbyt małej liczbie posiłków w ciągu dnia oraz niedostatecznej ilości mleka, serów, owoców i warzyw w serwowanych posiłkach.

W jednostkach systemu oświaty, tj. stołówki szkolne, przedszkolne oraz internat szkoły średniej, jadłospisy oceniano pod kątem ich zgodności z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. z 2016r., poz. 1154).

Spośród przeanalizowanych 7 jadłospisów w stołówkach szkolnych funkcjonujących na terenie powiatu gostyńskiego, w 2 z nich stwierdzono uchybienia polegające na nieodpowiedniej ilości potraw smażonych oraz braku porcji ryby w tygodniu.

W jadłospisie ocenionym w internacie, stwierdzono nadmierną ilość potraw smażonych oraz niedostateczną ilość owoców i warzyw podawanych w ciągu dnia.

Z 23 jadłospisów ocenionych w przedszkolach, 6 z nich uznano, jako nieprawidłowe, z uwagi na niezaplanowanie wymaganych porcji mleka lub produktów mlecznych w ciągu dnia, a także brak warzyw i owoców w każdym posiłku. W pojedynczych przypadkach w jadłospisach stwierdzano zbyt dużą ilość potraw smażonych.

Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 1169/2011 z dnia 25 października 2011r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności (Dz.U. L 304 z 22.11.2011), w zakładach udostępniane są konsumentom informacje o składnikach alergicznych oraz powodujących reakcję nietolerancji pokarmowych występujących w potrawach. W trakcie kontroli zwracano jednak uwagę, aby dla każdej potrawy dostępny był pełen wykaz składników wraz ze wskazanymi składnikami alergicznymi, bądź powodującymi reakcje nietolerancji pokarmowych.

8. Podsumowanie

1. W większości nadzorowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu obiektów działalność prowadzona jest w oparciu o wdrożone i stosowane Instrukcje Dobrych Praktyk Higienicznych i Produkcyjnych (GHP/GMP) oraz system HACCP. Wpływa to na zapewnienie utrzymania prawidłowego stanu sanitarno-technicznego zakładów, a tym samym bezpieczeństwa produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności.
2. Jakość zdrowotna badanych środków spożywczych w porównaniu do roku poprzedniego uległa poprawie, z uwagi na brak w roku 2018 próbek kwestionowanych pod kątem zanieczyszczeń mikrobiologicznych i fizyko - chemicznych. W nielicznych przypadkach próbki zakwestionowane zostały ze względu na błędy w oznakowaniu.
3. W wyniku prowadzonego wzmożonego nadzoru na terenie powiatu gostyńskiego, wraz z przedstawicielami innych organów, tj. Powiatowy Lekarz Weterynarii w Gostyniu oraz Komendant Komendy Powiatowej Policji w Gostyniu, w sprawie pochodzenia mięsa lub produktów mięsnych w związku z przeciwdziałaniem występowaniu afrykańskiego pomoru świń (ASF), nie stwierdzono zagrożenia.
4. W zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego w większości przypadków podawane posiłki są zgodne z zasadami racjonalnego żywienia. W przypadku stwierdzenia niezgodności osobom odpowiedzialnym za żywienie w tych placówkach przekazywano stosowne zalecenia.
5. W ramach współpracy z innymi instytucjami prowadzono pogadanki i wykłady z zakresu bezpieczeństwa żywności, między innymi ze Stowarzyszeniem Wspierania Przedsiębiorczości Powiatu Gostyńskiego, w którym przeprowadzono wykład nt. znakowania środków spożywczych.

DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

1. Informacje wstępne

Działania w zakresie promocji zdrowia, podejmowane w 2018 roku przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Gostyniu, wynikały z zapisów ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej i uwzględniały aktualne potrzeby zdrowotne środowiska lokalnego oraz sytuację epidemiologiczną powiatu gostyńskiego. Prowadzone prozdrowotne działania profilaktyczne miały na celu kształtowanie w społeczeństwie postaw i zachowań zdrowotnych, aktywowanie czynników wspierających zdrowie, jak również ograniczanie zagrożeń zdrowotnych.

Dominujące problemy zdrowotne społeczeństwa, problemy środowiska szkolnego skłaniały do realizacji długofalowych programów edukacyjnych, akcji specjalnych i innych działań.

W roku 2018 realizowano i koordynowano działania w zakresie następujących zagadnień:

- promowania zdrowego stylu życia – głównie aktywności fizycznej,
- profilaktyki w zakresie HIV/AIDS,
- profilaktyki chorób zakaźnych,
- profilaktyki w zakresie chorób nowotworowych,
- promowania racjonalnego odżywiania,
- profilaktyki uzależnień,
- profilaktyki grypy.

2. Realizacja działań profilaktyczno - edukacyjnych:

2.1. Profilaktyka nadwagi i otyłości

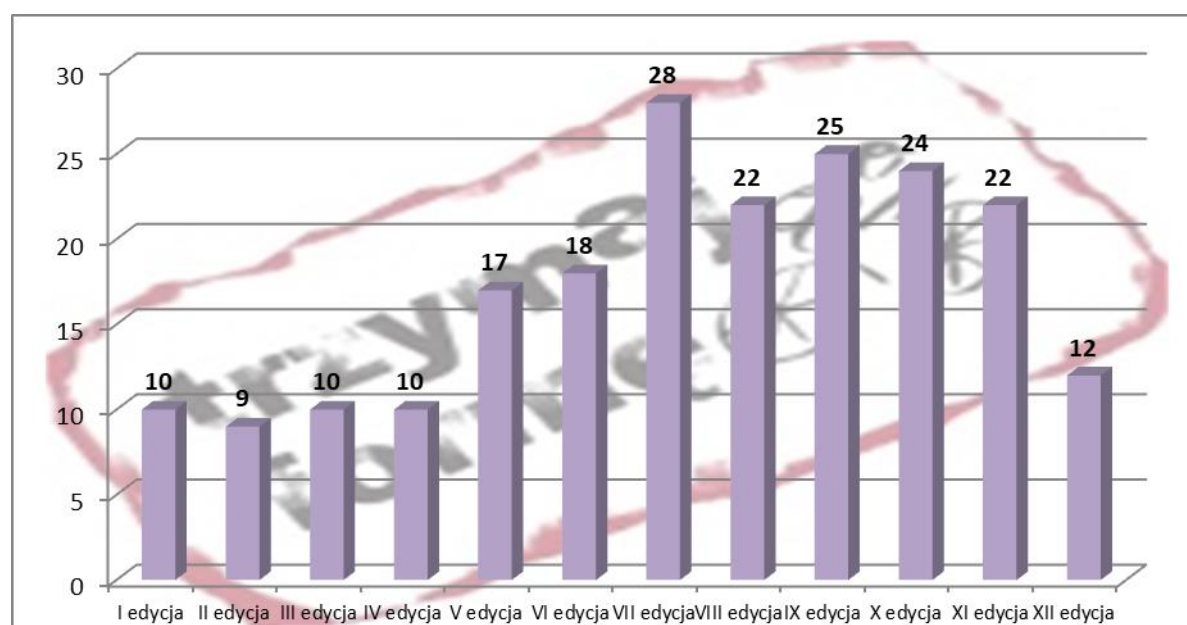

„Trzymaj Formę!” to ogólnopolski program edukacyjny realizowany przez Państwową Inspekcję Sanitarną już od 13 lat. Program ten ma na celu wypracowanie prozdrowotnych nawyków wśród uczniów starszych klas szkół podstawowych m.in. prowadzenie aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety.

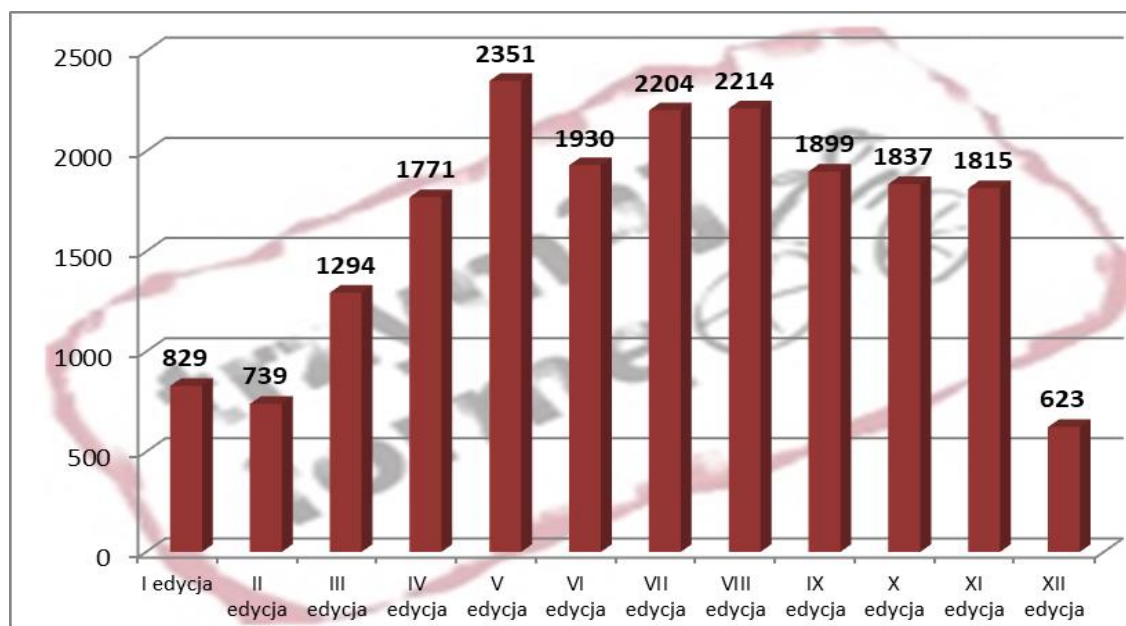
W roku szkolnym 2017/2018 placówki realizowały już XII edycję programu. Kontynuację działań prozdrowotnych dzieci i młodzieży podjęto w 12 placówkach (szkół podstawowych). W programie udział wzięło 623 uczniów. Do realizacji programu szkoły otrzymały materiały edukacyjne: poradniki, broszurki, plakaty. W roku szkolnym 2018/2019 trwa XIII edycja programu.

W roku szkolnym 2017/2018 dwóch uczniów z jednej ze szkół podstawowych zakwalifikowało się do etapu powiatowego *Konkursu wiedzy o zdrowym stylu życia*, organizowanego w ramach realizacji Ogólnopolskiego Programu Edukacyjnego „Trzymaj Formę!”. Etap – powiatowy odbył się 27 kwietnia 2018 r. w siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gostyniu.

Wykres 1. Liczba szkół realizujących program „Trzymaj Formę!” w poszczególnych edycjach

Wykres 2. Liczba uczniów uczestniczących w programie „Trzymaj Formę!” w poszczególnych edycjach

W ramach realizacji programu na terenie powiatu gostyńskiego pracownik pionu Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Gostyniu przeprowadził warsztaty na temat zdrowego stylu życia w Szkole Filialnej w Wycisławie. W imprezie uczestniczyło 26 dzieci. Ponadto przeprowadzono prelekcję o zdrowym odżywianiu i zdrowym stylu życia dla rodziców dzieci uczęszczających do Szkoły Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Pogorzeli.

2.2. Światowy Dzień Zdrowia

Światowy Dzień Zdrowia – 7 kwietnia 2018r. przebiegał pod hasłem „Zdrowie dla wszystkich”, a jego tematem przewodnim była „Powszechna opieka zdrowotna: wszędzie dla każdego”. W 2018 roku celem było inspirowanie, motywowanie i doradzanie podmiotom związanym z powszechną opieką zdrowotną, by powzięły odpowiednie działania sprzyjające powszechnej opiece zdrowotnej. Kraje, które inwestują w powszechną opiekę zdrowotną, inwestują de facto w kapitał ludzki. W ostatnich dziesięcioleciach powszechna opieka zdrowotna zyskała status kluczowej strategii służącej osiągnięciu celów rozwojowych, zarówno tych około zdrowotnych, jak i tych rozumianych w szerszym kontekście. Dostęp do opieki zdrowotnej na odpowiednim poziomie i wsparcie finansowe nie tylko sprzyja poprawie zdrowia obywateli i oczekiwanej długości życia, ale także chroni kraje przed epidemiami,

wpływa na zmniejszenie ubóstwa i ryzyka głodu, generuje miejsca pracy, wspomaga wzrost gospodarczy i równość płci.

Najważniejsze informacje na temat Światowego Dnia Zdrowia 2018r. przekazano do placówek oświatowych, do lokalnych mediów oraz umieszczono na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Gostyniu.

2.3. Profilaktyka uzależnień

2.3.1. Profilaktyka palenia tytoniu

W ostatnich latach do priorytetowych zadań pionu promocji zdrowia Państwowej Inspekcji Sanitarnej możemy zaliczyć programy promujące profilaktykę tytoniową. Celem głównym podejmowanych działań jest zmniejszenie zachorowań, inwalidztwa i zgonów wynikających z palenia tytoniu poprzez zmniejszenie ekspozycji na dym tytoniowy – palenie czynne i bierne. Wynikają one z **Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia**

Tytoniu w Polsce na lata 2014-2018.

Promowanie życia wolnego od dymu tytoniowego realizowano poprzez cztery programy antytytoniowe:

„Czyste powietrze wokół nas” - program przedszkolnej edukacji antynikotynowej z udziałem rodziców i opiekunów mający na celu podniesienie ich wiedzy w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń. W roku szkolnym 2017/2018 realizacja programu odbywała się w 30 placówkach, w tym: w 16 przedszkolach oraz 14 oddziałach przedszkolnych funkcjonujących przy szkołach. Edukacją objęto 976 przedszkolaków i ich rodziców.

„Bieg po zdrowie” – w roku szkolnym 2017/2018 trwała II edycja programu antytytoniowej edukacji zdrowotnej dla uczniów klas IV szkół podstawowych oraz ich rodziców i opiekunów. Głównym celem programu

jest zwiększenie wiedzy uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i e-papierosów. Na potrzeby programu przygotowano atrakcyjne, bogato ilustrowane materiały, podręcznik dla nauczyciela, zeszyt ćwiczeń dla ucznia, plakaty, ulotki informacyjne oraz cykl filmów edukacyjnych. W programie uczestniczyło 21 szkół podstawowych. Edukacją objęto 517 uczniów klas IV szkół podstawowych.

Zdjęcie 1. Realizacja programu „Czyste powietrze wokół nas”.

W roku szkolnym 2017/2018 w każdej placówce oświatowej realizowano cele programowe wynikające z **Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce na lata 2014-2018**.

W ramach działań profilaktyki tytoniowej w 2018 roku na terenie powiatu gostyńskiego obchodzony jest również **Światowy Dzień bez Tytoniu** oraz **Światowy Dzień Rzucania Palenia**. Większość placówek oświatowych bierze udział w obchodach.

Światowy Dzień bez Tytoniu obchodzony jest 31 maja każdego roku. Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Gostyniu w ramach obchodów Światowego Dnia bez Tytoniu przeprowadziła konkurs na grę planszową o tematyce antytytoniowej pt. „Palić nie palić - oto jest pytanie”, adresowany do uczniów V klas szkół podstawowych. W konkursie udział wzięło 162 uczniów z 12 szkół podstawowych z terenu powiatu gostyńskiego. Ponadto w jednej ze szkół ponadgimnazjalnych zorganizowano, krótką prelekcję na temat szkodliwości palenia tytoniu i e-papierosów.

W Światowy Dzień Rzucania Palenia, przypadający w trzeci czwartek listopada każdego roku, zorganizowano punkt informacyjno-konsultacyjny w siedzibie PSSE w Gostyniu. Osoby odwiedzające Stację miały możliwość zbadania sobie poziomu tlenu węgla w wydychanym powietrzu za pomocą smokerlyzera. Można było uzyskać informacje na temat szkodliwości palenia tytoniu: na tablicy informacyjnej PSSE w Gostyniu, na stronie

internetowej PSSE, podczas spotkania ze szkolnymi koordynatorami zdrowia (29 uczestników spotkania), a także poprzez rozdawnictwo ulotek tematycznych. Ponadto przeprowadzono jedną prelekcję dla 25 osób na temat szkodliwości palenia tytoniu i wyrobów elektronicznych.

Zdjęcie 2 . Punkt informacyjno-konsultacyjny w PSSE w Gostyniu.

Również w 2018 roku zorganizowano szkolenie **Młodzieżowych Liderów Zdrowia kontra Tytoń**. Szkolenie odbyło się w Szkole Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Pogorzeli. W szkoleniu udział wzięła III klasa gimnazjum, łącznie 20 uczniów. Uczestnicy szkolenia mieli możliwość wysłuchania wykładu oraz wzięcia udziału w warsztatach edukacyjnych dotyczących profilaktyki palenia tytoniu.

2.3.2. ARS, czyli jak dbać o miłość?”

Program edukacyjny pt. „ARS, czyli jak dbać o miłość?” realizowany jest w ramach utrzymania trwałości rezultatów Projektu KIK/68. Zadaniem programu jest edukacja i ograniczenie skutków zdrowotnych substancji psychoaktywnych wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

2.3.3. Zapobieganie zażywaniu środków zastępczych - dopalaczy

Na terenie powiatu gostyńskiego w 2018 roku podejmowano szereg działań zmierzających do uświadomienia młodym ludziom o niebezpieczeństwach związanych z zażywaniem dopalaczy oraz dostarczenia im

podstawowych informacji na ich temat.

Programem edukacyjnym, który obejmuje zagadnienia dopalaczy jest „**Wiem nie biorę - jestem bezpieczny**”. Program adresowany jest dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych, klas gimnazjalnych oraz siódmych klas szkoły podstawowej. Działaniami w zakresie profilaktyki dopalaczy objęto 17 szkół z terenu powiatu gostyńskiego.

Przeprowadzono 2 prelekcje dla 90 uczniów związane bezpośrednio z zagrożeniami zażywania dopalaczy.

Ponadto zorganizowano i przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów zdrowia, podczas którego omówiono i zaprezentowano sposoby pracy z młodzieżą w szkołach – 1 narada dla 25 osób. Informacje z zakresu środków zastępczych umieszczano także na bieżąco na tablicy informacyjnej w siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Gostyniu, jak również na stronie internetowej Stacji.

2.4. Profilaktyka chorób zakaźnych

W 2018 roku Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Gostyniu podejmowała działania mające na celu zapobieganie zachorowaniom na choroby zakaźne poprzez: przestrzeganie zasad zdrowego stylu życia, czynności higieniczne i szczepienia ochronne, a także edukację społeczeństwa w zakresie dróg szerzenia się chorób zakaźnych i zakażeń. W ramach profilaktyki chorób zakaźnych realizowano zagadnienia dotyczące problematyki zakażeń wirusem HIV, wirusem HCV, wszawicy, chorób przenoszonych przez kleszcze, jak również kontynuowano przedsięwzięcia w zakresie profilaktyki grypy.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Gostyniu organizowała, koordynowała i realizowała różnorodne działania informacyjno – edukacyjne w celu zapobiegania zakażeniom HIV, zgodnie z założeniami **Krajowego Programu Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom**

HIV na lata 2017 – 2021.

Celem prowadzonych działań jest upowszechnienie podstawowych informacji na temat HIV/AIDS oraz edukacja społeczeństwa zmierzająca do zmniejszenia liczby zakażeń wirusem HIV.

W roku 2018 program realizowano łącznie w 19 placówkach oświatowych. Edukacją objęto łącznie ok 4600 uczniów.

W ramach programu Powiatowa Stacja sanitarno - Epidemiologiczna w Gostyniu zrealizowała następujące przedsięwzięcia:

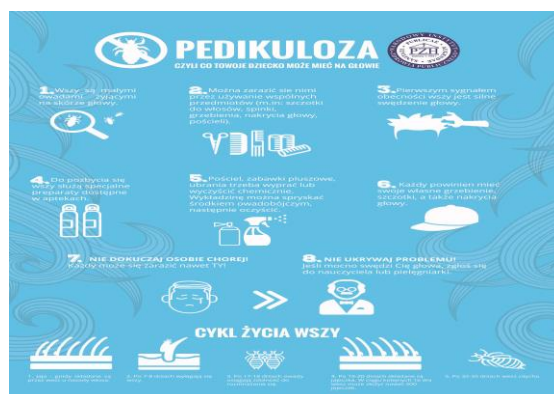
- **Młodzieżowi Liderzy Zdrowia - kontra HIV**, ich celem jest przeszkolenie grupy młodzieży z zakresu profilaktyki HIV/AIDS. Wyposażeni w wiedzę uczniowie przekazują wiedzę o HIV/AIDS wśród rówieśników poprzez „*edukację rówieśniczą*”. Projekt zrealizowano w Szkole Podstawowej w Poniecu - przeszkolono 18 uczniów;
- **konkurs na film pt. „Krótki film o HIV”** skierowany do uczniów szkół ponadgimnazjalnych, którego celem było przedstawienie bezpiecznych zachowań chroniących przed zakażeniem wirusem HIV, w konkursie udział wzięło 5 uczniów z 2 szkół ponadgimnazjalnych; film reprezentujący powiat gostyński zdobył wyróżnienie na etapie wojewódzkim;
- **„Bezpieczne Walentynki 2018”**, podobnie jak w latach ubiegłych obchodzone były na terenie powiatu gostyńskiego we wszystkich szkołach ponadgimnazjalnych. Edukacją objęto łącznie 1700 uczniów. Ponadto umieszczono na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Gostyniu informację dotyczącą kampanii edukacyjnej #mamezasrozmawiac oraz najważniejszych zagadnień: sytuacji epidemiologicznej, wykazu punktów konsultacyjno-diagnostycznych z zakresu wirusa HIV oraz choroby AIDS. Przygotowano gazetkę tematyczną na tablicy informacyjnej w siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Gostyniu oraz przekazano informację na temat HIV/AIDS do lokalnych mediów (sytuacja epidemiologiczna, miejsce testowania, materiały dotyczące kampanii edukacyjnej #mamezasrozmawiac). Przeprowadzono działania informacyjno – edukacyjnych na temat HIV/AIDS wśród uczniów jednej ze szkół podstawowych, przeprowadzono działania informacyjno-edukacyjne związane z kampanią edukacyjną #mamezasrozmawiac wśród członków Stowarzyszenia Emerytowanych Pracowników Oświaty w Krobi w związku z programem „Bezpieczne Życie Seniorów” – ok 30 osób.

– **Światowy Dzień AIDS** w 2018 roku obchodzony był również we wszystkich szkołach ponadgimnazjalnych na terenie powiatu gostyńskiego. Ponadto przeprowadzono 4 prelekcje dla ok 200 osób. Dodatkowo umieszczono informację o Dniu na stronie internetowej PSSE w Gostyniu oraz na tablicy informacyjnej znajdującej się w siedzibie PSSE w Gostyniu.

– **#mamczasrozmawiac** to kampania społeczna przygotowana przez Krajowe Centrum ds. AIDS, a realizowana przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Działania przeprowadzone w listopadzie i grudniu 2018r. kładą nacisk na dialog konieczności testowania w kierunku HIV, ze szczególnym uwzględnieniem Europejskiego Tygodnia Testowania w dniach 23-30.11. 2018r. Umieszczono informację o Dniu na stronie internetowej PSSE w Gostyniu oraz na tablicy informacyjnej znajdującej się w siedzibie PSSE w Gostyniu. Informacje na temat kampanii zostały rozesłane do lokalnych mediów.

Prowadzono również szereg działań mających na celu edukację mieszkańców powiatu gostyńskiego w zakresie **wszawicy**, **grypy** czy chorób przenoszonych przez **kleszcze**. Ukazywały się w tym celu informacje w lokalnej prasie, na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Gostyniu, a także na tablicach informacyjnych w siedzibie Stacji. Przesłano informacje do wszystkich placówek szkolnych na terenie

powiatu gostyńskiego dotyczące zapobiegania i zwalczania wszawicy u dzieci i młodzieży, określające działania profilaktyczne, jakie można podjąć w placówkach oświatowo – wychowawczych oraz profilaktyki grypy.

2.5. Profilaktyka chorób nowotworowych

„Wybierz życie – Pierwszy Krok” to program edukacyjny obejmujący tematykę profilaktyki raka szyjki macicy. Głównym celem jest zmniejszenie występowania i umieralności na raka szyjki macicy. Działaniami objęci byli uczniowie szkół ponadgimnazjalnych. Na terenie powiatu gostyńskiego w programie uczestniczyły 3 szkoły ponadgimnazjalne, łącznie 260 uczniów.

2.6. Ochrona zdrowia matki i dziecka

„Moje dziecko idzie do szkoły” to program, który ma na celu ukształtowanie prawidłowych nawyków i umiejętności prozdrowotnych, podniesienie poziomu wiedzy na temat wybranych elementów zdrowego stylu życia. Dedykowany jest głównie dzieciom w wieku wczesnoszkolnym oraz ich rodzicom bądź opiekunom. Ogółem w programie uczestniczyło

ok 600 dzieci z klas pierwszych w 22 placówkach szkolnych.

3. Podsumowanie

1. W 2018 roku w dalszym ciągu realizowano programy edukacyjne o zasięgu krajowym i wojewódzkim. Podjęte zadania zmierzały do ochrony i umacniania zdrowia i skierowane były do różnych grup odbiorców: do dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, ich rodziców i opiekunów, młodzieży ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, ich rodziców i opiekunów oraz ogółu społeczeństwa.
2. Wszystkie programy oraz akcje edukacyjne realizowane były w oparciu o wytyczne Głównego Inspektoratu Sanitarnego, Wojewódzkiej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Poznaniu oraz wynikały z potrzeb środowiska lokalnego. Były one realizowane przy szerokiej współpracy wielu instytucji.

3. Dużym zainteresowaniem cieszyły się programy, które obejmowały swym zakresem profilaktykę palenia tytoniu.
4. W placówkach nauczania i wychowania na terenie powiatu gostyńskiego przeprowadzono łącznie 41 wizytacji działalności oświatowo - zdrowotnej i promocji zdrowia. Podczas wizytacji dokonano 55 ocen realizacji programów profilaktycznych.
5. Informacje z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia przekazywano na bieżąco do lokalnej prasy, jak również umieszczano na stronie internetowej i na tablicach informacyjnych Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Gostyniu.

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Oddział Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gostyniu w roku 2018 sprawował zapobiegawczy nadzór sanitarny na terenie powiatu gostyńskiego, którego celem było zapewnienie właściwego stanu sanitarno-higienicznego w realizowanych obiektach użyteczności publicznej, w zakładach produkcyjnych, a także dbałość o to, aby obiekty mogące znacząco oddziaływać na środowisko nie powodowały zagrożenia i uciążliwości dla środowiska, w tym zdrowia i życia ludzi.

Zapobiegawczy nadzór sanitarny na terenie powiatu gostyńskiego w szczególności był realizowany poprzez zajmowanie stanowisk w zakresie zagadnień sanitarno-higienicznych:

1. przy uzgadnianiu dokumentacji projektowej, w tym przy uzgadnianiu projektów budowlanych i wykonawczych;
2. przy przekazywaniu do użytkowania nowych obiektów budowlanych;
3. przy uzgadnianiu projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
4. w procedurze ocen oddziaływania na środowisko.

Mając na uwadze ochronę zdrowia użytkowników ocenianych obiektów zwracano szczególną uwagę na takie zagadnienia jak: zabezpieczenie możliwości zapewnienia właściwych warunków sanitarno - higienicznych do udzielania świadczeń zdrowotnych w obiektach podmiotów leczniczych, w obiektach użyteczności publicznej, dla udzielania świadczeń

w zakresie opieki nad dziećmi oraz właściwych warunków sanitarno-higienicznych do produkcji żywności, a także właściwa gospodarka wodno-ściekowa, w tym zaopatrzenie obiektów w wodę i właściwa wymiana powietrza w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi.

Czynności kontrolne prowadzone w związku z dopuszczeniem obiektów do użytkowania dotyczą oceny zgodności wykonania inwestycji z projektem budowlanym w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych.

Na ogół inwestycje były wykonane zgodnie z dokumentacją projektową lub wprowadzono nieistotne zmiany w trakcie ich realizacji. W stosunku do zgłoszonych obiektów nie zostały wydane sprzeciwy wobec dopuszczenia obiektów budowlanych do użytkowania.

Wszystkie obiekty posiadały decyzje o pozwoleniu na budowę wydane przez właściwy organ.

W celu zapewnienia zdrowych warunków życia mieszkańcom powiatu gostyńskiego przy uzgadnianiu/opiniowaniu projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz uzgadnianiu uwarunkowań środowiskowych dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko zwracano szczególną uwagę na:

1. Zabezpieczenie ludzi przed hałasem,
2. Zabezpieczenia ludzi przed zanieczyszczeniami pyłowymi i gazowymi,
3. Zapewnienie prawidłowej gospodarki wodno – ściekowej,
4. Zapewnienie właściwej gospodarki odpadami.

W 2018 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego rozpoznał 278 wniosków(w roku 2017-233) zajmując odpowiednie stanowisko.

ZAKOŃCZENIE

W obszarach nadzorowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną nie odnotowano istotnych zmian w stosunku do roku 2017.

Sytuacja epidemiologiczna kształtowała się pomyślnie, nie odnotowano przypadków zachorowań na choroby zakaźne szczególnie niebezpieczne.

Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi spełnia normy ustanowione przepisami i nie stanowi zagrożenia dla zdrowia. Przedsiębiorstwa wodociągowe ściśle współpracują z Państwową Inspekcją Sanitarną w zakresie kontroli wewnętrznej jakości produkowanej wody przeznaczonej do spożycia.

W zakresie bezpieczeństwa żywności współpracowano z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Gostyniu, a także z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Gostyniu, w szczególności przeprowadzając wspólne kontrole podmiotów gospodarczych zajmujących się produkcją lub obrotem żywności i rolników prowadzących działalność w zakresie produkcji pierwotnej i dostaw bezpośrednich.

Programy oświatowo - zdrowotne na terenie powiatu gostyńskiego realizowane były we współpracy z dyrektorami szkół, przedszkoli, przedstawicielami samorządów oraz innych instytucji, towarzystw i z dużym zaangażowaniem uczniów i młodzieży.

Prowadzono szeroką współpracę z lokalnymi mediami.

Działalność kontrolno - represyjna na terenie powiatu gostyńskiego w 2018 roku przedstawiała się następująco:

- liczba przeprowadzonych kontroli - 1 536
- liczba wydanych decyzji administracyjnych na wykonanie obowiązków - 275
- liczba wydanych opinii sanitarnych - 278
- liczba pobranych próbek - 477
- liczba nałożonych mandatów - 20
- kwota mandatów - 6150 PLN.